

Catalunya Cristiana

setmanari popular d'informació i de cultura religioses

Dijous, 28 de gener de 1993

Edita: Fundació Catalunya Cristiana, de l'Arquebisbat de Barcelona

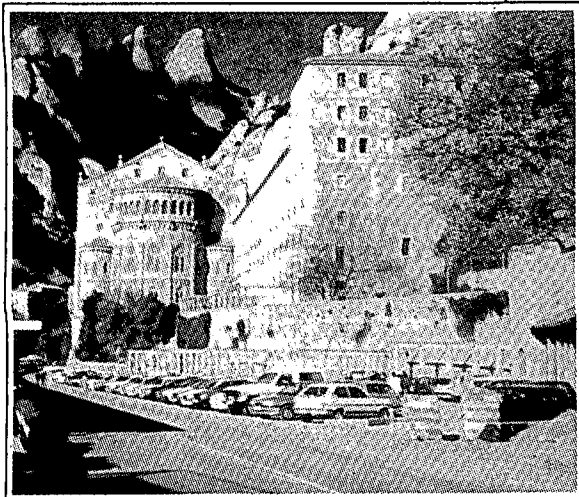
Director: Manuel Valls i Serra

Any XIV - Núm. 697 175 ptes.

Cloenda del IV Centenari de la Basílica de Montserrat

El 3 de febrer serà clos el IV Centenari de la Dedicació de la Basílica de Montserrat, l'eix vertebrador del qual ha estat el lema: "Som una Església de pedres vives". Les obres de restauració externa continuen endavant i en aquest moment s'ha arribat a la meitat de l'obra. Més endavant caldrà dur a terme la restauració interior. El projecte social endegat amb motiu del IV Centenari ha lliurat a Càritas 14 milions de pessetes per a fins socials.

Així com la inauguració del Centenari, el 2 de febrer del 1992, tingué un to marcadament popular i eclesial —s'hi feren presents els nostres bisbes i, escaient-se en diumenge, un nombre molt considerable de fidels—, la cloenda tindrà un to més íntim i més estrictament benedictí. Hi són convidats, en efecte, els superiors de tots els monestirs benedictins de la península, i, a més, l'Abat president de la Congregació de Subiaco, Gilbert Jones. Hi serà present, i presidirà l'encontre el nou Abat primat de tota la Confederació benedictina, Jérôme Theisen.

D'esquerra a dreta: Francesc Romero, Mn. Josep Maria Forcada, Joan Viñas, Dr. Ricard Maria Carles, Mn. Joaquim Martínez Roura, Soledat Gomis, la qual recollí la distinció atorgada als seus pares, Llorenç Gomis i Roser Bofill, Josep Casán i Mn. Francesc Malgosa, el qual recollí també el guardó en nom de Mn. Joan E. Jarque

Distincions a comunicadors d'Església

Mn. Joan E. Jarque i

Mn. Francesc Malgosa

entre els guardonats

Amb motiu d'escaure's diumenge passat la festivitat de Sant Francesc de Sales, patró dels periodistes, Mons. Ricard Maria Carles, arquebisbe de Barcelona presidí una celebració eucarística a la capella del palau episcopal, a la qual assistiren un centenar de persones relacionades amb els mitjans de comunicació. Durant l'homília, l'Arquebisbe declarà: "Avui ens hem reunit entorn de l'altar i en aquesta casa del bisbat per dir-vos, de part de l'Església, que volem tenir una actitud oberta i lluminosa —no fosca— amb tots els professionals de la comunicació, sobretot amb els que treballen temes religiosos o d'informació humana i religiosa... Voldria fer-vos la crida de Jesús que se'ns manifesta també com un veritable mestre de la comunicació. Aquest Jesús que us crida també des de les xarxes dels mitjans concrets on treballem per millorar sempre més la comunicació, a fer-la més entenedora, més lluminosa, a fer-la alliberadora de la persona..."

A continuació el Dr. Carles, oferí una recepció a tots els

assistents, durant la qual féu lliurament de distincions a algunes persones dels mitjans de comunicació com a reconeixement a la seva dedicació, entre els quals figuraven els fundadors de C.C. Mn. Joan E. Jarque i Mn. Francesc Malgosa. Els altres guardonats foren els següents: Mn. Joaquim M. Martínez Roura pel seu servei al capdavant de la Delegació Diocesana per als Mitjans de Comunicació Social; Mn. Josep Maria Forcada i Casanovas, pel seu servei a la Delegació Diocesana per als Mitjans de Comunicació Social; Joan Viñas i Bona, pel seu servei al món de la comunicació i en el seu 75è aniversari; Francesc Romero i Truñó, pel seu servei al capdavant del programa televisiu "Signes dels temps"; Josep Casán i Herrera, pel seu servei al món de la comunicació, i els esposos Llorenç Gomis i Roser Bofill, pel seu servei al món de la comunicació, en els 40 anys de la revista "El Ciervo".

A tots ells la nostra més sentida enhorabona.

LLINDAR

El dos de febrer, ara fa un any, vaig assumir, per encàrrec dels nostres bisbes, la responsabilitat de la transmissió de la Missa a TV-2. Recordo molt bé la tremolor i el nerviosisme d'aquella primera experiència. Jo no havia pensat mai que la vida em portés per aquests verals. El primer sorprès, cal confessar-ho, en vaig ser jo mateix. A voltes, i com de sobte, hom descobreix que, més enllà de tot càlcul i previsió personals, la història de la pròpia vida, es va teixint amb l'ordit de noves, i inesperades, experiències i responsabilitats. I aleshores no té més remei que acollir-les com una gràcia singular i del tot immerescuda. Això és el que em succeí amb la celebració de la Missa dominical a la televisió, la responsabilitat de la qual m'ha convertit en un "comunicador" privilegiat de la Paraula de Déu. La "meua" assemblea la constitueixen, per tants milers i milers, els vells i els malalts. Però també són moltes les persones que, a més de participar a l'Eucaristia de la seva parròquia, segueixen amb gran fidelitat aquesta transmissió, la qual esdevé per tots ells un element important

La Missa dominical televisada

de vinculació emocional i espiritual amb l'Església. I no oblidó d'altres grups de persones que tenen dificultats per assistir a la Missa parroquial. Penso, per exemple, en les mares amb petitons. Arran de la possibilitat de la intensa i immediata comunicació que permet una transmissió realitzada des dels estudis —en efecte, jo celebrego sempre aquesta Missa pensant que sóc als peus del llit d'un malalt o en una petita cambra a on es troba un matrimoni ancià—, els contactes, escrits o per telèfon, han anat augmentant. Són el distanciament físic i l'aparent manca de reciprocitat que precisament donen peu a la confidència. El telespectador és anònim i invisible fins al moment en què desitja donar-se a conèixer i expressar-se. És una mica com Zaqueu, petit

d'estatura, el qual s'enfila a un arbre per veure allò que està succeint a una certa distància: el pas de Jesús. O també com la dona que toca la vora del mantell del Senyor. Una idea, aquesta, que el cardenal Martini ha desenvolupat magistralment en una preciosa carta pastoral sobre la televisió. Potser la nostra Missa de TV-2, retransmesa des dels estudis de Sant Cugat, no té l'espèctacularitat ni tampoc la riquesa d'elements que comporta la transmissió des d'una comunitat local concreta (per bé que, darrerament, ens és facilitat de "sortir" un parell de vegades al trimestre), però, té altres valors com el d'aquesta comunicació més propera, persuasiva i immediata. I, passat aquest primer any, dono gràcies a Déu perquè no és tan difícil celebrar la Missa, i predicar, de manera que el telespectador et vegi com un amic o, fins i tot, com un conseller capaç d'infondre en les paraules que li dirigeixes, i en els gestos que aconsegueixes davant seu, no solament humanitat i comprensió, sinó, sobretot, aquell sentit del misteri de la presència del Crist que és propi de tota Eucaristia.

Manuel Valls i Serra, director

AQUESTA ÉS LA VOSTRA OPORTUNITAT D'ANAR A

TERRA SANTA

COM A "PELEGRINS DE LA PARAULA"

Del 10 al 19 de març

Pas a pas amb el Nou Testament i seguint les directrius de l'Escola Bíblica de Montserrat i les pautes confiades del 1981 ençà als Amics de "Catalunya Cristiana".

PER LA JUDEA I LA GALILEA

Jerusalem (sant sepulcre, via Dolorosa, Litóstratos, cenacle, muralles de la ciutat, muntanya de les Oliveres, esplanada i mur occidental del Temple, Betesda, mont Sió, etc.); els seus barris i el seu entorn (Betània, Ain Karem, etc.); així com Betlem, Jericó i la muntanya de la Quarentena, monestir i coves de Qumram, la mar Morta i el riu Jordà, el llac de Tiberíades, el mont Tabor, Cafarnaüm, Canà de Galilea, Natzalet, el mont Carmel, Cesarea, etc.

UN AUTÈNTIC PELEGRINATGE AL PAÍS DE JESÚS I UNA VIVÈNCIA EXCEPCIONAL DE REFLEXIÓ, DE PREGÀRIA I DE CELEBRACIÓ DE LA FE A LES FONTS MATEIXES DE LA NOSTRA SALVACIÓ

PLACES LIMITADES - OBERTA LA INSCRIPCIÓ

...I SI VOLEU CONÈIXER

PARÍS

DES DEL CAIRE CRISTIÀ

Podeu fer-ho en el pelegrinatge preparat per Mn. Joan E. Jarque

Del 15 al 21 d'abril

Celebracions religioses a Saint Gervais, a la Medalla Miraculosa (rue du Bac), a la Mare de Déu des Victoires, a Notre Dame i amb les Germanetes de Betlem.

Visites: panoràmica de la ciutat, Montmartre i Sacré Coeur, Torre Eiffel, Invàlids, Halles, centre Pompidou, la Défense, bosc de Boulogne, Versailles, etc.

Recepcions: a la Unesco i a Bayard Presse (editora de "La Croix")

AIXÍ PODREU CONÈIXER EL ROSTRE CRISTIÀ DE PARÍS

PLACES LIMITADES - OBERTA LA INSCRIPCIÓ

C RÒNICA EN IMATGE S d'alguns pelegrinatges recents

Una de les constants dels pelegrinatges dels Amics de "Catalunya Cristiana" són els itineraris pels països bíblics i, més concretament, a

TERRA SANTA

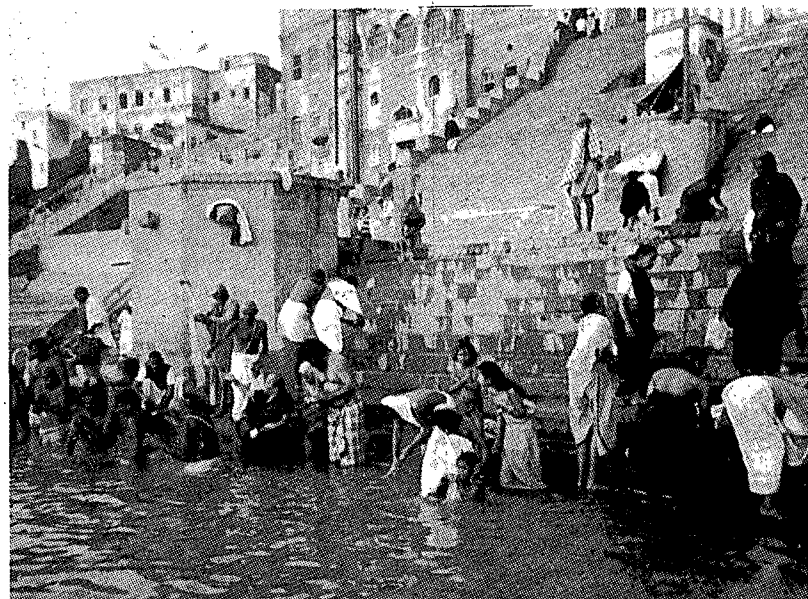
Les visites al País de Jesús, preparades i guiades amb tota cura, per a fer una autèntica vivència espiritual com a "pelegrins de la Paraula", marquem ja una tradició.

Els dies de cap d'any, amb el grup ressenyat gràficament al núm. 695 del setmanari, eren ja trenta-quatre els grups de pelegrins portats pels Amics a viure l'experiència del contacte personal i directe amb els indrets que recorden la presència física del Messies i els llocs cabdals de la història de la nostra salvació.

Aquest altre grup, integrat per pelegrins dels bisbats de Barcelona i Vic, fou guiat per Mn. Lluís Pou i atès per Maria Ortas, de la nostra organització. Una de les impressions manifestades per una de les persones del grup fou la forta impressió que li ocasionà el santuari de Natzalet, amb la cova de l'anunciació, aixoplugada sota la cúpula de la basílica actual, que respecta, a més, les restes de les basíliques anteriors.

Un altre de molt bon record fou el

PELEGRINATGE A L'ÍNDIA

Un conjunt de països que posa de manifest un nivell molt elevat de religiositat, amb uns ritus i unes tradicions alhora exòtics i significatius del culte ancestral al "Déu de l'univers".

El guiatge que féu Mn. Jesús Riezu al pelegrinatge del mes de novembre ajudà en tot moment a comprendre i assimilar, fins on això és possible, el fort contrast de cultures i tradicions. Molt interessants també els contactes amb les comunitats cristianes visitades, sobretot per la seva admiració senzilla i espontània de poder compartir un mateix testimoni de fe amb gent vinguda de tan lluny.

Podeu demanar-ne informació per telèfon, per correu o bé personalment a l'associació
AMICS DE CATALUNYA CRISTIANA:

Pelegrinatges i viatges: Plaça Urquinaona, 11 3er. A. 08010 Barcelona - Telèfon: **301 37 18**

EDITORIAL

Una fel·liç iniciativa a favor dels comunicadors cristians

Diumenge passat, festa de Sant Francesc de Sales, s'inicià a Barcelona una tradició que augurem llarga i encoratjadora: la d'una trobada festiva dels comunicadors catòlics. Professionals de la premsa, de la ràdio i de la televisió van compartir l'Eucaristia i la preocupació comuna per facilitar l'aproximació de l'Església a la societat, a través dels mitjans de comunicació. Un bell espai d'amistat i d'intercanvi, en un ambient d'esperança. L'arquebisbe de Barcelona, Ricard Ma. Carles, va tenir, precisament, l'encert d'afavorir un clima de confiança en les possibilitats de fer resplendir a tot arreu la llum de la veritat i del bé. Fins i tot en la hipòtesi que avui la foscor sigui més espessa que en els temps passats —idea que no comparteixo, va dir l'arquebisbe Carles— aquesta negror produiria, encara, l'efecte de fer aparèixer la llum amb una claror més intensa.

És important que els comunicadors catòlics es coneixin, es confortin mútuament i preguin junts. La tasca que tenen entre mans no és gens fàcil, però resulta extraordinàriament necessària. Sense comunicació, no hi ha comunitat. Tampoc no hi hauria, en aquesta època tan treballada per la notícia i per la imatge, una presència prou visible de l'Església a la societat. D'altra banda la tendència d'alguns canals de comunicació deixa el cristià en una sensació de solitud i, algunes vegades, de desconcert. Hi ha, en aquests moments, una erosió certa de la confiança en l'Església i els mitjans de comunicació hi tenen alguna cosa a veure.

També és important la germanor i la col·laboració efectiva —quan calgui entre tots els comunicadors cristians, en ordre a una major eficàcia. Convé que en aquest punt siguem lúcids i que ens adonem que la situació de la premsa cristiana i la dels cristians a la premsa és, al nostre país, minifundista, poc avinguda i mancada del suport necessari per part de les comunitats. Les tirades de les nostres publicacions assoleixen cotes mínimes i àdhuc ridícules, comparades amb les tirades que obtenen les d'altres països, no gaire llunyans. I si mirem els espais de la premsa general oberts a la comunicació cristiana, veiem que són insuficients i que requereixen l'esforç constant dels periodistes que en són responsables per tal de col·locar-hi amb suficient amplitud i freqüència la seva informació o la seva opinió. Tot això fa necessari que anem establint una àmplia solidaritat entre els professionals dels diferents mitjans i entre totes les publicacions cristianes, i cal, també, que aquesta solidaritat arribi als lectors. Sense el seu suport, tot esdevindria inútil.

En aquest sentit, ens va complaure que les distincions atorgades, amb motiu de la festa, a diversos comunicadors, com a homenatge al seu treball, recaiguessin en un ampli ventall de personalitats i de mitjans diversos. És un indicatiu prometedor d'obertura, que marca un canvi en els nostres hàbits. Volem remarcar, amb satisfacció, que entre els guardonats hi figuraren els fundadors de CATALUNYA CRISTIANA, Mn. Joan E. Jarque i Mn. Francesc Malgosa. Aquesta és la primera vegada que el nostre setmanari rep una distinció oficial a l'interior de l'Església. Ens en felicitem, alhora que celebrem totes les altres distincions justament atorgades. Encoratgem, especialment, la Delegació de Mitjans de Comunicació Social de Barcelona, a continuar avançant en aquesta línia de dinamisme, de visió àmplia i de col·laboració oberta entre tots.

A nosaltres tot això ens anima a continuar aportant, amb la màxima dedicació, el nostre treball de cada dia, fins a obtenir que CATALUNYA CRISTIANA sigui realment el setmanari que l'Església de Catalunya necessita. Una aspiració que només esdevindrà realitat si totes les llars i totes les comunitats cristianes li obren la porta i el cor.

na Europa unida? Sens dubte. Però ¿quina Europa?

Hi ha, en primer lloc, una Europa econòmica. La seva unitat serà realitat un dia, tot i les turbulències que han seguit al tractat de Maastricht. L'Europa econòmica es farà, sens dubte. I farà que augmenti la prosperitat material. ¿Ens farà, per tant, més feliços? Aquesta és una qüestió que té el seu pes.

De fet, caldrà que aquesta Europa econòmica es completi amb una Europa social. El benestar material, sí, però per a tothom. Una Europa de dues velocitats —els rics i els pobres— no serà mai una Europa unida, ja que les desigualtats, és a dir les injustícies socials, no són sinó focus de violència potencials.

No cal dir que aquesta Europa social també serà realitat un dia, amb més o menys rapidesa i encert. Però, ¿això és tot?

Bases morals i espirituals

No. Ni l'Europa econòmica ni l'Europa social no es podrà fer que durin sense unes bases morals i espirituals en la seva unió. Això no vol dir pas senzillament que Europa haurà de ser cristiana, encara que sigui veritat que les seves arrels judeo-cristianes són innegables i del tot irreversibles. I encara que per al

moral dels seus ciutadans.

Caldrà construir-la sobretot per mitjà d'un esforç d'educació immens, sobretot de les noves generacions que ara pugen. L'Europa unida es farà a les escoles i a les universitats, i a través d'una colla d'esforços pedagògics. Caldrà educar les noves generacions en aquesta consciència europea, que no és només una

"Ni l'Europa econòmica ni l'Europa social no es podrà fer que durin sense unes bases morals i espirituals en la seva unió..."

consciència d'economista o de jurista, sinó una consciència profundament i plenament humana. Val a dir-ho: o serà una Europa del cor, o no serà.

L'aportació religiosa

Podríem anar fins i tot més lluny. Aquesta infraestructura moral i espiritual, ¿no hauria de ser també religiosa? Sense aquesta referència a una font transcendent, els valors humans poden molt bé trastocar-se. El personalisme es torna individualisme: la preocupació per la pau, un pacifisme extremista; l'amor a la pàtria esdevé nacionalisme exacerbant el dret a l'autonomia, racisme. Chesterton digué una vegada: "Els valors, separats de la seva font transcendent, es trastoquen".

No està gens de més preguntar-se: ¿es pot instaurar una fraternitat universal i duradora entre tots els homes negant que són fills d'un mateix Pare? ¿Es pot garantir un vincle de sang rebutjant tota mena de filiació? ¿Que no ha estat aquesta la raó extrema del fracàs del marxisme: haver volgut establir un món fraternal sense

Pare?

A més, els tractats i les lleis són indispensables, però del tot insuficients. Cal, efectivament, que les lleis i els tractats siguin observats. Però, per fer-ho, no n'hi ha prou amb promulgar-los i donar-los a conèixer. Cal arribar a la voluntat i al cor dels europeus. Tots els legisladors somien en cors dòcils, i qualsevol rei voldria ser també d'alguna manera sacerdot. I és que no n'hi ha prou amb il·luminar les intel·ligències; també cal convertir els cors. I això va més enllà de les possibilitats de l'home. Fa falta alguna cosa. Algú més. L'Europa unida depèn d'això.

Em sembla que s'havia de dir, ara que comencem l'any 1993. Amb la convicció que això és possible, esperant que sigui fet i posant tot el nostre amor per contribuir-hi.

Bona sort, Europa!

Godfried Danneels és cardenal-arquebisbe de Malines-Brussel·les

Europa necessita una ànima

■ Godfried Danneels

cristià això, més que no pas un títol de glòria, sigui una temible responsabilitat.

La unitat duradora d'Europa depèn de l'estabilitat de les bases espirituals sobre les quals es fonamenti. No pot ser només el fruit d'una convergència d'interessos, ni tampoc d'un simple consens democràtic, ni d'un predomini de l'economia i del mercat, ni tan sols d'una legislació social. Aquesta unitat es fonamenta en un consens sobre l'home, en una visió comuna de l'home, i aquest consens no pot ser sinó espiritual i moral. Jacques Delors va dir, un dia, que cal donar a Europa una ànima, si es vol que sobrepassi el seu naixement. Aquesta visió de l'home completa, autèntica i ferma comporta la solidaritat, la convivència, la memòria, la mobilització de les consciències, l'amor mutu i la fraternitat. Aquesta Europa espiritual, fonamentada en valors profundament humans i sobretot judeo-cristians, no serà assegurada pas per tractats, sinó per una conversió

RESPIR

Jubilats

Una senyora que acabava de ser jubilada em recordava un dia el consell que li donà una parenta seva jubilada també de poc: "Mira, si has d'arreglar l'armari, fes-ho abans que no et jubilis, que després no tindràs temps". A partir d'aquell dia he observat amb atenció persones jubilades, per veure quina veritat hi havia en el consell donat, i m'he adonat que tenia tota la veritat del món en molts de casos. Amb l'excusa de la jubilació, plouen demandes: "Ara que estas jubilat, podries fer això!", "Ara que ja estas jubilat, em podries ajudar a fer això altre!", "Això, que ho facin tal i tal, que ja estan jubilats!". És clar que això no passa a tothom; però passa a tothom qui vol. I n'hi ha força que ho volen, perquè aquells jubilats que no tenen temps d'arreglar l'armari, demostren que són feliços; i, de retop, fan feliços molta altra gent. O potser és a la inversa: perquè poden fer feliços a molts d'altres, troben la seva felicitat!

■ Miquel Estradé

Director: Manuel Valls i Serra
Director adjunt: Jaume Planas i Pahissa

Redacció i col·laboradors: Joan Carrera Planas; Núria Albert; Montserrat Albert; Josep M. Aragonès; Jordi Bassas; Pilarín Bayés; Pietat Campmajó; Oriol Camps; Pere Campàs; Salvador Cardús; Rosa Collé; Guillem Farré; Francesc Gamissans; Núria Giral; Joan Guiteras; Jordi Jorba; Pau López; Enric Graupera; Jaume Mora; Antoni Munné; Francesc Nicolau; Núria Oriol; Albert Pera; Antoni Plaça; Tomàs Puntí; Jordi Roigé i Solé; Joan Salvador; Pere Tena; David Vidal; Pere Vives; Miquel Estradé; Francesc d'A. Picas; Pere Saumell.

Corresponsals: Leonard Santacana, CERVERA; Carme Frigola, FIGUERES; M. Caballé, GIRONA; Josep Nadal, IGUALADA; Jaume Montaña, LLEIDA; Enric Badosa, ROSES; Joan Boronat, TARRAGONA; Norbert Mirale, TORREDEMBARRA; Antoni Mirabet, SEU D'URGELL; Joaquim Blanch, TORTOSA; Enric Benavent, VILANOVA I LA GELTRÚ; Antonio Gil,

ANDALUSIA i SUD D'ESPANYA; Glòria Carrizosa i Guillem Farré, BARCELONA; Maria del Pilar Brault, FRANÇA.

Disseny: Josep Samper. **Compaginació:** Carlos Aguado

Redacció, administració, publicitat i autoedició:

Edifici de la Parròquia de la Mare de Déu dels Àngels, c/ València, 244, 2.

Telèfons: 215 27 39 / 215 27 84. Fax 215 28 05 - 08007 BARCELONA.

Impresora: Publiagraf, S. A. L. Passage Valeri Serra, 30,

Tels. 454 16 30 / 17 77 BARCELONA. D.L. B.14.387/79

SUBSCRIPCIONS ANUALS

Catalunya, resta de l'Estat espanyol, Andorra, Gibraltar i Portugal 9.100 Ptes.
Resta d'Europa: 17.732 Ptes. □ Amèrica: 21.892 Ptes. □ Àfrica: 21.892 Ptes.
□ Àsia: 30.732 Ptes. i Oceania: 30.732 Ptes

Edita: Fundació Catalunya Cristiana, de l'Arquebisbat de Barcelona
Fundadors i membres honoraris del patronat:

Mn. Joan E. Jarque i Jutjar i Mn. Francesc Malgosa i Riera

President: L'Arquebisbe de Barcelona, Mons. Ricard Mª Carles i Gordó

President delegat: Mons. Joan Carrera Planas, bisbe auxiliar de Barcelona

Vice-president executiu: Ricard Foraster i Ruiz

Patrons: Josep-Rafael Carreras, Ramon Casals, Antoni Bascompte, Gaspar Vilarrúbies, Pere Planellas, Pere Fàbregues, Marcel Coromines, mossèn Joan Pujol i mossèn Manuel Valls

Secretari: Jaume Planas

Gerent: Jaume Roigé i Torrentgenerós

Difusió controlada per O.J.D.

MEMBRE DE LA UCIP

ARA MATEIX

Continuar Cardijn

■ J. Carrera Planas

Aquest diumenge que ve, la nova JOC de Catalunya —la que ha sortit de la conjunció dels moviments JOC i JOBAC— ret homenatge a la figura de Joseph Cardijn, en el vint-i-cinquè aniversari de la seva mort. Encara que ja li vaig dedicar un article el mes de juliol de l'any passat, quan s'esqueia exactament la data, no vull deixar d'unir-me, també ara, a la commemoració que tants joves cristians li ofereixen. I ho faig, aquesta vegada, pensant especialment en les noves promocions dels sacerdots ordenats en els últims anys.

Cardijn és al centre d'un esplet de preveres europeus d'aquest segle que van introduir un nou estil de fer de capellà. Esmentem-ne, com a simple mostra, Guerin i Godin, de França, Marechal —encara vivent— de Suïssa, Albert Bonet i Pere Tarrés del nostre país. El seu és l'estil que podem anomenar "consiliari". A més d'una pastoral, aquell estil va generar una espiritualitat. L'una i l'altra han exercit una gran influència durant molts anys entre nosaltres, però sembla que no ha arribat gaire a les generacions més recents. El seu missatge essencial, tanmateix, té encara moltes coses a dir-nos. Vegem-ne algunes.

El punt de partida de Cardijn és una voluntat profunda de presència cristiana a l'exterior: el de l'Església —no practicant i no creients— i el de la bona societat: els obrers, preferentment els joves. Tots dos exteriors en feien un de sol: el proletariat de l'època, socialment marginat i deixat de banda per la pastoral de les parròquies i de les seves "obres". D'aquí va néixer la vocació preferencial d'innombrables capellans a fer-se presents en els barris més pobres i més marginals. Els fruits d'aquesta opció han estat realment importants, malgrat que, naturalment, res no és perfecte en aquest món. ¿Continuen anant en aquesta direcció les preferències dels nous preveres?

L'altra gran opció de Cardijn va ser pel laicat. Convé, però, que circumstanciem bé aquest punt. No es tractava de res de teòric, sinó d'una confiança real en els joves treballadors com a evangelitzadors naturals i providencials dels seus companys. Aquesta confiança comportava simultàniament un punt de desconfiança en les possibilitats missioneres del capellà sol: només el laic és dins la fàbrica, o la sala de ball o el sindicat. Hi és l'apòstol insubstituïble no pel que sap —el Papa o el bisbe o el consiliari, deia Cardijn als seus joves, en saben més— sinó perquè només ell hi és present. Una presència que no ha de ser entesa només en el sentit físic, sinó també en el cultural: llenguatge, tarannà, manera d'entendre la vida... en el llevat de l'Evangeli s'encarna i esdevé comunicatiu en un medi.

"L'estil «consiliari», practicat i predicat per Cardijn, trencava l'estil «director». L'aspiració del veritable consiliari és que el laic creixi. Que surtin dirigents seglars, en el sentit ple de la paraula, capaços d'assumir responsabilitats a l'Església i a la societat. Això demana renúncia sincera al dirigisme clerical".

També convé adonar-se que l'estil "consiliari", practicat i predicat per Cardijn, trencava l'estil "director". L'aspiració del veritable consiliari és que el laic creixi. Que surtin dirigents seglars, en el sentit ple de la paraula, capaços d'assumir responsabilitats a l'Església i a la societat. Això demana renúncia sincera al dirigisme clerical: que el prevere se senti prou realitzat en l'exercici de la seva missió —meravellosa, per cert— perquè no caigui en la temptació d'assumir la que correspon al laic.

Aquestes —i altres— aportacions de Cardijn ultrapassen el marc estricte de la JOC que ell va crear i formen part d'un llegat pastoral substancial, clàssic, que no podem oblidar, si no volem retrocedir. Un llegat assumible, també, des d'altres formes, mètodes i organitzacions d'apostolat juvenil. Si considero necessari que les noves generacions coneguin Cardijn no és perquè el repeteixin, sinó perquè el continuïn.

J. Carrera Planas és Bisbe auxiliar de Barcelona

Ja fa anys que sento parlar de la comunió eclesial d'una forma que —ho vull dir humilment— no entenc. Després d'unes discussions en les quals, en nom del dret a l'opinió pròpia, es posen en tela de judici l'autoritat dels bisbes i del Papa, els sacraments, el dret de l'Església a parlar de moral sexual, la devoció als sants, la disciplina litúrgica, el mateix credò i els manaments, apareix la paraula "comunió" i tothom queda content —sembla—, si bé cadascú reté la seva opinió, que torna a sortir en la propera taula rodona o tertúlia radiofònica. Mentrestant, en nom del dret a l'opinió, es nega el dret a parlar de la veritat, que queda com una mena de "jomeinisme" catòlic. Això sí: la referència a "la comunió eclesial" sembla que transformi la confusió en transparència fins la propera ocasió de confrontar les mateixes opinions amb els mateixos criteris.

Aquests fets, palesos per a qualsevol persona que s'hi vulgui fixar, a mi em provoca la pregunta que encapçala aquest article. I moltes altres. ¿La comunió eclesial és qüestió de simple voluntarisme, al marge de qualsevol tipus d'exigència? ¿L'opinió és necessàriament incompatible amb la veritat? ¿Podem dir que per a cadascú només existeix la veritat que la

de la nostra opinió per donar-li un cert pes davant dels altres.

Ara bé, si ens obrim a l'acció de l'Esperit Sant per tal que orienti la nostra intel·ligència i el nostre cor vers Jesucrist a glòria de Déu Pare, és obvi que l'Esperit de Déu no pot ser el justificador de qualsevol judici, per molt que reflecteixi l'opinió d'una persona o d'un grup. Per consegüent no pot ser el mantell que, cobrint les contradiccions més detonants, els

"No entenc com hi pot haver comunió eclesial si —salvant sempre la bona fe ignorant o inconscient— es neguen els elements essencials de l'obra de l'Esperit Sant que és l'Església i en el seu lloc es posen realitats com ara l'eficàcia social i política, la permissivitat moral..."

converteixi tots en "comunió eclesial". Aquesta es pot salvar, si de cas, per la incoherència de la ignorància no culpable dels pobres homes que som molts cristians, jo el primer.

La comunió eclesial s'ha de basar i s'ha de manifestar en elements eclesials —inseparables, certament, de la relació Església-món mentre visquem a la terra—. Però aquesta inseparabilitat de cap manera no pot posar elements mundans —siguin de la tendència que siguin— en lloc de l'acció de l'Esperit, manifestada en el Magisteri de l'Església, en el fruit de tots els sacraments, en la

pregària (fonamentalment en el Sacrifici de la Creu, renovat contínuament en l'eucaristia). Per això jo no entenc com hi pot haver comunió eclesial si —salvant sempre la bona fe ignorant o inconscient— es neguen elements essencials de l'obra de l'Esperit Sant que és l'Església i en el seu lloc es posen realitats com ara l'eficàcia social i política, la permissivitat moral en funció del que la societat demana, la utilitat de l'acció que menysprea la contemplació com a inútil, el progrés material en el descuit del progrés espiritual.

La comunió eclesial no és una obra dels homes. És obra de Déu amb la col·laboració humana —"el que manca a la passió del Crist", que diu sant Pau—. En el grau que, en aquesta col·laboració humana, hi hagi contradicció amb l'obra del Pare en el seu Fill per l'Esperit, que és l'Església, el que en resulti, més que "comunió eclesial", donarà lloc a grupuscles que la posaran en perill. Necessitem humilitat, pensament obert a la veritat, pregària, paciència penitent amb les nostres misèries, caritat... i no tenir por de dir que el que va contra l'home, imatge de Déu cridat a esdevenir fill seu, i contra la naturalesa no humana no té lloc en la comunió eclesial, si no és com a preocupació per superar-ho.

Pau López Castellote és escriptor i pedagog

Què és la comunió eclesial?

■ Pau López Castellote

seva opinió és construeixi? ¿L'obediència i la disciplina suposen la negació de la llibertat? Quan Jesucrist va dir "Jo sóc la veritat" ¿va voler dir tantes coses diferents com opinions se'n puguin formar els homes, el segueixin o no el segueixin?

La comunió eclesial ¿no és la comunió dels sants, és a dir la unió entre tots els santificats per l'Esperit Sant, per obra del Qual quedem incorporats al Cos Místic de Jesucrist —l'Església—, en la qual tots esdevenim fills de Déu en el Fill Unigènit del Pare? Aquesta és la doctrina del Concili Vaticà II, en la Constitució dogmàtica "Lumen gentium".

Si això és així, hem de dir que la font de la comunió eclesial és l'Esperit Sant, en tant que ens incorpora al Verb de Déu fet home per voluntat del Pare. No en som nosaltres, a base de fer servir l'Esperit Sant, interpretat segons la nostra opinió, per formar una Església, recreada segons l'opinió nostra, per seguir un Jesús-Salvador, renovellat segons la nostra opinió, sota els auspicis de Déu, acceptat com a pare segons l'opinió nostra.

Evidentment nosaltres no podem prescindir de la nostra opinió, sobretot si és fruit d'un pensament seriós i no d'uns capricis passatgers. Però una cosa és posar l'opinió al servei de la veritat, encara que només sigui —si no hem arribat a més— com a objecte de la nostra recerca en la certesa de la seva existència; i una altra cosa és posar la veritat al servei

SABER ESCOLTAR

Sigues tu mateix

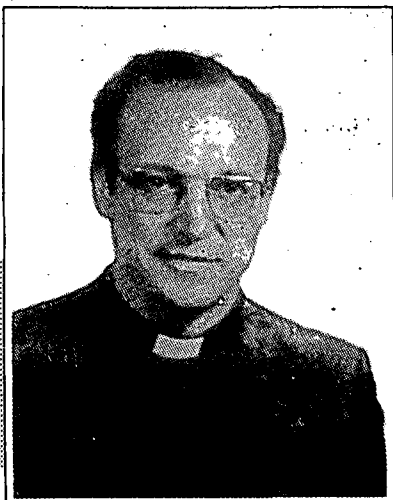
No fa gaire dies vaig haver de tractar més de prop una persona que només m'havia estat presentada en una altra ocasió i de la qual no tenia una opinió precisa. Em vaig adonar, conversant, que no era pas un qualsevol: discutia moltes coses que es donen generalment, per acceptades. La veritat és que vaig sentir una gran simpatia per qui maldava per tenir un criteri propi i, per cert, molt assenyat.

Fàcilment, la vida social ens pot fer gregaris. Tothom, és clar, vol ser acceptat. I, molt sovint, cedeix a la pressió social. Així hi ha una concordança en idees, propostes i realitzacions acollides sense cap mena de discussió. Qui ho discuteix sembla una mena d'ovella negra. La publicitat, els mitjans de comunicació i alguns agents socials ho saben i se'n valen. Així s'estandarditzen el

pensament, els criteris i la parla. S'obté una "pose" molt superficial, molt poc reflexionada i molt poc lògica que afecta els motius de l'actuació i els models de vida.

Ser un mateix comporta aprendre a afirmar-se legítimament, és a dir, a formar-se un criteri i a manifestar clarament el que un vol i sent. No es tracta pas de ser un perpetu adolescent que porta la contra perquè toca. El que cal és tenir idees certes i coherents. L'Evangeli no ens permet de ser gent que viu de tòpics. La conversió demana una personalitat afirmada, que té uns mòbils inequívocs d'inspiració i una clara afirmació del que vol. Aquesta actitud és una responsable aportació a la vida social i eclesial.

■ Joan Guiteras

Mn. Domingo Escuder Giner, ensenya Història de la Filosofia al Col·legi de la Immaculada i al Seminari de Tortosa. És membre del Seminari d'Estudis Franciscans de la Facultat de Teologia de Catalunya on treballa sobre Ramon Llull i té l'encàrrec de professor *Cristologia de l'Escola franciscana*. Presideix dues comunitats parroquials rurals. Acaba d'ésser nomenat Delegat per a la Formació permanent del Clergat de Tortosa. A la diòcesi de Tortosa, especialment l'any del centenari de Sant Joan de la Creu, es revelà com a capellà que parla bé i escriu millor.

I. L'anècdota

Em referia, fa poc, un teòleg de casa nostra que en ple Concili Vaticà II hagué de visitar un cardenal africà. En saber que era català li digué el purpurat: "Català, com Ramon Llull, l'únic que ha entès com s'ha de tractar els musulmans".

A la nostra vella Europa cristiana, el pluralisme cultural i religiós és un fet. Conviure pacíficament serà una necessitat. I mantenir la nostra identitat cristiana, un deure. Un deure que exigirà estudiar a fons la nostra fe i enfortir-la en la confrontació per tal de poder, així, donar raó de la nostra esperança. Alguns tenim ja l'experiència de passar les més de dues hores del trajecte Barcelona-Tortosa contrastant la Bíblia amb l'Alcorà.

Potser evocar noms i estils que, en altres temps, desbrossaren camins de respecte i pau ens ajudarà a defugir tota mena de fanatisme, fonamentalisme, neteja ètnica o qualsevol tipus i manifestació d'intolerància.

II. El Llibre del Gentil

L'obsessió del mallorquí era la conversió dels infidels. En aquesta empresa gastà les seves millors energies. De les seves obres polèmiques, la menys

■ Domingo Escuder Giner

polèmica i la més expositiva és el *Llibre del Gentil i dels tres savis*, l'obra lul·liana més important d'aquest tipus, alhora que exemple de polèmica religiosa respectuosa. Llull volia oferir un model de com s'havien de dur aquelles discussions i com les conviccions cristianes serien més acceptables per als no cristians.

L'argument és el següent: "Un gentil molt savi en filosofia", però que "no havia coneixença de Déu", troba tres savis, un jueu, un cristià i un sarraí —la Mallorca del seu temps vivia a la frontera de les tres religions—. El gentil assisteix a una ampla i respectuosa discussió teològica en la qual cada un d'aquells savis exposa el fonament de la seva llei. Al final, els tres savis s'acomien den demanant-se perdó per si han faltat a la caritat en el decurs de la disputa.

III. El missatge

Aquesta obra és una lliçó de

respecte alhora que de zel apostòlic.

L'afany d'apostolat de Ramon Llull nasqué d'una forta tensió mística; per això és fonamentalment missioner i la seva filosofia una filosofia de l'acció. El mallorquí no filosofa únicament sobre les categories de l'ésser sinó sobre l'ésser en tant que actua. Per altra banda, Mestre Ramon no perdé temps en lamentacions, féu: estudià, escriví, viatjà, entrà en polèmica, intentà convèncer els no cristians de la veritat del cristianisme.

Però aquest mateix Llull, convers, follament enamorat de son Amat i fogosament apostòlic, utòpic somniador d'unitat universal, també religiosa —en aquesta obra llegim: "...e que tant de temps duràs nostra disputa tro que tots tres haguésem una fe—, intenta demostrar l'excel·lència del cristianisme d'una manera raonada i tranquil·la. Comprengueu que la força de la llavor resideix dintre

d'ella encara que hauria de posar ell tots els recursos al seu abast: el raonament i l'habilitat psicològica i literària.

S'ha dit que el lul·lisme és el producte de la confluència de dues direccions: l'apologètica i la franciscana. Apologètica fou l'empresa lul·liana. La seva Art serà un mètode racional de demostració de la veritat cristiana, en opinió d'algun lul·lista, un intent de convertir homes mitjançant la destresa de convertir proposicions. I franciscana: canviar la creuada de les armes per l'espiritual. Així i tot, el mallorquí no seguirà, al peu de la lletra el d'Assís. Francesc repudià l'erudició filosòfico-teològica presentant la cara nua i

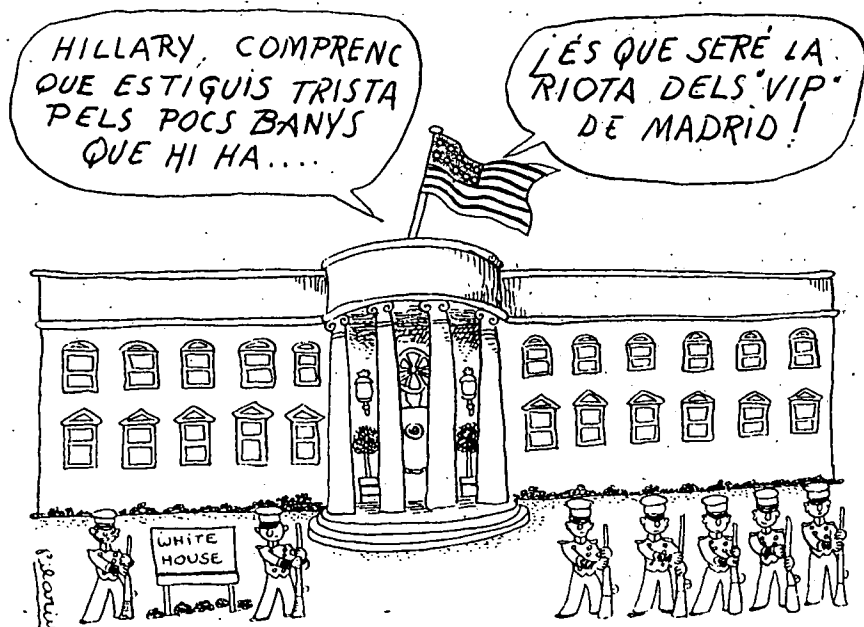
pura de l'evangeli; Ramon farà de la filosofia un instrument popular al servei de la fe.

Sobre l'obra d'Edgar Allison Peers *Ramon Llull. A Biography*, digueren els germans Carreras i Artau que presentava el mallorquí amb dues qualitats inseparables: universalitat i actualitat. Potser això és avui més veritat que mai.

Ramon Llull és l'home clarivident, emprenedor, agosarat, ben identificat. És la rel d'on neix una llengua, un tarannà i una mística. Si afegim el seu programa d'unitat universal del *Blanquerna*, tan necessari avui, com acabem de veure, el missatge del *Gentil*, conclourem que no és peça d'arqueologia sinó lliçó viva per a estudiar, assimilar i portar a cap si no volem que ens quedi per a nova convocatòria, una assignatura pendent.

Domingo Escuder Giner és prevere de la Diòcesi de Tortosa

ACUDIT

Secretària

És per a una organització catòlica molt activa. Cal una persona que tingui experiència en les feines típiques de secretària i especialment sigui capaç de redactar en català. Pensem que serà de nivell universitari, sense que calgui cap títol. L'edat no té importància per bé que més aviat la volem de més de 30 anys. L'horari és de 9 a 1.30 i de 3.30 a 7, però pot ser flexible. La remuneració serà entorn de 2.500.000 ptes. Escriviu el corresponent currículum on no cal exhibir grans títols, però sí una experiència, sigui la que sigui. Siguen clars.

Escriure a mà historial detallat a:

R.F., c/ Balmes 123, 3er 2ª - 08008 Barcelona, indicant la Ref. 48.461

◆ Calendaris-tac inexactes

Sr. Director:

Des de fa temps observo que els dos tacs-calendari que s'editen en català porten el santoral moltes vegades equivocats. Sants i marededéus en dies que no corresponen, repeticions, inexactituds, etc.

Ja seria hora que alguna editorial religiosa o la mateixa "Catalunya Cristiana" es decidís a publicar un tac-calendari com Déu mana i en català, per descomptat. Aquest és el meu suggeriment. I si no, almenys, encara que no sigui un calendari de tac amb contingut religiós sobretot, que siguin publicats correctament els santorals dels que s'editen actualment. I penso que si sortís l'any vinent un nou tac-calendari religiós, però també tractant temes generals, podria tenir una bona acollida. Jo, de moment, ja no adquiriré més els dos tacs coneguts, per la seva manca de seriositat. Ho sento.

Moltes gràcies, Sr. Director. Endavant amb "Catalunya Cristiana" i la seva lloable tasca.

JOAQUIM RENOM
Badalona

◆ Creu i ratlla de la pastoral a dues religioses

Sr. Director:

A la parròquia de la Torre de Claramunt, aquest Nadal, ens hem vist privats de la presència de les germanes Elisa i Carme Carralero, la primera, religiosa de l'Institut de Filles del Cor de Maria.

Feia uns cinc anys que atendien la pastoral a la parròquia per nomenament de l'arquebisbe de Barcelona Dr. Narcís Jubany. Nous criteris al nou equip de l'arquebisbat les han rescindit d'aquest servei que ha estat tan positiu en un ample ventall d'aspectes.

Ha estat una experiència que amb molt encert el Dr. Jubany va promoure en algun indret sense sacerdot resident, per bé que els serveis sacerdotals són atesos des de parròquies veïnes. Potser caldria valorar en profunditat aquesta experiència abans de fer-hi creu i ratlla.

Dissortadament el nombre de sacerdots disminueix a un ritme directament proporcional al grau de descreixement que patim, i que és molt. La influència pastoral dels sacerdots al poble quedarà molt migrada i hauran de ser els seglars i els religiosos els que prenguin la batuta per l'evangelització a les feligresies. Això ja és patent en molts indrets i amb resultats notoris. Grups, comunitats i moviments que fan una tasca importantíssima a l'Església i que a casa nostra són oblidats, i àdhuc refusats ostensiblement per alguns sectors eclesiàstics. Pretendre ignorar aquesta realitat irreversible, fóra procedir amb una abusada manca de perspectiva.

Germanes Carme i Elisa, gràcies en nom de la nostra comunitat per la fidelitat amb què heu complert la missió que el Senyor us va assignar a la parròquia de la Torre de Claramunt. Ara us toca de continuar pregant perquè el missatge de l'Evangeli de Jesucrist infongui al cor del poble per la via de la humilitat, la pregària, el sacrifici i el lliurament de debò dels que són cridats per aquesta tasca.

GASPAR VILARRÚBIAS /
CODINA
La Torre de Claramunt

◆ Sobre el Nou Catecisme en català

Sr. Director:

El Nou Catecisme és ja a les llibreries!!... És cert. Hi és l'edició francesa i la castellana. ¿I la catalana? Ves a saber quan. Doncs, com a creients catalans no podem menys que lamentar, protestar i dissentir per raó d'aquest retard en l'aparició de l'edició catalana a les nostres llibreries, fet pel qual, no penso adquirir el nou catecisme

fins que surti la nostra edició. I aquesta hauria de ser l'actitud de qualsevol creient català conscient.

No sé quina deu haver estat la causa; però, tal com van les coses a casa nostra no costa gaire d'endevinar-ho: el més segur, les raons econòmiques de les grans tirades de les llengües estatals majoritàries i les raons polítiques discriminatòries del castellà envers el català. La història de sempre. Tot benalcontrari de l'esperit que assenta el Nou Catecisme: "Qualsevol mena de discriminació, que vulneri els drets fonamentals de la persona humana, que es basi en el sexe, la raça, el color de la pell, la condició social, la llengua o la religió, ha de ser superada, ja que és contrària al disseny de Déu" (Pàgs. 402-403, resum de l'edició francesa).

Malament, doncs, comença la Catequesi del nou catecisme tot just acaba de sortir, com malament comença la seva praxi. Se'n podrà dir que això no és la qüestió de fons, però sí que li afecta, ja que, per les raons que es vulguin, se subordina a l'Església catalana, com la doctrina de l'Església a Catalunya, a altres interessos que res no tenen a veure amb la Paraula de Déu, discriminant-la, com si fóssim creients de segona o tercera categoria.

LEONCI PETIT
Barcelona

◆ Retard del Nou Catecisme en català

Sr. Director:

Us felicito pel magnífic número de Nadal, tan ple de col·laboracions valuoses.

Una cosa, però, he trobat a faltar, i me n'he estranyat força.

Estic totalment d'acord amb l'article editorial quan, en el darrer paràgraf, diu que "no podem deixar de lamentar el retard de l'edició catalana del Catecisme. Probablement i donades les circumstàncies, no podia ser

altrament. Però cal canviar aquestes circumstàncies, també des de dalt; en casos com aquest, ens agradaria que els fets concordessin amb la defensa de totes les cultures... que fa, amb encert, la doctrina social catòlica".

Doncs bé, al costat mateix d'aquest article (pàg. 3 i continuant a la 5), C.C. recull una bona part de l'homilia pronunciada a Montserrat pel nunci Mons. Tagliaferri el propassat 8 de desembre. ¿Per què, doncs no aprofitàveu aquesta ocasió per a subratllar que Mons. Tagliaferri va llegir l'homilia íntegrament en català? És llàstima que no féssiu cap referència a aquesta circumstància, que donava a l'acte una nota de gran exemplaritat i significació, tenint en compte la condició de la persona que el feia. Crec que el fet mereixia de ser més conegut i divulgat, sobretot en una revista com la nostra. Prou que hi ha sempre qui s'afanya a denunciar i esbombar els mals exemples —que també n'hi ha— de persones d'Església. Crec, doncs, que bé valia la pena de fer conèixer ara a tothom un bon exemple: que el representant diplomàtic de la Santa Seu davant el govern espanyol (i no pas davant el govern català) reconeix oficialment, amb els fets i amb tota naturalitat, l'existència (en igualtat de drets) de la llengua pròpia de Catalunya.

MANUEL CASANOVES /
CASALS, cmf Vic

◆ Voldria ser religiosa contemplativa

Sr. Director:

Potser trobarà la meua proposta una mica agosarada, però fa

temps que la rumio i penso que ja es hora de llançar-la al carrer.

Em preocupa —i molt— la lamentable "manca" de vocacions per la vida contemplativa femenina. Poso "manca" així perquè no crec que sigui tal, sinó més aviat que les dites comunitats contemplatives, en especial femenines, no es troben capacitades per acollir les possibles vocacions —que hi són— del món d'avui. Ningú no em farà creure que Déu no continua enamorant les noies d'avui com les de sempre.

Jo mateixa sóc una persona que ha cercat molt sense trobar res prou vàlid com per a fer-ne una vida de resposta enamorada a la crida amorosa de Déu. Hi ha massa "tonterietes"... i poca seriositat en la vida contemplativa de moltes de les nostres comunitats, quasi com si els fes vergonya dedicar temps i esforç a la pregària, a la contemplació i a la construcció d'una vida comuna feta tant de solitud com de veritable fraternitat que pugui ser la imatge del Regne que ens promet Jesús. Sembla com si rebaixar el llistó fos sinònim d'adaptació als nous temps.

¿Seria possible crear una plataforma de trobada entre comunitats i gent que se sent cridada a una vida plenament contemplativa però adaptada a les exigències del món d'avui? Potser entre tots podríem revifar les flames del nostre Amor...

Si hi ha qui pot recollir aquesta proposta, li agrairia que em contactés, car ja no sé més on anar.

Confiant en la força renovadora de l'Esperit, us saluda ben fraternalment. La meua adreça és: c/ Saragossa, 135, entr. 1ª - 08006 - Barcelona.

ROSA Mª CUATRECASAS /
BARROT
Barcelona

El text de les "Cartes al director" no ha de superar les vint línies a màquina i a doble espai; han d'anar signades amb nom i cognom, adreça i telèfon, encara que s'hi vulguin fer constar unes sigles o pseudònim, "CC" no es compromet a la seva publicació, ni mantindrà correspondència amb els remittents.

Teniu temps lliure? Guanyeu-vos un sobresou!

CATALUNYA CRISTIANA busca persones com vostè, d'arreu de Catalunya, per cooperar en la difusió del setmanari, contactant amb possibles subscriptors. És una tasca apassionant per a la qual no hi ha distinció d'edat ni de sexe. S'estableix una notable compensació econòmica per cobrir despeses i dedicació.

Interessats, truqueu al núm. (93) 487 10 25. Sr. Roigé.

VATICA

Programació de l'agenda del Papa fins a Pasqua

ROMA.— El Vaticà ha publicat el programa de les celebracions que Joan Pau II presidirà fins a Pasqua. A més del viatge a Àfrica, s'assenyalen les visites a una desena de parròquies romanes i una sèrie de canonitzacions i de beatificacions.

El diumenge 17 de gener, el Papa inicià a la parròquia de Santa Elena una sèrie de nou visites pastorals dominicals a la diòcesi de Roma. El 25 de gener, celebrà la missa de cloenda de la Setmana de pregària per a la Unitat dels cristians a la basílica de Sant Pau extramurs.

El 2 de febrer, festa de la Presentació de Jesús al temple, Joan Pau II presidirà la bene-

dicció de candeles i la processó abans de celebrar la missa amb els religiosos a la basílica de Sant Pere.

El seu viatge a Àfrica serà del 3 al 10 de febrer, a Benin, Uganda i al Sudan. Del 28 de febrer al 6 de març, Joan Pau II participarà als tradicionals exercicis espirituals de quaresma de la cúria romana. Per la festa de Sant Josep, el 19 de març,

Joan Pau II es trobarà amb els treballadors de la diòcesi de Sabina-Poggio Mirteto prop de Roma.

El 20 de març, Joan Pau II procedirà a la beatificació de la germana Dina Belanger, religiosa canadense de Jesús-Maria i al reconeixement del culte de Joan Duns Scot, franciscà. El 21 de març tindrà lloc la canonització de Maria de St. Ignasi, (Claudine Thévenet, França), fundadora de les germanes de Jesús-Maria, i de Teresa de Jesús "de los Andes" (Juana Fernández Solar).

Per l'abril Joan Pau II presidirà la majoria de les tradicionals cerimònies de la Setmana Santa. (APIC).

El papa Joan Pau II posa les mans sobre el cap del nou arquebisbe de Nova York, monsenyor Henry J. Mansell, de 55 anys, durant la cerimònia d'ordenació a la basílica de Sant Pere de Roma. El Sant Pare va ordenar onze nous bisbes en la diada de l'Epifania

ITALIA

La "Comunitat d'Emmanuel" reconeguda per la Santa Seu

ROMA.— La Santa Seu reconeix la Comunitat d'Emmanuel com a Associació privada universal de fidels. El decret de reconeixement té efecte des del 8 de desembre passat. La Comunitat Emmanuel ja ha estat reconeguda a nivell diocesà per 30 bisbes: els de (París, Brussel·les, Munic, Florència, Barcelona, Conakry (Guinea), Arequipa (Perú). El nou reconeixement és vàlid per a tot el món.

Aquesta comunitat, nascuda de la Renovació Carismàtica, associa els tres estats de vida: laics, preveres, consagrats, en la mateixa Associació de fidels (Christi Fideles) per primera vegada a l'Església universal. Una Associació que agrupa 65 preveres, 100 seminaristes, 80 religiosos consagrats i 5.500 membres.

Les activitats apostòliques de la Comunitat d'Emmanuel són múltiples: preparació prematrimonial, caps de setmana per a parelles, per a pares, psicologia i fe, educació i fe, presència i testimoni, publicacions diverses, missions parroquials. La Comunitat organitza, a més, cada estiu a Paray-le-Monial sessions que apleguen més de 18.000 fidels. Publica cada dos mesos el magazine "Il est Vivant". (APC).

L'"Osservatore Romano" condemna l'abandonament d'infants

ROMA.— En motiu de la festa dels sants innocents, l'"Osservatore Romano" ha condemnat enèrgicament l'abandonament

d'infants. "Herodes és encara entre nosaltres, i el refús de la vida nova es repeteix" es pot llegir en una edició recent. El diari del Vaticà cita dos casos molt recents. A la població siciliana de Palerm, un nou-nat abandonat en un container d'escombraries va ser descobert i salvat per la policia que l'ha confiat a una institució per a infants. El segon cas es tracta d'una nena acabada de néixer abandonada per una alemanya i trobada en una barraca a la població de Brindisi. El bebè que estava mig congelat no es va poder salvar.

Nadal "és la festa de la vida; aquella en què Déu ha mostrat la seva imatge en un infant", perquè la humanitat pogués contemplar el món amb una nova esperança. Amb tot, després de 2000 anys, encara no som capaços de reconèixer-ho en cada infant", va concloure l'Osservatore. (APIC).

Els palestins no se senten abandonats pel Vaticà, segons el líder lasser Arafat

ROMA.— Malgrat la trobada entre el Papa i Shimon Peres i la formació d'una comissió bilateral entre la Santa Seu i Israel, els palestins no se senten pas abandonats pel Vaticà, afirma el líder palestí lasser Arafat en una entrevista en la revista italiana "30 Giorni".

Per a lasser Arafat, la qüestió de Jerusalem és en el primer pla de les preocupacions del Vaticà. "Si la Santa Seu no parla de Jerusalem amb la delegació israeliana, vol dir que aquesta comissió (bilateral) no tracta les qüestions serioses i profundes, i que no té gaire importància".

"Els israelians, mentre refusen dialogar amb els palestins, refu-

sen qualsevol paper del Vaticà a la regió. La posició d'Israel mantinguda pels Estats Units és contra els drets dels palestins. S'ha dit per contra que el Vaticà els defensa a la taula de negociacions". Això explica perquè, segons Arafat, impedeixen al Vaticà de participar-hi. (CIP).

Els bisbes holandesos proposen l'ordenació d'homes casats

ROMA.— En rebre els bisbes holandesos en visita "ad limina", Joan Pau II va recordar l'obligació dels sacerdots catòlics al celibat. Un membre de la delegació, Mons. Ronald Bär, bisbe de Rotterdam, va dir als periodistes, poc després de la visita, que el Papa no s'havia crispat pel tema de discussió.

El bisbe de Rotterdam va indicar haver suscitat amb Joan Pau

II la qüestió del celibat insistint sobre el fet que molts catòlics a Holanda desitgen veure accedir al sacerdoti homes casats, els "viri probati". "El Papa no reaccionà severament a aquesta qüestió, però subratllà que l'abolició de l'obligació del celibat eclesial era una qüestió concernent a tota l'Església, una afirmació que el bisbe Bär ha dit comprendre perfectament.

Mons. Bär que s'havia pronunciat recentment a favor de l'ordenació sacerdotal d'homes casats (viri probati), ha explicat que l'obligació del celibat havia de ser lliurement discutit a l'Església.

Mons. Hubertus Ernst, bisbe de Breda, digué que Joan Pau II havia expressat la seva confiança en l'Església catòlica holandesa. El Papa és conscient que la societat del nostre país és secularitzada i que la vida de l'Església es troba necessàriament afectada.

Alguns observadors de la realitat eclesial als Països Baixos han fet esment en aquests darrers temps de divergències entre els bisbes i un nombre creixent de fidels. Aquestes divergències són especialment per l'obligació del celibat pels preveres, per l'accés de les dones al ministeri sacerdotal, així com per l'estatut dels treballadors pastorals. (CIC)

FILTRANT LA NOTÍCIA

Unes declaracions explosives

Darrerament l'Episcopat dels Estats Units ha refusat de forma definitiva el projecte d'una Carta pastoral col·lectiva, ajornat des de fa 10 anys. La quarta versió era molt més procliu al pensament de Roma, però tampoc aquesta versió no ha estat aprovada i publicada.

Això ha provocat unes declaracions explosives de monsenyor Rembert Weakland, arquebisbe de Milwaukee, (EE.UU.). Monsenyor Weakland, antic prior-primat de l'orde benedictí, ha manifestat a "New York Times" que no solament l'ordenació de les dones és el que està en joc en l'Església universal, sinó totes les funcions importants de la Cúria romana, que estan confiades a uns "monsignori". "¿Per què aquestes funcions —es pregunta— no poden dur-les a terme un laic, home o dona, o una religiosa? ¿Per què una dona no podria ser el Prefecte o Secretari d'un dels 21 dicasteris romans? ¿Per què la missió de nunci ha d'estar forçosament vinculada a l'estat sacerdotal?"

Segons l'arquebisbe de Milwaukee, "no cal molestar-se a escriure una Carta Pastoral col·lectiva, quan se sap que el seu text serà sotmès a unes revisions imposades des de dalt".

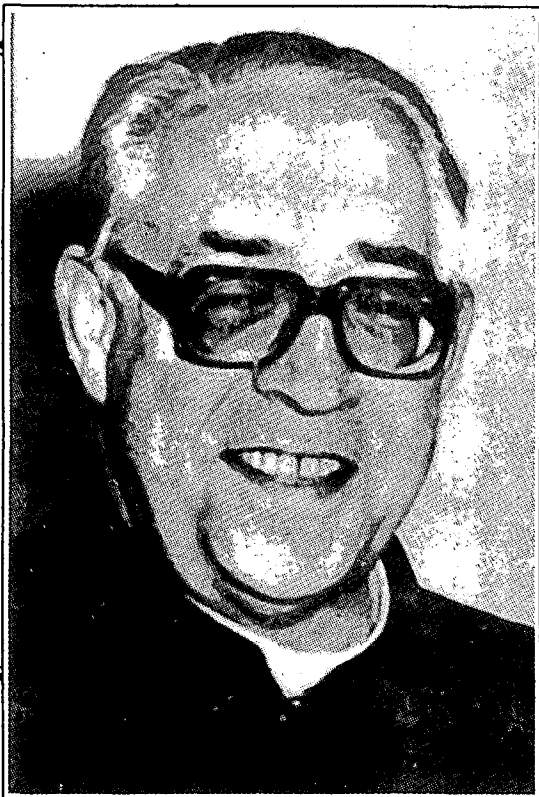
En el rotatiu de Nova York, l'arquebisbe progressista declara que el cas "Galileu" ha estat rehabilitat recentment pel Sant Pare, però el refús per part del Vaticà d'autoritzar l'ordenació de les dones, és l'"affaire" del segle XX.

Fins ara es desconeix quina ha estat la reacció dels bisbes dels Estats Units davant d'aquestes declaracions d'un germà en l'episcopat. Un bisbe nord-americà, que no ha volgut revelar el seu nom, ha manifestat que, tot i que una flor no fa estiu, les afirmacions de monsenyor Rembert Weakland podrien ser reconsiderades amb el temps, donat que no formen part del dipòsit de la fe.

L'edat prevista per presentar la seva jubilació

El cardenal Marcelo González, arquebisbe de Toledo, fa 75 anys

MADRID.— El 16 de gener, Don Marcelo González Martín, arquebisbe de Toledo, cardenal i primat d'Espanya va fer setanta-cinc anys, l'edat prevista per les lleis eclesiàstiques per presentar la seva jubilació a la Santa Seu.

Don Marcelo va celebrar el seu aniversari en una jornada molt entranyable. A primera hora del matí, l'arquebisbe va sortir del palau per dirigir-se al seminari major de San Ildefonso de Toledo per presidir l'Eucaristia. Concelebraren amb ell el bisbe auxiliar, Rafael Palmero i diversos sacerdots que presideixen les principals comissions de la diòcesi.

Després de la celebració Eucarística, Don Marcelo esmorzà amb els alumnes del seminari i va rebre diverses felicitacions.

El 5 de març de 1973 fou nomenat cardenal pel papa Pau VI. El mateix Papa el nomenà membre del primer Sinode de bisbes pel setembre de 1967, i pel juny de 1968 membre de la Congregació per a la Doctrina de la Fe.

El 13 de desembre de 1972 fou elegit membre de nombre de la Reial Acadèmia de Ciències Morals i Polítiques. Pel novembre de 1978 va prendre possessió com a membre honorari de la Reial Acadèmia de Belles Arts i Ciències Històriques de Toledo (Espanya).

El 1981 fou elegit president de la Comissió Episcopal de Litúrgia, de la conferència Episcopal; fou també president de les Comissions d'Acció Social i del Clegat abans de ser membre de la seva Comissió Permanent pel febrer de 1984.

Successor per Toledo

El cardenal primat i arquebisbe de Toledo ha fet setanta-cinc anys, l'edat prevista per les lleis eclesiàstiques perquè els bisbes i cardenals presentin al Vaticà la seva jubilació. És a l'espera, doncs, que la Santa Seu designi el seu successor per a la càtedra de Sant Leandre, mentrestant continua regint l'arxidiòcesi toledana amb ple dret.

És probable que la Santa Seu no accepti la renúncia del cardenal, fins després de la vinguda del Papa a Espanya el proper juny per assistir al Congrés Eucarístic Internacional que se celebrarà a Sevilla i a la inauguració de la nova catedral de l'Almudena, de Madrid.

Dades biogràfiques

Marcelo González Martín va néixer a Villanubla (Valladolid) el 16 de gener de 1918 i ingressà el 1935 al Seminari Diocesà de Valladolid, on cursà estudis eclesiàstics. Continuà la seva formació a la Universitat Pontifícia de Comillas, on es llicencià en Teologia.

Ordenat sacerdot el juny de 1941, poc després fou nomenat professor en el Se-

minari de Valladolid.

Durant vint anys va desenvolupar la seva tasca apostòlica en aquesta ciutat, on fou consiliari diocesà d'Acció Catòlica, de Càritas Diocesana i de la constructora Benèfica Sant Pere Regalat.

Canonge de la catedral de Valladolid, els sermons de don Marcelo eren un esdeveniment.

El 31 de desembre de 1960 fou nomenat bisbe d'Astorga, això el convertí en el prelat més jove d'Espanya. Essent bisbe d'aquesta ciutat assistí a les quatre sessions del Concili.

Bisbe, cardenal i Primat

El 21 de febrer de 1966 fou nomenat arquebisbe coadjutor, amb dret a successió, de l'arquebisbat de Barcelona, i el 7 de gener de 1967 va passar a regir aquesta seu.

L'etapa de González Martín a Barcelona, és, sens dubte, la més difícil de la seva vida.

El dia de la presa de possessió, González Martín digué en la seva homilia a la catedral barcelonina: "Jo no em sento estrany entre vosaltres. Si algú, malgrat tot, se sent estrany amb mi, jo li obro els meus braços amb humilitat i amb amor, i li demano que m'ajudi".

Document sobre l'eutanàsia

MADRID.— En la darrera reunió de la Comissió Permanent de l'episcopat espanyol, presidida per l'arquebisbe de Madrid, cardenal Àngel Suquía, ha estudiat un document elaborat pel "Comité Episcopal per a la Defensa de la Vida" en el qual s'analitza tot el relatiu a l'eutanàsia.

Aquest document, semblant a un altre elaborat pel mateix Comitè sobre l'avortament, podria ser publicat properament, sobretot tenint en compte la despenalització de l'anomenada "eutanàsia passiva que preveu el nou Codi penal espanyol. (CIC)

L'espai televisiu "Pueblo de Dios" celebra el seu programa 500

MADRID.— El programa religiós "Pueblo de Dios", que transmet actualment cada diumenge a les 11.30 del matí a la 2 de TVE, celebrà el 17 de gener amb un resum i una breu història

del seu camí, les seves 500 emissions, sense faltar ni un sol dia amb l'espectador en aquests 11 anys. El programa va néixer la tardor de 1982, del sacerdot José Luis Martín Descalzo, que fou el seu director fins a la seva mort el juny de 1991.

"Pueblo de Dios" és, després de "El día del Señor", el programa religiós amb més audiència a la televisió espanyola. Els altres dos són **Testimonio** i **Últimas preguntas**. Per la seva part, el sector radiofònic de l'ens públic de RTVE menté des de fa 26 anys a Radiol de RNE "La Misa en España", cada diumenge i festius a les 8.15 hores.

En aquests programes 500, els continguts foren una presentació de com aquest espai religiós ha estat durant aquests deu anys reflectint la vida dels distints sectors del poble de Déu. En els darrers minuts, es dedicà un temps a donar les gràcies i recordar els professionals que han anat fent possible l'espai televisiu.

El darrer director del programa, Eduardo Gil de Muro, jubilat fa gairebé dos mesos, assegurà que "Pueblo de Dios farà uns altres 500 programes perquè no

està en crisi i continuarà per molt de temps". (CIC)

Eleccions en la propera Assemblea Plenària de l'Episcopat

MADRID.— El dia 15 de gener es va decidir l'ordre del dia de la Comissió Permanent en la qual, entre altres afers, tindrà lloc l'elecció del president i secretari general de la Conferència Episcopal.

Pel febrer no solament es renovaran aquests càrrecs, sinó també els de president de les Comissions d'apostolat Seglar, de Mitjans de Comunicació So-

cial i de la Doctrina de la Fe. Algunes d'aquestes Comissions han estat ocupades tradicionalment per homes propers a la línia de monsenyor Yanes, vicepresident de la Conferència Episcopal espanyola. Alguns bisbes consideren que hauria arribat el moment de canviar-ne l'orientació.

L'elecció de president de la Conferència de l'episcopat es presenta difícil com ho demostra el fet de no aconseguir de posar-se d'acord sobre el tema dels possibles candidats. Molts han cregut que és millor esperar qui serà president per després elaborar la terna de candidats a la Secretaria General. (CIC)

Federació de Cristians de Catalunya

Diumenge, 31 de gener de 1993
A la Balmesiana, Duran i Bas, 9 Barcelona

A les deu del matí: Celebració eucarística

A dos quarts de dotze: Glosa del llibre, MARTIROLOGI de la Federació de Joves Cristians de Catalunya per el Dr. Dídac Parellada.

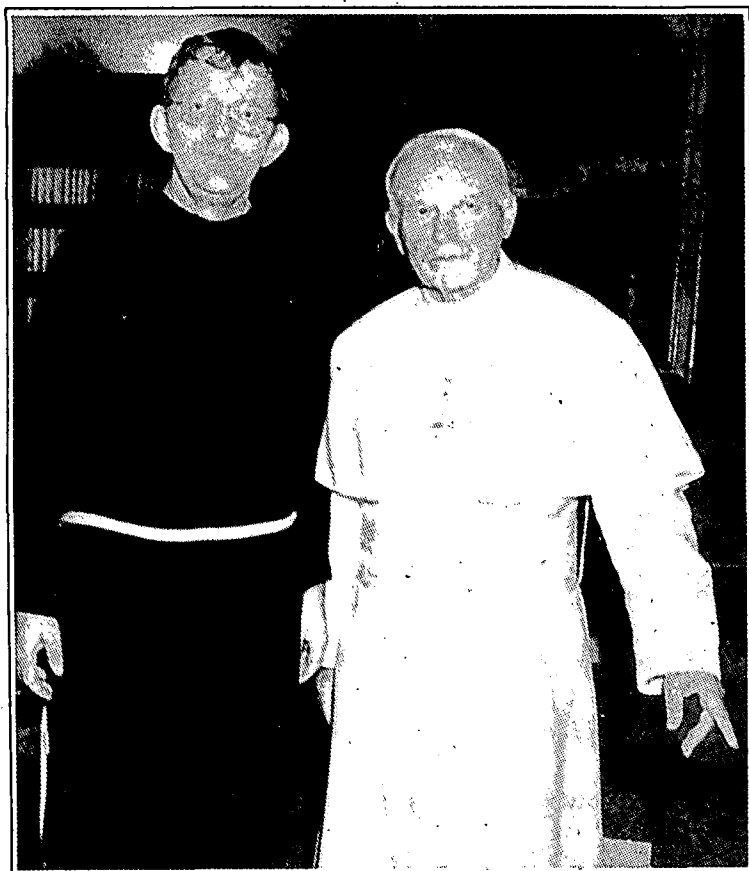
A la una de la tarda: Assemblea Plenària

SELECTION

Li ofereix el seu servei de selecció de personal interines, fixes, assistents, matrimonis 3ª edat cangurs, etc.

Màxima rapidesa, seriositat i econòmic. Dirigit per psicòloga col·leglada

Tel. 487 71 18 C/ Aragó 236, 3r. 3ª 08007 Barcelona

El papa Joan Pau II rep en una audiència privada el nou general dels franciscans, pare Hermann Schalück, després de fer una visita de solidaritat a Croàcia i a Bòsnia

Per la pau de Bòsnia-Hercegovina

Els franciscans fan una crida a la comunitat internacional

SARAJEVO.— Els franciscans de Bòsnia-Hercegovina fan una crida a la comunitat internacional perquè prengui mesures concretes per posar fi a la guerra del seu país.

Bòsnia està agraïda per l'ajut aportat a la seva població i per les accions d'organitzacions internacionals a favor de la pau, però és difícil de comprendre per què no s'emprenen més esforços contra la violència i contra la fam que amenacen una part de la població, escriuen els franciscans.

A propòsit de Sarajevo, les organitzacions humanitàries assenyalen en particular la trista sort de 80.000 infants de la ciutat assetjada que

viuen com en un camp de concentració. Un franciscà, de 28 anys, refugiat d'Hercegovina, que fa classes a 110 infants en un camp de la costa croata, qualifica com a gairebé insuportables els sofriments dels infants. "Aquí la vida és molt dura. Els infants tenen enyorança del país i de la seva família. Molts d'ells provinents de pobles ocupats no saben què s'ha fet de la seva família. A la nit, truquen a la meua porta, sovint

ploren i criden".

El Pare provincial del franciscans, Mirko Matausic, ha demanat una pregària ecumènica per la pau a l'església de Sant Marc de Zagreb. Molts centenars de cristians, de musulmans i de jueus hi han participat.

Per la seva banda, el pare Hermann Schalück, general dels franciscans, ha fet una visita de solidaritat a Croàcia i a Bòsnia. S'ha trobat alhora amb el president Franjo Tudjman i amb el cardenal Franjo Kuharic, arquebisbe de Zagreb. El pare Schalück també ha visitat hospitals, centres de refugiats, instal·lacions de Càritas i convents i esglésies destruïdes. (APIC)

ÍNDIA

La mare Teresa rep un altre premi

CALCUTA.— La mare Teresa de Calcuta va rebre un altre premi internacional per la seva obra al servei dels qui sofreixen. El cònsol general rus a Calcuta, on hi ha la casa mare de les Missioneres de la Caritat, lliurà el premi internacional Lev Tolstoi 1992 a la mare Teresa "per la seva contribució al millorament de la vida dels infants pobres". La religiosa albanesa, que té 82 anys, digué simplement que una de les seves missions és "portar un somriure al rostre de cada infant" i manifestà el desig de poder obrir aviat cinc centres d'acollida per a infants necessitats a Rússia. (O.R.)

Escola dirigida per catòlics

SIKKIM.— El govern de l'estat de Sikkim (Índia septentrional) ha volgut confiar a l'Església l'escola pública "Namxi" i ha ofert recentment la direcció d'aquest centre d'estudis al bisbe de Darjeeling, mons. Eric Benjamin, que ha acceptat. Aquest oferiment i uns altres de semblants, constitueixen una prova de la confiança que les autoritats públiques locals tenen en la qualificada obra educativa que l'Església realitza

za en el país. Per l'octubre de 1989 mons. Benjamin, per invitació del Govern, ja va obrir una escola a Malbasai (Sikkim occidental). A Darjeeling, els pares salesians i les religioses de Sant Josep de Cluny dirigeixen l'escola "Don Bosco". Per l'abril de 1991, també per invitació del govern, els jesuïtes assumiren l'administració del "Sikkim Government College" de Gangtok.

La diòcesi de Darjeeling, a l'estat de Sikkim, compta amb gairebé quatre milions d'habitants, dels quals 54.000 són catòlics, estructurats pastoralment en 30 parròquies; els assisteixen 110 sacerdots (53 diocesans i 57 religiosos), 190 religiosos no sacerdots i unes 300 religioses de diverses congregacions. (O.R.)

MÈXIC

45.000 refugiats guatemalencs esperen poder tornar al seu país

MÈXIC.— Unes 900 famílies —prop de 5.000 persones— guatemalencs refugiades en un camp situat a l'estat de Chiapas, a Mèxic, podran aviat tornar a Guatemala, segons deixa entendre una delegació de missioners francesos, capellans, religiosos i laics encapçalats per Mons. André Lacrampe, president del Comitè episcopal francès de Llatinoamèrica, de retorn en aquesta regió.

Avui, més de 45.000 refugiats guatemalencs, que viuen en camps repartits en tres estats mexicans, esperen poder tornar al seu país.

Per aquests organismes, convindrà especialment vetllar per la posada en pràctica dels acords del 8 d'octubre de 1992 firmats per la Comissió permanent de refugiats guatemalencs i el govern de Guatemala. Aquests acords garanteixen el retorn voluntari, col·lectiu o organitzat; el dret, pels refugiats, a prendre possessió de les seves terres; la llibertat d'associació; el dret a la vida i a la integritat psíquica; el dret a la lliure circulació a l'interior i a l'exterior de Guatemala. (APIC)

TXÈQUIA

Restitució dels béns de l'Església

PRAGA.— La restitució dels béns de l'Església confiscats pels comunistes el 1948 a l'antiga Txecoslovàquia ha estat decidit després d'una reunió del govern de Txèquia. Segons Ràdio Vaticà, que ha donat la notícia, el primer ministre Vaclav Klaus ha explicat que no es tracta d'una restitució total dels béns, sinó sobretot d'una indemnització per les injustícies sofertes pels antics propietaris.

Els representants dels quatre principals

partits han pres part en la trobada governamental. Pels predis, el projecte de llei preveu la restitució dels béns de l'Església a raó d'1,1% de superfícies forestals i de 0,5% de superfícies agrícoles. El desacord ha sorgit entorn de la qüestió de saber si tots els béns o si només els edificis al servei d'activitats religioses han de ser retornats. El govern creu que el problema ha de ser immediatament resolt. La restitució dels béns eclesiàstics sempre està bloquejada per les normes fixades abans per l'antig parlament txecoslovac. (APIC)

ESTATS UNITS

L'Església catòlica s'haurà de preocupar de les presons

CHARLESTON.— L'Església catòlica també haurà de prendre la responsabilitat de presons als Estats Units. Aquest és l'avís de Mons. Bernard Schmitt, bisbe de Wheeling Charleston a l'estat de Virgínia occidental. L'Església es preocupa de tots els grups de la societat, dirigeix escoles i hospitals, també podrà entrar en l'important terreny de la direcció de presons, ha explicat el bisbe. L'Església podrà exercir la seva missió amb més energia per guarir els homes i reintegrar-los a la societat. (KIPA)

KENYA

Una Església per a la democràcia

Les diferents Esglésies a Kenya, entre les quals l'Església catòlica, s'han vist implicades en els darrers anys en la lluita per portar el país de forma pacífica vers una democràcia pluripartidista i vers les primeres eleccions democràtiques al país, eleccions que han tingut lloc el passat mes de desembre.

La majoria dels bisbes són kenyans. Això ha afavorit el canvi, com la doctrina social de l'Església que crida a un compromís per la justícia com a element essencial de l'evangelització. Per tant, no solament ha canviat el context social, sinó que la mateixa Església es veu en una contínua situació de reforma sota la pressió dels esdeveniments interns i externs.

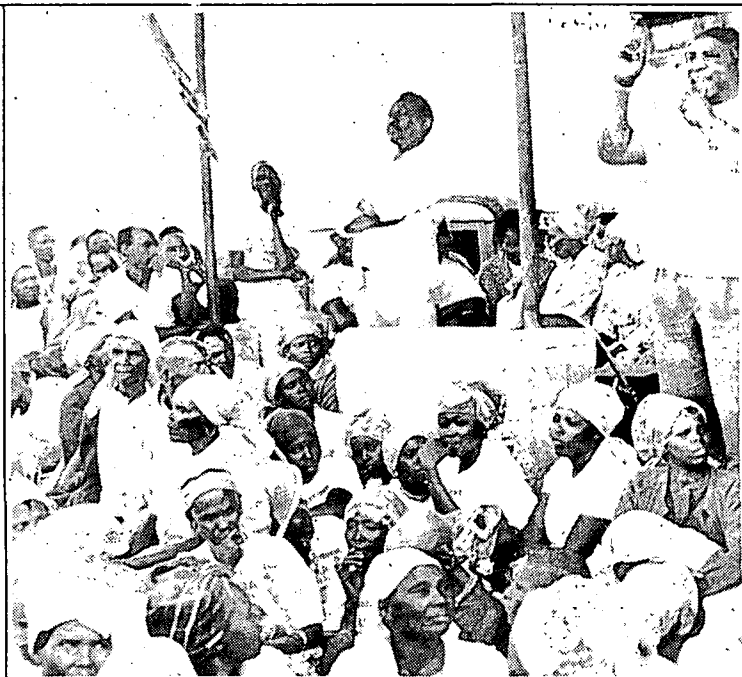
Les darreres cartes pastorals dels bisbes kenyans han jugat un paper important en el moviment vers la democràcia a Kenya.

En una d'elles diuen: "Se'ns ha intentat fer creure que els conflictes estan basats en problemes tribals o que són la conseqüència de problemes de terra, però una anàlisi detallada de la situació revela que no són més que una maniobra política per fer creure que un

sistema multipartidista no faria més que portar el país al caos".

Amb motiu de les eleccions del passat 29 de desembre, els bisbes publicaren una altra carta pastoral alentant els votants, la comissió electoral i els polítics perquè les eleccions fossin justes i pel benefici del país: "... Que tots desitgem que no guanyi només un partit polític. Que es digui no que ha guanyat aquest o aquell partit en particular, sinó que Kenya ha guanyat les eleccions".

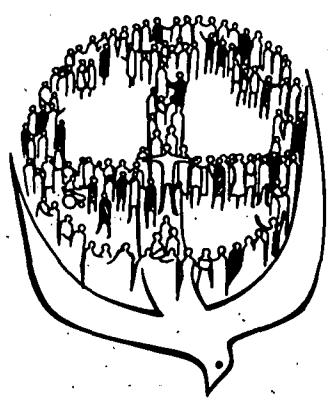
L'Església Catòlica ha recorregut tot aquest camí, però el que ha donat més gran solidesa i credibilitat al seu missatge és que s'ha presentat sota l'autoritat de la Conferència Episcopal i per l'interès posat en el bé del poble kenyà. (M.N.)

Les mares de presos polítics aixecaren les seves veus demanant llibertat per als seus fills detinguts per discrepar amb el règim imperant

• **CENTRE DE VIDA RELIGIOSA I ESPIRITUALITAT (Unió de Religiosos de Catalunya).** - Dins el seu programa de formació permanent, **cada dilluns de febrer**, de les 20.20 a 22.30h, curs pràctic de pregària i reflexió compartida «Pregar en missió» (laics i religiosos de 20 a 35 anys), al Casal Sant Joan Berchmans, de Barcelona (c/ Balmes 137 bxs), dirigit pels jesuïtes Josep Baquer, Pere Borràs i Carles Marcet. Informació i inscripcions (feiners, de 16 a 19h): CEVRE, Pl. Urquinaona 11, 2n 2a, 08010 Barcelona; tel. (93) 302-43-67.

• **7è RETROBAMENT ECUMÈNIC A SANT CUGAT.** - Se celebra com cada any al Casal Borja (c/ Llasseres 30, 08190 Sant Cugat del Vallès; tel. 674-11-50), amb plantada comunitària d'un arbre, **dissabte 6**, de les 10 a les 17.30h; tema: L'ecumenisme, en una cruïlla?, amb ponents de diverses esglésies cristianes. Informació i inscripcions: dimarts i dijous (de 17 a 20h), tel. 271-41-08; dimecres (de 10 a 14h), tel. 323-10-42, i dilluns (de 21.30 a 22.30h), tel. 458-86-48.

• **LAVEU DE L'EVANGELI: TEL. 415-66-16.** - S'hi pot escoltar cada setmana una reflexió qualificada i breu (no més de 3 minuts) sobre l'evangeli dominical. Fins al dia 14, a càrrec de Mn. Josep-Maria Aragonès; del 14 al 21, Mn. Francesc Campreciós, i durant la Quaresma (a partir del 22), l'abat Cassià M. Just. Telé-

fono del Evangelio (des de Saragossa), en castellà: tel. (976) 44-45-46 o bé 44-55-55.

BARCELONA

• **APLEC DE SANT PAU, AL PENEDÈS.** - Se celebra **diumenge 31**, amb celebració eucarística a les 11h, a l'ermita, seguida de l'actuació de l'esbart de la Múnia, concurs juvenil de grimpaires, sardanes i dinar de germanor.

• **CONFERÈNCIES ALC.I.C.** - Cada dilluns, de 17 a 18.30h. **Dia 1**, diàleg en la fe i celebració de l'eucaristia, amb el P. caputxí Josep Massana; els **dies 8, 15 i 22**, continuació del cicle sobre «La gràcia en l'experiència de l'Església», a càrrec d'Antoni Bentué.

• **MISSA DOMINICAL EN JAPONÈS, A BARCELONA.** - Cada diumenge, a les 11h, a la parròquia de Maria Reina (Ctra. Esplugues 103, 08034 Barcelona). Hi ha missa en anglès, també cada diumenge, a les 10h; el primer diumenge de mes, a les 10.30h, la missa és en ritu bizantí, i cada segon diumenge, a les 13h, la «missa dels artistes», amb concert de música de cambra.

• **FESTA PATRONAL DEL GREMI D'ELECTRICITAT I FONTANERIA.** - Coincidint amb el cinquantenari de la capella dedicada a la Mare de Déu de la Llum, se celebra el **dimarts 2**, festiu de la Candelera, a la catedral de Barcelona: a les 10h, ofici solemne a l'altar major, presidit pel bisbe emèrit Dr. Ramon Dalmat; a les 19h, missa en sufragi dels agremiats i veterans difunts, i també dels familiars i simpatitzants.

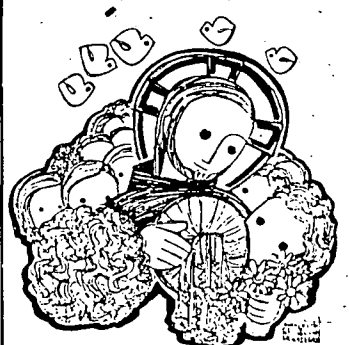
• **ALGUNS PUNTS DE DEBAT PER A UNA POLÍTICA SOCIAL DE PROGRÉS.** - Curs organitzat

per Cristianisme i Justícia, en dimarts, **del 2 de febrer al 2 de març**, al centre cívic Cotxeres de Sants (c/ Sants 79). Més informació: tel. 317-23-38.

• **ARXIPRESTAT DE SANT OLEGUER.** - Curs de formació bíblica sobre els Fets del Apòstols, cada dimecres, a les 21.30h, **a partir del 3 de febrer** fins al 24 de març, a càrrec Mn. Josep Rius i Camps, a la parròquia de Sant Oleguer (c/ Nàpols 137; 08013 Barcelona; tel. 231-36-04).

• **PRESENTACIÓ D'UNTREBALL DE MN. CORTS SOBRE LA SANTA SEU I CATALUNYA.** - Editat per la Facultat de Teologia de Catalunya, **dijous 4**, a les 19h, a la sala d'actes de la Biblioteca Balmes (c/ Duran i Bas 9, 08002 Barcelona), presentació del primer volum de *Regests de la documentació del segle XX sobre Catalunya i la Santa Seu conservada a l'arxiu secret del Vaticà*: 1. *Fons de la Nunciatura de Madrid (1899-1921)* de Mn. Ramon Corts i Blay; en farà la presentació Josep Benet, director del Centre d'Història Contemporània, de la Generalitat de Catalunya.

DELEGACIÓ DIOCESANA DE PASTORAL DE JOVENTUT

ARQUEBISBAT DE BARCELONA

• **ESCOLA DE PREGÀRIA DELS JOVES AMB L'ARQUEBISBE, A LA CATEDRAL.** - El propi-
nent **dijous 4**, a les 19.30h, cinquena trobada d'aquest curs, sobre les actituds de Jesús; aquest mes: La seva amistat (Jo 15:15). És una activitat de la Delegació

diocesana de Pastoral de la Joventut (tel. 301-12-77).

• **MISSA PELS COL·LABORADORS DEL FONS COMÚ DIOCESÀ DIFUNTS.** - Se celebrarà el **dijous 4** de febrer, a les 20h, a la parròquia de Santa Maria del Pi, a iniciativa de la Delegació Diocesana d'Economia, que hi convida tots els col·laboradors, així com els parents i amics dels ja difunts.

• **UNES NORMES DE RELACIONS HUMANES.** - Reunió dels Grups de reflexió i diàleg, **dijous 4** de febrer, a les 9 del vespre, al casal parroquial de la Sagrada Família, de Barcelona; amb Eduard Criado com a ponent.

• **HORA SANTA DE REPARACIÓ I CONSOL.** - El **dijous 4**, vigília del primer divendres de mes, de 21.30 a 23.30h: punt doctrinal, hora santa i eucaristia, amb sacerdots per a les confessions, a la parròquia Mare de Déu de la Pau (Pl. Ferran Casablanques 4-6), organitzada per Homes del Sagrat Cor.

• **ARXIPRESTAT DE LA SAGRADA FAMÍLIA.** - Curs d'història de l'Església, **continua cada dijous**, fins al dia 25, a les 20.30h, a la parròquia de Sant Tomàs (c/ Roger de Flor 245), a càrrec del P. Anton-Maria Vilarúbias i Codina, cmf.

• **INSTITUT DE TEOLOGIA I HUMANISME.** - A la sala Penyafort, dels pares Dominics, **divendres 5**, i també el 19, a les 19h, continua el curs de formació permanent per a religiosos i religioses, amb Fr. Emilio Barcelón, op; **dilluns 8**, i també el dia 22, a les 20h, el curs sobre «Los sacramentos, encuentros de salvación», tractant-hi l'eucaristia Fr. Emilio Barcelón, op, Els **dies 9, 10 i 11**, a les 19.30h, curset de catequesi bíblica, sobre «Espíritu y vida de la primera comunidad cristiana», a càrrec de Fr. Gerardo Sánchez, op. **Dijous 18**, a les 20h, conferència de Fr.

Luis-Carlos Bernal, sobre: «Padres e hijos, ¿dos modos de ser católicos?» Més informació a: c/ Bailèn 10, 08010 Barcelona, tel. 246-33-00.

• **XXII PELEGRINATGE A SANTAEULÀLIA DE MONTPELLER.** - Un any més, se celebrarà el cap de setmana del **6 i 7 de febrer**, el pelegrinatge tradicional al santuari de Montpeller, a iniciativa d'un grup de Santa Eulàlia de Vilapicina, de Barcelona. Informació i inscripcions: c/ Pere Artés 4, 08031 Barcelona; tel. 429-27-98.

• **XVI JORNADES DE FORMACIÓ I CONVIVÈNCIA.** - Organitzades per ANFE, sobre el tema: Evangelització i eucaristia, els **dies 6** (9.30h) i **7** (fins a 19h), a la casa d'exercicis Sant Ignasi, de Sarrià (c/ Carrasco i Formiguera 32). Informació i inscripcions: Cedair (c/ Aragó 268 bxs), tel. 216-02-13, de dilluns a divendres (de 18 a 20h).

• **EXERCICIS ESPIRITUALS PER A RELIGIOSES.** - Dirigits per Mn. Francesc Vergés, **diumenge 7**, a les 10.30h, a la Casa d'Espiritualitat Maria-Antònia París (c/ Major de Sarrià 169, tel. 203-72-12 o 203-74-04).

• **PREPARACIÓ QUARESMA 93.** - Els dies **15 al 20 de febrer**. Tema: "Sentir i assaborir les coses internament" amb abundants textos bíblics i del Vaticà II segons l'experiència de S. Ignasi, a càrrec d'Alfred Muntaner, s.j. Casa d'Exercicis "Sant Ignasi", de Sarrià (c/ Carrasco i Formiguera, 32). Te. 203 88 62 / 66.

TARRAGONA

• **TROBADA D'ANIMADORS DEL CANT LITÚRGIC.** - Organitzada pel Secretariat diocesà de Música Sacra, **dissabte 6**, de les 16 a les 18.30h, a la casa d'exercicis diocesana de la Selva del Camp.

GERMANOR AMB ELS NOSTRES MISSIONERS

Ja són més de 500 les missioneres i missioners que reben Catalunya Cristiana gràcies a les persones que "apadrinen" la seva subscripció.

"Moltíssimes gràcies: Continueu donant matèria d'informació i de reflexió per tants cristians que viuen la preocupació d'una Església rejaunada. Falta tanta esperança! Calen profetes d'esperança. I Catalunya Cristiana ho pot ser." P. Bonifaci Tordera. COLÒMBIA

MISSIONERS QUE ESPEREN PADRI:

JOSEP SERRANO CASILLA 9, 3-REGIÓN DIEGO DE ALMAGRO-VALDIVIA CHILE.....	21.892 Ptas.
ANTONI VIÑAS APARTADO 472-8000 SAN ISIDORO PEREZ ZELEDON COSTA RICA C.A.....	21.892 Ptes.
MARGARITA RIBAS I PADROS COL. M.SALVADORI CARACAS VENEZUELA.....	21.892 Ptes.
ANGEL BENEDETTI I KALITOWSKI SACCIDAMANDA ASHRAM, VALAVAD SIHOR, 36420, GUJARAT INDIA.....	30.992 Ptes.

BUTLLETA DE SUBSCRIPCIÓ

Nom i cognoms..... Tel.....
Direcció.....
Població..... D.P..... Província.....
subscrit a "CATALUNYA CRISTIANA" el missioner.....
(nom i cognoms)
L'import el faré efectiu mitjançant:
☐ taló que adjunto ☐ gir postal
☐ domiciliació segons l'adjunta autorització:
Domiciliació: Banc / Caixa.....
Sucursal n°.....
N° compte corrent.....
Província.....
Població.....
Prego al Banc / Caixa que consideri aquesta butlleta com la meua autorització per aquest pagament.
Població..... Data.....
Signatura.....
"CATALUNYA CRISTIANA" c/. València, 244, 2º. - 08007 Barcelona - Tel.: 215 27 39

20 ANYS

al servei de la pau,
la justícia i els
drets humans

Fes-te soci

Collabora

JUSTÍCIA I PAU

Rivadeneyra, 6. 10e. 08002 Barcelona
Tel. (93) 317 61 77

Els diaques celebren els seus sants patrons

BARCELONA

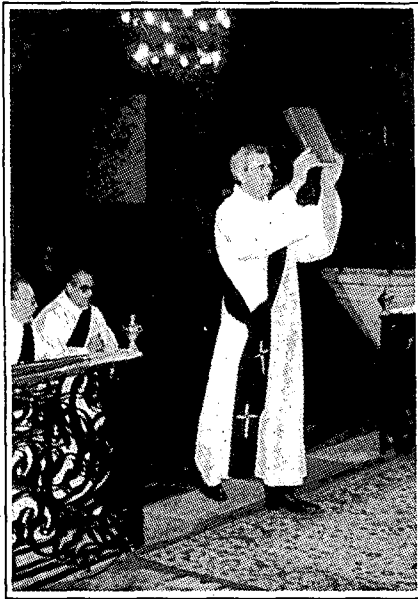
El passat dia 21 de gener, els diaques permanents de Barcelona es varen reunir per celebrar i honorar els seus sants patrons, que ho són també de tots els diaques de Catalunya: Auguri i Eulogi, que varen sofrir martiri al costat del seu bisbe Fructuós, a Tarragona, l'any 259 durant l'imperi de Valerià i Gal·liè.

Les actes d'ellur martiri—l'única font biogràfica que es posseeix d'ells— i el testimoniatge que donaren de Crist en fan els màrtirs més famosos del Principat. Ja St. Agustí i Prudenci es fan ressò de la veneració que ben aviat adquiriren.

Conten les referides actes que quan el governador Emilià els va fer cridar a la seva presència rebé de part dels que els conduïen la resposta: —"ací els tens!" Ells sabien el que els esperava i on anaven, i estaven disposats a seguir aquell camí que els duia al Senyor.

Aquest fet té un cert paral·lelisme amb la resposta que donen tots aquells que reben el sagrament de l'orde; quan són cridats, els futurs diaques responen també: "sóc aquí!" Saben també a què es comprometen i amb qui; són conscients del què fan i esperen que el seu lliurament al servei del bisbe i de la comunitat sigui el camí que els portarà a un més profund coneixement del mateix Crist.

Des que el llavors arquebisbe de Barcelona, cardenal Narcís Jubany va decidir fer realitat l'acceptació del Concili Vaticà II per promoure la restauració del diaconat amb caràcter permanent i accessible als homes casats, s'ha anat fent un llarg camí de llums i ombres:

Durant el curs 1967/77 es començà a remoure el tema del diaconat permanent aplegant un grup de persones interessades que formen "els amics del diaconat". Va ser un camí d'inquietuds, de dubtes, de superació d'algunes incomprendiments i immobilitats que gràcies a la decisió, l'esperança i l'obediència cristallitzà en la primera ordenació, ara fa més de dotze anys, pel novembre de 1980. Un lent però constant seguit d'ordenats ens porta fins a l'última que tingué lloc l'octubre de 1992 fent que el nombre de diaques ordenats a Barcelona arribi a 42 i 16 a la resta de bisbats de Catalunya, que serveixen en molts i deferents camps de la pastoral de l'Església. Actualment són 15 les persones que es preparen per accedir al diaconat després del temps adequat de preparació i reflexió.

"Avui el diaconat constitueix una realitat viva i present amb un futur esperançador que es necessari impulsar..." ha dit Mons. Jaume Camprodon, president de

la Comissió pro-diaconat a Espanya. Realment és un goig i un bé per l'Església que no es pot entorpir. És una realitat dels signes dels temps que cal afavorir.

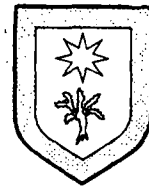
Llegeixo que algú ha escrit que "on el diaca no existeix l'Església està malalta...". Sabem que no ha de ser així precisament encara que certament on el diaca no existeix l'Església està incompleta...; l'orde sacramental és integrat per tres graus concrets i definits: bisbe, prevere i diaca i la seva expressió total, real i efectiva es realitza quan hi ha les persones que, complint cada funció específica en l'àmbit i missió que li és pròpia, expliciten la figura del Crist com a Pastor, Sacerdot i Servidor.

La celebració eucarística que tingué lloc a la parròquia de Santa Anna fou l'expressió evident d'aquesta presència en una Església en marxa, optimista i joiosa, esperançada i il·lusionada: Fou presidida pel bisbe auxiliar Mons. Carles Soler —pastor— acompanyat per preveres de la Comissió pel diaconat i representant de la parròquia —sacerdots—, reunint al voltant de la mesa un nombre grup de diaques —servidors— i candidats al diaconat. Hi participaren també les esposes dels diaques i dels candidats que amb la seva presència i comprensió col·laboren i fan possible el camí emprés.

La festa va concloure amb una trobada d'amistat on s'evidencià la decisió d'un nou impuls al diaconat dins l'etapa en què ha entrat la dinàmica pastoral diocesana.

■ Josep M. Prieto i Bulló

Casa d'Espiritualitat del Santuari d'El Miracle

Sota la direcció dels monjos benedictins d'El Miracle i de Montserrat que, juntament amb altres pastors d'arreu de Catalunya, atenen les necessitats pastorals de les activitats programades i de les persones —a títol individual o en grup— que ho sol·licitin. Les Germanes de la Fraternitat de Maria Verge col·laboren en aquest servei d'Església i d'acolliment de la Casa.

Tot un equip, amb dotze anys d'experiència, és a disposició de sacerdots, comunitats religioses, matrimonis, joves, gent gran, parròquies i col·legis per organitzar qualsevol altra activitat específica, ja sigui per a grups o per a persones a títol particular.

Disposa de les instal·lacions adients en un ambient acollidor: residència amb trenta-sis habitacions; quatre sales de conferències per a reunions i grups de treball; dos menjadors; capella; calefacció; ascensor; telèfon i servei de guarderia infantil.

ACTIVITATS PROGRAMADES

mes de febrer

- Del 15 al 20. EXERCICIS PER A SACERDOTS I RELIGIOSOS. *P. Miquel Estradé.*
(Comencen al matí i acaben a la tarda.)
- Del 26 al 28. RECÉS. *P. Lluís Planas, monjo.*
Veure Déu de pensament, paraula i obra.

mes de març

- Del 4 al 7. PELEGRINS DE TERRA SANTA. *P. Romuald Díaz, monjo.*
Per als qui han d'anar-hi.
(Comencen i acaben a la tarda.)
- Del 15 al 21. EXERCICIS PER A RELIGIOSES. *P. Alcuí Serras, monjo.*
(Comencen i acaben a la tarda.)
- Del 22 al 28. JORNADES DE REFLEXIÓ I PREGÀRIA. *Mn. Ignasi Montraveta.*
Conèixer i pregar Déu amb el Parenostre.
(Comencen i acaben a la tarda.)

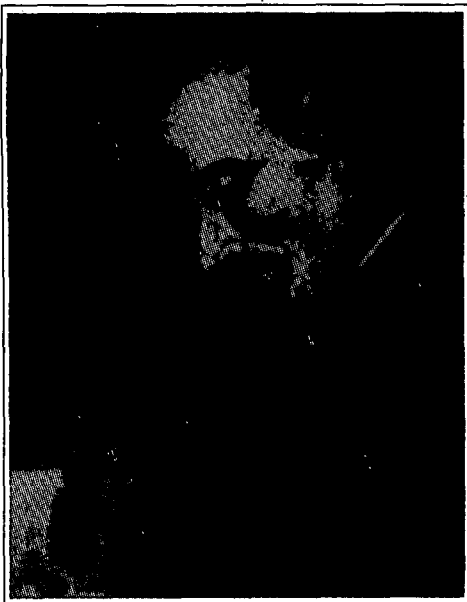
mes d'abril

- Del 3 al 10. EXERCICIS PER A RELIGIOSES. *P. Josep M. Abizanda, jesuïta.*
(Comencen i acaben a la tarda.)
- Del 8 al 11. RECÉS. SETMANA SANTA. *P. Hilari Raguer, monjo.*
Reflexions sobre el Misteri Pasqual.
- Del 16 al 18. CURSET DE CRISTIANITAT.
(Comença al matí i acaba al vespre.)

PER INFORMACIÓ I INSCRIPCIONS

Per telèfon: (973) 48 00 45

CASA D'ESPIRITUALITAT - 25287 EL MIRACLE (El Solsonès)

La semblança de dos sants: Francesc de Borja i Josep Oriol

Tots dos pintats a l'oli; el primer, per Manuel Tramulles (1776), amb l'atribut típic de la calavera; i l'altre, atribuït a Antoni Viladomat (s. XVIII), fent un miracle. Són aquestes, dues peces significatives del Museu Diocesà de Barcelona que figuren a l'exposició *Selecta III*, instal·lada a la Pla Almoina (pla de la Seu, 7; tel. 315 22 13); oberta cada dia, de 10 a 14 h. i de 17 a 20 h., llevat del diumenge a la tarda i del dilluns.

Bo i sentint-se "mestra i deixebla"

L'Església d'Urgell celebra la glorificació de religiosos fills del bisbat

URGELL

LA SEU D'URGELL.— La diòcesi d'Urgell, el 28 de desembre, ha volgut celebrar i donar gràcies per la beatificació, el 25 d'octubre a Roma, de quatre màrtirs, fills dels pobles del bisbat, assassinats el 1936. Entre el grup de màrtirs beatificats, hi havia tres claretians i un germà de Sant Joan de Déu, fills de parròquies del bisbat d'Urgell.

L'acte central ha estat la concelebració eucarística, a la catedral, presidida pel bisbe Joan, acompanyat de seixanta-dos membres del seu presbiteri i representants dels ordes dels religiosos martiritzats.

A l'homilia el bisbe Joan ha remarcat que la celebració ha de

ser més que un record i un motiu d'orgull. **"El testimoni dels nostres màrtirs ens interpel·la fortament d'una manera personal"**. A les parròquies del bisbat els quatre màrtirs van iniciar el pelegrinatge cristià: **"Aquí la família cristiana va emmotillar-los amb la matriu de la fe"**. Avui l'Església mare **"se sent a la vègada com a mestra i deixebla"** i recorda les paraules de la mare dels Macabeus: **"Fes-te digne dels teus germans"**. La seva pregària és avui la de l'Església d'Urgell: **"Fills meus, compadeix-te de mi que, durant nou mesos, et vaig portar a les meves entranyes"**.

El bisbe Joan Martí ha parlat del **"entusiasme tan moderat amb el qual ha estat acollida**

la glorificació dels nostres màrtirs". I ha llançat una pregunta per sospesar les raons de prudència o bé de refredament en la fe. **"És la prudència que no vol rememorar la guerra civil, o bé en la moderació d'aquest entusiasme s'hi amaga un refredament en la fe, propi d'una cultura paganitzant que ens toca fortament?"**.

Manuel Pal, prevere diocesà, a l'ofertori de l'Eucaristia, ha glossat poèticament el sentit de la festa:

*D'Urgell sortiren
a Urgell tornen.*

*Si ahir ploraren, avui canten
La sang vermella
s'ha fet ferment"*.

Han assistit a la celebració

Ramon Olomí, superior provincial dels claretians, i Josep A. Torre, secretari provincial dels germans de Sant Joan de Déu, a Catalunya. Seixanta-dos preveres representaven tots els arxiprestats de la diòcesi i hi ha participat un bon nombre de fidels.

Els quatre màrtirs homenatjats són: Eusebi Codina, claretà, d'Albesa; Protasi Cubells, germà hospitalari, de Coll de Nargó; Ramon Illa, claretà, de Bellvís, i Sebastià Riera, claretà, de Ribes de Freser.

■ Antoni Mirabet

Pelegrinatges del Bisbat d'Urgell per al 1993

LA SEU D'URGELL.— Els responsables dels pelegrinatges diocesans han fet públic el calendari per al 1993:

9 de maig: Aplec amb malalts al Castell del Remei.

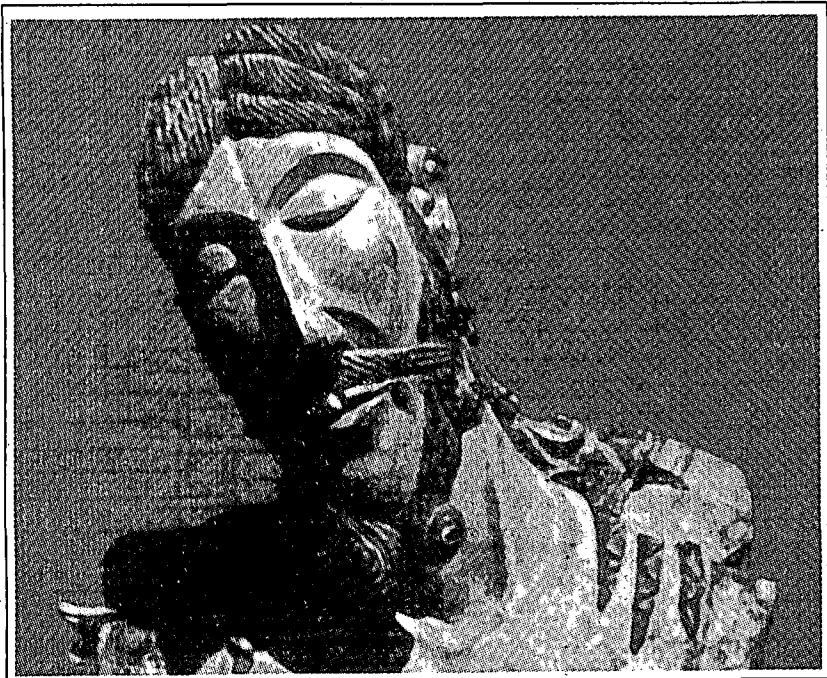
14-17 de juny: Pelegrinatge diocesà a Lourdes.

26 de juny: Pelegrinatge diocesà a Núria.

19-24 de juliol: Camp de Joves a Lourdes.

10-16 de setembre: Pelegrinatge diocesà a Fàtima i Jubileu a Santiago.

El Museu Metropolità de Nova York vol exposar el Crist de Mig-Aran

VIELLA.— La direcció del Museu Metropolità de Nova York, en una carta adreçada al bisbe d'Urgell, ha sol·licitat la cessió temporal del Crist de Mig-Aran, imatge del s. XII que es venera a l'església parroquial de Viella. La peça formaria part de l'Exposició d'Art Medieval d'Espanya, anys 500-1200, que tindrà lloc a la seu del Museu del 15 de novembre del 1993 al 13 de març del 1994.

A finals del 1992 la direcció del Museu Metropolità sol·licità permís al bisbat per fotografiar la imatge del Crist de Mig-Aran. El bisbat d'Urgell i la parròquia de Viella van facilitar el treball del fotògraf. Posteriorment el Museu, en una carta del 15 de novembre del 1992, formalitzà la sol·licitud del préstec de la sagrada imatge. La comissió diocesana del Patrimoni Cultural, d'acord amb la parròquia de Viella, en una carta de data 9 desembre 1992, puntualitzà les condicions de la cessió. L'escrit, adreçat al Museu Metropolità, precisa que la imatge rep veneració permanent a l'església de Viella i es visitada per moltes persones. Per altra banda els consells de pastoral i d'economia de Viella haurien d'informar i fixar la compensació econòmica de la cessió. Fins ara el Museu Metropolità no ha donat resposta. L'interès del famós museu americà acredita encara més el valor artístic de la peça aranesa.

■ A. M.

Trobada interreligiosa a la parròquia de Sant Josep Oriol

BARCELONA.— A la parròquia de Sant Josep Oriol, del barri de l'Eixample de Barcelona, aquest dijous passat, 21 de gener, s'ha celebrat una taula rodona interreligiosa sobre el tema "Déu de pau", amb la participació dels representants de les religions jueva i musulmana i les confessions cristianes: ortodoxa, evangèlica protestant i catòlica. Aquesta trobada religiosa s'emmarca dins dels diversos actes que durant tot aquest any organitza aquesta parròquia per celebrar el 75è aniversari de la seva creació amb el lema "75 anys al cor del barri".

En la introducció, el moderador de la taula rodona, Mn. Francesc Romeu assenyalà la importància d'aquesta trobada entre les tres grans religions monoteistes, germanes entre elles i filles en la fe d'Abraham, però també de la trobada entre les tres confessions cristianes en el marc de la tradicional "Setmana de pregària universal per a la unitat dels cristians".

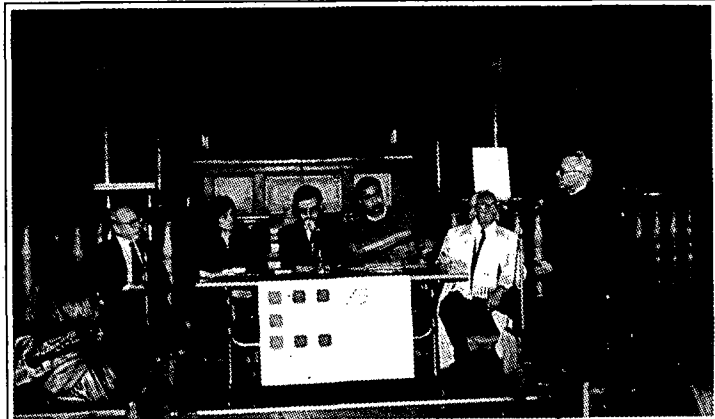
En primer lloc prengué la paraula el representant de la comunitat jueva de Barcelona, Carles Benarroch, que s'estengué en les diverses interpretacions i traduccions de la paraula hebrea "shalom" al llarg de les Escripures. "Shalom" no sempre vol dir "pau", sinó que també s'utilitza per desitjar el bé i per preguntar per la salut o la situació personal de cadascú, o per descriure la tranquil·litat, la reconciliació, l'ordre, etc.

En segon lloc intervingué el pastor protestant de l'Església Evangèlica de Catalunya, Enric Capó, que presentà la seva aportació en forma de Credo. "Crec en Déu, el Déu de tots, que m'estima a mi, però també els que són diferents de mi, que creuen d'una altra manera o no creuen". El Déu de la pau no té

preferits ni fa discriminacions de cap mena, digué Capó.

El representant de la comunitat musulmana a Barcelona, el marroquí Driss Lamahari ben Mohamed, digué que "l'Islam és una religió total, que té cura de la persona i dels grups. És una religió senzilla i fàcil d'aplicar a qualsevol persona i lloc, que busca la felicitat i la pau". Però reconegué que "a causa d'interpretar i practicar malament l'islam avui també veiem una corrupció de l'islam".

Finalment, Maria Rosa Ocaña, representant de l'Església Ortodoxa, es referí a la pau "com un do de l'Esperit que Déu ens dona" i que cal no deslligar-se de la pregària. Maria Rosa Ocaña recordà la tradició mística dels monjos orientals i dels mestres espirituals (els esta-

rets), amb l'anomenada "pregària de Jesús" que mitjançant la repetició de la invocació del nom de Jesús interioritza lentament el món exterior en la pau interior.

En el col·loqui posterior amb els assistents van intervenir-hi diverses persones, entre elles un representant budista que tot agraïnt l'acte va manifestar la seva voluntat perquè totes les religions puguem "donar-nos la mà" en signe de germanor.

● A.P.

Clausurat el capítol general dels fills de la Sagrada Família

Potenciar la dimensió humana i sacerdotal dels religiosos

BARCELONA

En la capella del beat José Manyanet, de Barcelona, s'ha clausurat el XIX Capítol General dels Religiosos Fills de la Sagrada Família, que havia iniciat els seus treballs el passat 27 de desembre en el Centre d'Espiritualitat Josep Manyanet, de Begues (Barcelona).

Durant aquests dies els representants de la Congregació, fundada pel beat Josep Manyanet, han reflexionat sobre les exigències de la seva vocació i missió en l'Església i en el món, a la llum de la Nova Evangelització i de l'Any de la Sagrada Família. Els Fills de la Sagrada Família es dediquen a propagar l'espiritualitat familiar que s'inspira en la Sagrada Família i a procurar la formació cristiana de les famílies, principalment a través de l'educació i instrucció catòlica de la infància i joventut i pel ministeri sacerdotal. La Congregació treballa avui a Espanya, Itàlia, Estats Units, Mèxic, Colòmbia, Veneçuela, Brasil i Argentina.

Els pares capitulars han elegit també el Govern General de la Congregació, que ha recaigut als pares Josep Roca, superior General; Crispín Funes, consultor primer i subdirector general; Juan Hueso, consultor segon; Josep M. Blanquet, consultor tercer i secretari general; Serafi Bosch, consultor quart i ecònom general; Everi-

no Miri, procurador General a Roma.

Els Fills de la Sagrada Família s'han traçat com a fites prioritàries per a aquest sexenni: potenciar la dimensió humana, familiar, religiosa i sacerdotal dels religiosos des d'un **Projecte global d'Evangelització**; impulsar la promoció vocacional i la formació en totes les etapes; presentar la grandesa del matrimoni i de la família, com a vocació i signe en i per a l'Església, des de l'Evangelí de Natzaret; i elaborar un pla de renovació pedagògica i de forma-

ció sobre el propi carisma per a tots els educadors.

Durant la celebració del capítol, els religiosos han visitat el **Casal Manyanet** —la casa nadiua del beat— i la basílica parroquial de la Mare de Déu de Valldelfors, de Tremp, pàtria del beat Josep Manyanet. El doctor Joan Carre- ra, bisbe auxiliar de Barcelona, en representació del senyor Arquebisbe, presidí l'eucaristia i els adreçà la paraula el 6 de gener, solemnitat de l'Epifania.

● C.C.

CARTA DOMINICAL

El que el Papa es trobarà al Sudan

"Ens arriben més notícies de l'opressió cínica i sense pietat de ciutadans cristians i de responsables religiosos al Sudan." "Els articles de la Carta Africana dels Drets de l'Home són eludits totalment per tal de conduir els cristians a convertir-se a l'Islam. Si es fan musulmans, trobaran feina, instrucció, aliment, medicaments, etc. És desesperant de constatar que un cristià no pot apel·lar a ningú per l'ajut, la justícia, l'equitat... ja que tota l'autoritat és concentrada en mans de musulmans integristes que prohibeixen, ignoren i reprimeixen qualsevol protesta."

Aquestes paraules no són sinó una petita part de la carta que han adreçat al secretari general de l'ONU els bisbes catòlics d'Etiòpia, Kènia, Malawi, Uganda, Sudan, Tanzània i Zàmbia, per cridar la seva atenció sobre la situació del sud del Sudan.

La persecució de cristians i d'animistes fa molts anys que dura, però cada vegada és més greu. Els bisbes del Sudan lamenten, en una carta feta pública fa tres mesos, que, mentre les situacions doloroses d'altres països —com la guerra del Golf, Iugoslàvia, Iraq o Somàlia— són objecte d'atenció pels mitjans de comunicació, aquests "resten muts sobre un dels més horribles genocidis i segregacions que hi ha: ens referim al Sudan. L'holocaust de poblacions no àrabs i no musulmanes no té prioritat en l'agenda internacional".

És tràgic que els bisbes hagin d'afirmar que la seva pàtria ha esdevingut una nació de desplaçats i de refugiats. "S'ha convertit, de fet —afegeixen—, en una nació de captaires, de malalts, de moribunds."

Les llibertats bàsiques són negades. "La gent està literalment terroritzada per la naturalesa repressiva del règim islàmic fonamentalista, que vol arabitzar i islamitzar els no àrabs i no musulmans mitjançant la força, i arriba a fer servir d'arma el menjar. El seu somni és un Sudan unificat per una mateixa cultura, una mateixa llengua i una mateixa religió. El genocidi i la matança d'innocents s'ha convertit en una pràctica diària al Sudan." "El règim actual "insisteix en el fet que el Sudan és una nació àrab i islàmica que s'ha de regir per les lleis islàmiques. Això és una utopia i representa una impossibilitat de pau en un país multiracial, multicultural i plurireligiós".

Els bisbes de l'Associació de Conferències Episcopals de l'Àfrica de l'Est, abans al·ludits, denuncien aquest nivell de persecució i remarquen com "contrasta completament amb la llibertat de què gaudeixen els musulmans en països cristians. Aixequen mesquites —diuen— a la Irlanda catòlica i a Roma, on els seus caps religiosos són lliures de viatjar i d'exercir el seu ministeri. Aquests musulmans són en terra cristiana. I els no musulmans de què parlem són al seu propi país".

"És trist de constatar —acaben dient els bisbes— que la intolerància racial i religiosa per part del govern musulmà de Kartum, semblant en molts aspectes a la "neteja ètnica", és la causa principal d'aquest dolorós conflicte".

I demanen als seus germans, catòlics i bisbes de tot el món, que siguem conscients de la seva situació i que fem tot el que sigui al nostre abast perquè sigui coneguda tanta injustícia i tant sofriment.

■ † Ricard M. Carles
Arquebisbe de Barcelona

IMPROMPTU

A cal metge

Quan anem a veure el metge per un repàs rutinari dels graus de salut que gastem, cosa útil de saber però que no cal encaparrar-s'hi gaire, fem, almenys, un doble exercici addicional.

Primer, exercim la paciència, perquè sabem l'hora que hi entrem però mai la que en sortirem. Perquè a cal metge no s'hi pot anar amb presses i, per tant, s'exerceix la paciència.

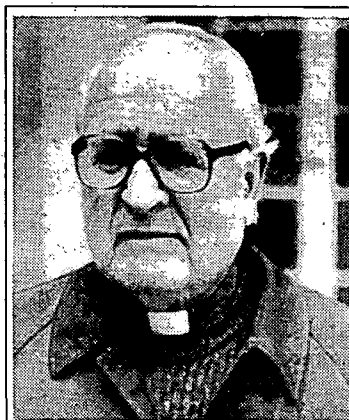
L'altre exercici és el d'observar. No és que hi hagi gaires coses per mirar perquè les sales d'espera actuals són molt asèptiques i no hi ha ni un sol objecte ni cap obra pictòrica per admirar. Però sempre hi ha l'altre o els altres que també esperen, que acabaran abans o després... A cal metge tothom sembla preocupat. Tothom, més o menys, fa cara llarga, i hom vol imaginar-se de quin peu anirà coix... Quan un pacient surt de la consulta gairebé sempre reflecteix el que el doctor li ha dit... Perquè se'l veu més preocupat o més alleugit. Una mica com quan un surt del confessional: no pot dissimular que s'ha tret un pes de sobre...

Penso que és tan bo confiar en un bon metge com en un pare confessor. El que cal és no confondre la missió d'un i la de l'altre.

■ Oriol Camps

Jesús Torres ordenat de diaca a La Meridiana

BARCELONA.— El diumenge 10 de gener al matí Mons. Ricard M. Carles visità la parròquia de Sant Bernat, al barri de La Ciutat Meridiana, de Barcelona. Es reuní durant una hora amb el consell pastoral de la parròquia i a les 12 presidí l'eucaristia i la cerimònia d'ordenació del diaca salesià P. Jesús Torres Nadal, membre de l'equip pastoral de la parròquia. En la foto: Mons. Ricard M. Carles, el P. Miquel Carabias, provincials dels salesians i el nou diaca.

Noces d'or de Mn. Giralt

TARRAGONA.— Mn. Florenci Giralt, canonge ha celebrat els cinquanta anys de sacerdoci.

Nascut al Vilet el 18 de febrer de 1917, Mn. Giralt fou ordenat de prevere el 6 de desembre de 1942. Llicenciat en Dret Canònic, ha estat durant aquests cinquanta anys formador i professor al seminari diocesà, capellà de l'anomenada Casa Provincial de Beneficència des de 1951, beneficiat i canonge

després, director del Butlletí Oficial de l'Arquebisbat des de 1961, i ha vist néixer i créixer el FULL PARROQUIAL de Tarragona del qual ha estat director durant dotze anys.

La celebració d'acció de gràcies per aquests cinquanta anys de ministeri, a l'acollidora església de Natzaret, ha estat com un ressò dels solemns actes del IV Centenari de la Casa de la Sang.

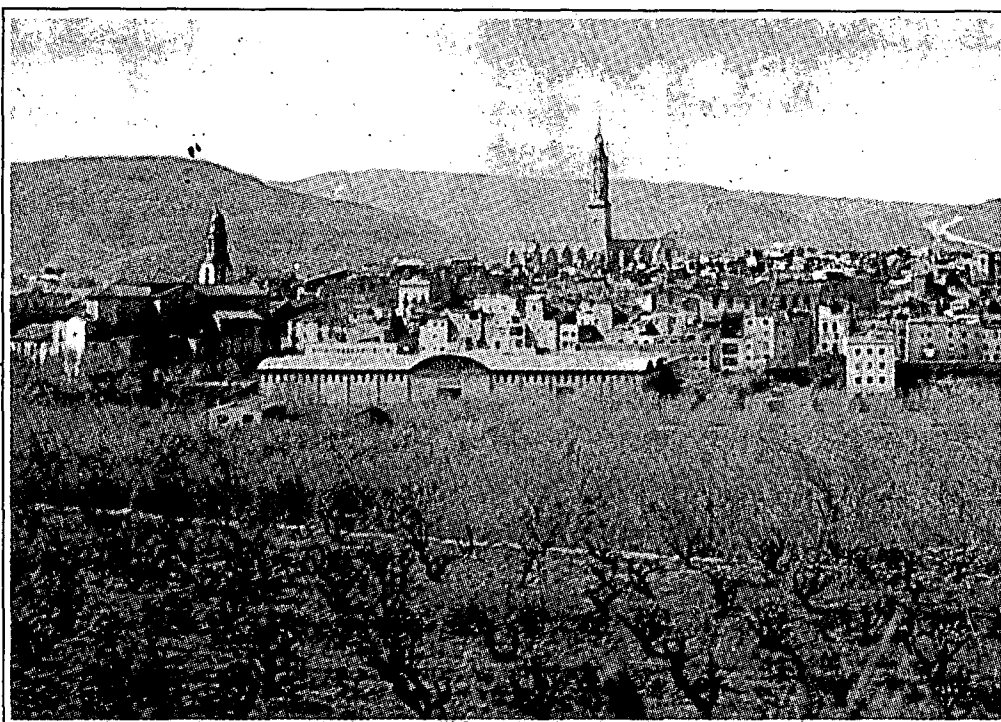

Nomenaments a l'arquebisbat de Tarragona

TARRAGONA.— L'arquebisbe de Tarragona, Dr. Ramon Torrella i Cascante, ha signat els següents nomenaments: P. Joan-Josep Bladé Bladé, vicari de la parròquia de Sant Pere de Reus i encarregat de l'església de Sant Josep Obrer de Reus; Mn. Rafael Serra Abellà, consiliari diocesà del Moviment de Professionals Catalans; Mn. Miquel Combalia Aleu, consiliari dels "Grups del Rosari"; Mn. Perfecte Cabré Solana, encarregat de l'església de Sant Nicolau de Bari, de Tarragona; Mn. Ramon Gallissà Torres, consiliari dels Cursets de Cristiandat; Mn. Enric Alberic Ferrandó, rector de la parròquia de Santa Oliva i capellà de la Residència d'Avis del Vendrell; Mn. Josep M. Boqué Dalmau, rector de les parròquies del Pont d'Armentera, Querol i Esblada; Mn. Xavier Riba Iraeta, rector de la parròquia de Sant Francesc de Reus; Mn. Josep Moragues Borrull, rector de la parròquia de Sant Joan Baptista de la Pobra de Mafumet; Mn. Josep Bofarull Veciana, consiliari de la Congregació del Venerat Cos de Jesucrist en el Davallament de la Creu.

■ N.M.

III Jornades "Família cristiana, educadora de la fe"

"Encara tenim preguntes, també tenim respostes"

VALLS.— Amb el lema "Encara tenim preguntes, també tenim respostes" es portaran a terme durant aquest proper mes de febrer les **III Jornades "Família cristiana, educadora de la fe"**, organitzades per les Delegacions diocesanes de pastoral familiar, catequesi, ensenyament i joventut, conjuntament amb l'arxiprestat de l'Alt Camp.

Enguany les jornades tindran lloc a Valls, a l'edifici de l'Institut Narcís Oller, i les ponències aniran a càrrec de Mn. Sebastià Taltavull, delegat diocesà de catequesi de Menorca, que parlarà del jove davant del seu futur, i de Mn. Bonaventura Pelegrí, delegat diocesà de pastoral d'adults de Lleida, que ho farà sobre "Els adults, testimonis i companys del jove".

■ N.M.

Poblet, Patrimoni Cultural de la Humanitat

POBLET.— El passat dissabte dia 16 de gener, el ministre de cultura del govern espanyol, Sr. Solé Tura, visità el monestir de Santa Maria de Poblet per tal de lliurar al pare abat i a la comunitat cistercenca una placa commemorativa de la declaració de Poblet com a Patrimoni Cultural de la Humanitat.

El text d'aquesta placa diu així: "El Comité del Patrimoni Mundial de la Unesco ha declarat el Monestir de Poblet Patrimoni Cultural de la Humanitat en la sessió del 13 de desembre del 1991".

En el transcurs de l'acte, l'abat Maur Esteva va demanar a les persones que han demanat aquesta declaració, que adquireixin el compromís de vetllar i promoure la restauració i conservació del monestir.

L'abat Esteva va tenir un record especial per a la ciutat de Dubrovnic, que com Poblet és Patrimoni Cultural de la Humanitat, i que malgrat això, ha estat víctima de la destrucció durant aquests últims mesos.

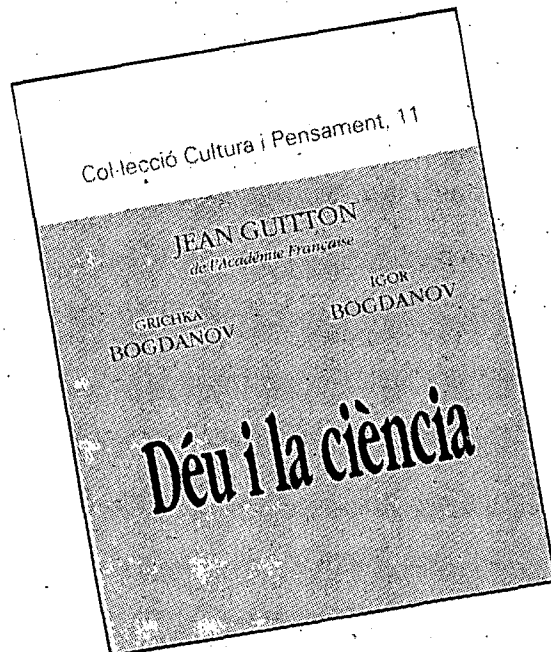
El ministre Solé Tura, visità algunes de les obres que en aquest moment s'estan portant a terme al monestir per part de la Generalitat, principalment a l'edifici que acollirà l'Arxiu Monàstic de Catalunya. També visità les obres de la futura hostatgeria, que servirà d'acolliment a aquelles persones que vulguin viure de prop la vida monacal.

■ N.M.

S'ha posat a la venda la versió catalana del **Best seller** francès

Déu i la ciència

DE JEAN GUITTON

Amb pròleg i notes de Mn. Francesc Nicolau, és un llibre que recomanem a tots els estudiosos que s'interessen pels orígens de la creació, i per com s'ha anat desenvolupant el nostre món

Demaneu-lo a la vostra llibreria

Reposició de la mare de Déu restaurada de Santa Maria del Collell

GIRONA

El propassat divendres, dia 1 de gener, va tenir lloc al santuari de Santa Maria de Collell, prop de Banyoles, l'acte de reposició de la imatge de la Mare de Déu restaurada pel servei de restauració de la Generalitat de Catalunya. Se celebrà una missa cantada concelebrada presidida pel bisbe de Girona Jaume Camprodon, seguida d'una ballada de sardanes i d'un dinar de germanor.

900 persones n'han sortit beneficiades

Càritas de Vic dobla el nombre d'ajuts a les famílies necessitades

VIC

Càritas Diocesana de Vic ha doblat, durant el 1992, el nombre de famílies i persones ateses, respecte els dos últims anys. En total han estat 348 casos tractats i 900 persones assistides, d'entre les quals més del 50% eren immigrants. El fet que hagin augmentat els casos d'assistència i que hagi començat el programa de rehabilitació d'habitatges encaminat a resoldre la reintegració social de persones necessitades, ha suposat tancar l'exercici del 1992 amb pèrdues, segons el director de l'entitat, Lluís Rocà. Càritas de Vic tenia un pressupost de 18 milions.

Segons ha informat el setmanari AUSONA Roca ha confirmat que el 1992 "ha estat un any de molta activitat per a Càritas de Vic, passant de 158 nudis familiars atesos al 1990 a 350 aquests últims 12 mesos; en

augmentar el nombre d'ajudes, aquestes cada vegada han estat més petites". El director atribueix l'increment a la puja de la corba de migració i a la crisi econòmica del darrer trimestre del 1992. "L'any passat —diu— van pas-

sar per Càritas 83 homes sols que estaven de pas per Vic, 26 casos d'estrangers amb domicili estable a la ciutat i 30 famílies marroquianes". Enguany el nombre de famílies supera les 50.

Ajuts per calefacció

Allò que la crisi econòmica ha fet augmentar més són les ajudes de calefacció. Fins al moment ja són dos milions els invertits en aquest tipus d'ajudes: s'han fet vals per a 65 tones de llenya i clofolla; per a 24 tones de carbó; i per a 130.000 pessetes destinades a gas natural. Per nucli familiar es calcula que hi ha d'haver entre 2 i 3 tones de llenya i carbó per calefactar mínimament les llars; les persones beneficiades han estat bàsicament immigrants i vells.

Rehabilitació de dos habitatges

A finals de mes començarà a executar-se el programa de rehabilitació d'habitatges, que té l'objectiu de resoldre la

problemàtica de reintegració social de les persones que ho necessitin, traient rendibilitat a un donatiu voluntari de més de tres milions i mig de pessetes que va rebre l'entitat benèfica. Els dos projectes aprovats, preparats per una comissió específica, són per modificar dues llars vigatanes, una que no tenia bany ni vidres a les finestres, i l'altra que s'ha de remodelar l'estructura. En total, les reformes oscil·len a 1.200.000 ptes. La política de Càritas no és només la d'ajuda "sinó que si hi ha persones hàbils també hauran de treballar, ja que així els ensenyem a solucionar els seus problemes". Aquest programa es fa en col·laboració amb l'Ajuntament de Vic, el Col·legi d'Advocats i el Col·legi d'Aparelladors.

● C.C.

Concepte	1992	1991	1990
Famílies i casos atesos	348	298	158
Número de persones	900	864	473
Entrevistes	1800	1519	711
Els casos atesos poden desglossar-se en:			
	Casos	%	
Vells	23	8	
Transeünts	34	11	
Infància i família	85	29	
Toxicomania	14	5	
Immigració	142	49	

PUBLICACIONS CPL

Dos nous volums de la nova col·lecció

EMAÚS

- llibres breus (72 pàgines), ben presentats
- de lectura fàcil, per al cristià interessat però no per això especialment "preparat"
- àmplia temàtica: tot el relacionat amb "litúrgia i vida"
- preu: 475 ptes.

LA MISSA, EL DIUMENGE, LA VIDA

JOAQUIM GOMIS

"Aquest llibre neix d'una sensació: que per a molts la missa del diumenge és viscuda com un deure/obligació/pes. I m'agradaria parlar-ne com una gràcia/celebració/goig". Amb un estil expressiu i comunicatiu, aquest llibre pot ajudar els joves que se senten cristians però estranys a la missa dominical, o als adults que van a missa però sense veure quina relació té amb la seva vida de cada dia. O a aquells que preparen catequesis sobre la missa i el diumenge.

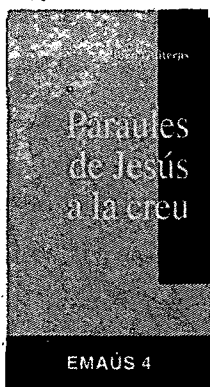
PARAULES DE JESÚS A LA CREU

JOAN GUITERAS

Cada any, el Divendres Sant a la tarda, una multitud omple la plaça de la catedral de Barcelona per a escoltar el comentari a les set paraules de Jesús. Dos d'aquests comentaris, del canonge J. Guiteras, director de l'Institut de Teologia de Barcelona, autor d'un bon nombre de llibres de catequesi que han obtingut una difusió molt notable, són els que ofereix aquest Emaús. Les paraules del Senyor agonitzant tenen prou riquesa com per alimentar, una i altra vegada, la nostra reflexió cristiana.

Editats també en castellà

Volums anteriors: 1 - J. Lligadas: ADVENT: EL SENYOR VE (2. ed.).
2 - J. Aldazabal: MARIA, LA PRIMERA CRISTIANA

Altres novetats del CPL:

VIACRUCIS ANTIC I NOU

Preparat per JOSEP LLIGADAS, 68 pàgs., 260 ptes.
(Publicat també en castellà)

Per a l'ús personal o per a laics que dirigeixin el Viacrucis. Inclou el tradicional i també un altre que segueix les estacions evangèliques (com fa Joan Pau II). Ambdós amb tots els elements per al seu ús (cants, etc.).

ORACION ANTE LOS ICONOS

Los misterios de Cristo en el año litúrgico

Jesús CASTELLANO, 184 pàgs., (i 19 làmines a color). 1.850 ptes.

La col·lecció Dossiers CPL s'honora en publicar aquest volum extraordinari en el qual el carmelita Jesús Castellano (professor del Teresianum de Roma) ens introdueix en la pregària inspirada en la contemplació de precioses icones de l'orient cristià.

CELEBRAR LA CUARESMA

Preparat per J. ALDAZABAL, 160 pàgs., 850 ptes.

La primera part (doctrinal-espiritual) pot ser útil per a la lectura personal o la preparació de recessos, etc. sobre la Quaresma. En la segona (més pràctica) es dedica especial atenció a l'Eucaristia (predicació dominical i diària, pregàries, etc.), sense oblidar la Litúrgia de les Hores i d'altres celebracions.

CENTRE DE PASTORAL LITÚRGICA

Rivadeneyra, 6,7 - 08002 BARCELONA
(tel.: 93 / 302 22 35; Fax: 93 / 318 4218)

Mort a Santo Domingo el missioner Mn. Tomàs Cardona

VALLIBONA.— Mn. Tomàs Cardona, missioner del bisbat de Tortosa, ha mort a Santo Domingo als 58 anys.

A Vallibona, una trentena de sacerdots concelebrarem una missa de funeral presidida pel bisbe Lluís, el seu germà Domingo i amb l'acompanyament de veïns i familiars.

L'assistència i participació fou molt més nombrosa i si cap més viva en el poble de Rosell, l'última parròquia que regentà. L'Eucaristia volgué el prelat que tingués un caràcter diocesà com a homenatge a la seva obra missionera i comunió amb els ideals de l'Església: predicar la salvació arreu del món.

També des de Madrid —de l'Institut Nacional de Missions Estrangeres— hi assistiren els membres de la Direcció general. Ens obsequiaren amb la biografia missionera del nostre malaguanyat Mn. Cardona. Tota una lliçó de entrega i senzillesa i encaració pastoral. Segons llegim, els últims dies de canvi de parròquia, seran una meditació per a molts possibles missioners.

Mn. Tomàs Cardona administrant els sacraments del Baptisme, Confirmació i Eucaristia a una futura catequista. Nadal 1990

■ J.B.B.

Equips de la Mare de Déu

Matrimonis i joves en la trobada al Remei d'Alcanar

TORTOSA

ALCANAR.— A l'ermita del Remei d'Alcanar, els Equips de la Mare de Déu de Benicarló prepararen i hi celebraren la seva darrera trobada. Però, el més remarcable, pastoralment parlant, ha estat el fer coincidir dues generacions, dos sectors eclesials: el dels matrimonis i el dels joves.

La preparació-reflexió fou per separat. La temàtica i els estils són diferents,... però a l'hora de l'Eucaristia —expressió màxima i síntesi de l'Església— s'ajuntaren els matrimonis i un grup de cinquanta joves. Aquests —amb guitarra i cançons— marcaren l'estil de joiosa esperança a la Missa que per definició és del Poble de Déu.

Hi foren invitats els responsables del sector: el matrimoni Ruldua Mata, del Gandesa 3. Quatre sacerdots concelebraren l'Eucaristia, presidida pel Consiliari interparroquial de Benicarló del Moviment de Joves, J.A. Pitarch.

Pessebres, arreu

Creixen també els pessebres en cases particulars, en les parròquies, associacions de pares,... També els diorames d'escenes evangèliques de la infantesa de Jesús. De passada només, voldríem fer esment amb

nota d'"Excel·lent", el que varem admirar a Càlig, de l'arxiprestat de Benicarló.

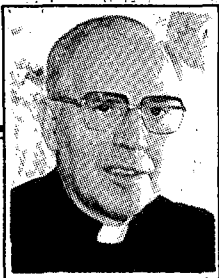
Avui, però, enfocarem l'atenció al pessebre vivent que organitza la parròquia de Sant Francesc a Jesús Tortosa. Cada any se supera i el cronista ha pogut comprovar l'esforç, la imaginació, la fidelitat a les fonts evangèliques i l'actualització del missatge a través d'una potent megafonia amb text i música de fons ben adients.

Els voltants de la casa mare i noviciat de les religioses de la Companyia de Santa Teresa hi ofereixen uns passatges amplis, racons adients, cases antigues i una col·lecció d'estris de museu etnogràfic tortosí que capten l'atenció de menuts i grans.

Els dies 25 i 27 de desembre i 1 de gener se celebraren tres o quatre representacions que els grups de centenars de visitants, admiraren. El secret de l'èxit rau en dos motors: la "Comissió parroquial propessebre",... i la col·laboració de les novícies i postulants.

Més enllà de l'art de cada escena, el cronista voldria destacar la quantitat i qualitat de sacrifici i il·lusió que han florit en les llars del poble.

■ J. Blanc i Bahima

FETS I CRITERIS

Un món injust ens desafia

La Campanya contra la fam, que des de 1960 organitzaven les dones d'Acció Catòlica, va passar, l'any 1983, a denominar-se Mans Unides. Amb els anys ha augmentat el seu àmbit d'acció i el nombre de voluntaris. Això fa possible que l'ajuda arribi quasi íntegra als països necessitats, ja que les despeses d'administració són només d'un 2%.

Mans Unides ha finançat un total de 10.000 projectes de desenvolupament amb una aportació global de 22.000 milions de pessetes. Per tenir una idea més concreta, l'any passat va arribar a tirar endavant 1.000 projectes per un import total de 3.800 milions de pessetes.

En tot l'Estat espanyol hi ha 72 delegacions diocesanes. La majoria d'aportacions provenen de les col·lectes que es fan a les parròquies i als col·legis. També s'obtenen ajudes de la Conferència Episcopal Espanyola, d'organismes oficials, d'ajuntaments i de les autonomies a través de projectes de co-finançament.

Mans Unides també fa accions d'informació i de sensibilització de l'opinió pública sobre la situació d'injustícia i de desenvolupament que afecta les dues terceres parts de la població mundial.

Aquest aspecte de sensibilitzar i crear consciència de la situació d'injustícia que existeix en el nostre món és molt important perquè sense un augment de la solidaritat entre tots els pobles no es podrà arribar a la creació d'un nou ordre internacional. Aquest any el mateix tema de la Campanya ho expressa d'aquesta manera tan directa "Un món injust ens desafia".

La campanya de Mans Unides d'enguany ens torna a portar el crit dels pobles famolencs, i aquest és, fonamentalment, un crit de justícia. Per voluntat de Déu els béns de la terra estan destinats a tota la humanitat.

Si actualment existeix una mala distribució dels béns, no podem resignar-nos en aquesta situació com si fos impossible de trobar-hi una sortida. Els pobles famolencs interpel·len els pobles que viuen en l'abundància.

Mans Unides ens fa arribar, cada any, el crit de justícia dels pobles de la fam, dels pobles que viuen en situacions indignes. Tots hi tenim la nostra responsabilitat. No tenim excuses, perquè avui tenim dades ben precises sobre les víctimes de la fam i de les condicions insuficients per a una vida humana digna.

Si no es posa remei a les situacions d'extrema pobresa, la pau està amenaçada, la fam pot convertir-se en una força subversiva de conseqüències incalculables.

Fa vint anys que una economista catòlica anglesa deia als representants dels països rics: Hauríeu d'ajudar els països pobres, si més no per egoisme, perquè, si no teniu "clients", no podreu sobreviure.

Donem una resposta generosa a la campanya de Mans Unides, no pas per por ni per egoisme, sinó per justícia i per amor als nostres germans.

■ † Ramon Torrella i Cascante
Arquebisbe de Tarragona i Primat

Nota de la Secretaria de la Conferència Episcopal Tarraconense

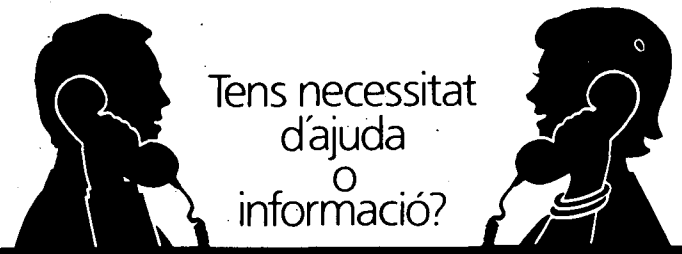
El catecisme en català estarà aviat a les llibreries

TORTOSA.— El Bisbe de Tortosa i Secretari de la Conferència Episcopal Tarraconense, monsenyor Lluís Martínez Sistach, ha celebrat una reunió amb els coeditors del "Catecisme de l'Església Catòlica" en català. En la reunió, celebrada a les oficines del bisbat de Tortosa, es van decidir tots els aspectes per a l'edició i distribució del catecisme en català. Hi han participat les següents editorials del llibre religiós en català: Balmes, Montserrat, Regina, Secretariat Interdiocesà de Catequesi, Claret i Formiga d'Or.

La traducció ja està realitzada i s'ha passat als bisbes de la Tarraconense per a la seva aprovació. Un cop la versió catalana hagi estat aprovada per la Conferència Episcopal Tarraconense i la Santa Seu, ja es podrà editar.

Es preveu que ben aviat el catecisme en català estarà ja a les llibreries.

■ J.B.B.

Truca'ns i parlarem del Càncer
(93) 323 44 27

Un servei anònim de l'Associació Espanyola contra el Càncer
Junta Provincial de Barcelona

Els Consells del Presbiteri i de Pastoral del bisbat de Solsona alerten sobre la crisi a les seves comarques

"Només estant atents a les necessitats dels desvalguts podrem ser signe de l'amor de Déu en el món"

SOLSONA

El Consell del Presbiteri i el Consell de Pastoral del Bisbat de Solsona, s'ha fet ressò en un document d'una situació de crisi econòmica que afecta greument gran part del bisbat amb unes repercussions socials i morals preocupants.

En quatre activitats fonamentals per a les comarques del bisbat de Solsona s'observen símptomes de retrocés i d'estancament. Hi ha mostres clares d'una crisi que, en major o menor grau, afecta la mineria, el tèxtil, l'agricultura i el petit comerç.

Aquesta crisi econòmica té una incidència molt important primerament en les persones que directament i indirectament la pateixen, però també en l'ambient general dels pobles i comarques.

Repercussions en les persones

Els joves, a l'hora de pensar en el seu futur professional, i **les parelles**, a l'hora de projectar la seva futura llar, no veuen possibilitats d'aconseguir el seu objectiu en el poble on han nascut i crescut. Han de pensar en d'altres indrets, lluny de les comarques on estaven arrelats.

Tenir una ocupació laboral, en aquestes nostres riberes del Llobregat i del Cardener, era sinònim de treballar en la mineria, en el ram tèxtil o en altres petites empreses. Amb el persistent tancament de les empreses del tèxtil, cal recordar que ha quedat greument perjudicat el **col·lectiu de les dones**. Aquesta sortida

"Les solucions passen per la recuperació del sentit i la dignitat del treball, amb els seus drets i els seus deures, els quals en cap cas no són fàcils"

laboral ha quedat estroncada i no hi ha altres alternatives, si no és la temporada d'atur, tot empalmant-la, si l'edat ho permet, amb la jubilació anticipada.

Seguint encara en el **ram tèxtil**, els treballadors i treballadores que queden sense feina són compensats amb unes indemnitzacions o jubilacions, anticipades o no, més baixes que les d'altres rams, com ara el miner. Els sous baixos persisteixen a les empre-

ses tèxtils que encara estan en actiu.

En general i des del punt de vista econòmic, tot i que els ingressos de moltes famílies han minvat, **els miners** que han perdut el treball, han rebut, fins al moment present, bon tracte: jubilacions anticipades, pagues altes i indemnitzacions, facilitats a les empreses que els lloguen. Amb tot, cal esmentar que aquest bon tracte es veu més problemàtic en el futur i que, en alguns casos, aquesta situació ha tingut una contrapartida negativa: ha generat un col·lectiu de gent relativament jove, amb recursos, però desvagada. D'altres, en canvi, s'han acollit a un treball no declarat.

En restringir-se l'oferta de treball i en tenir les empreses una vida precària, **tot el món de les relacions laborals** se'n veu seriosament afectat. Es tolera tot, i es fa la vista grossa a l'hora dels contractes, horaris, salaris... Una tolerància que pot fregar la injustícia. Aquesta situació obre un camí ample a l'existència de l'anomenada economia submergida. Sovint, només aquesta permet la supervivència d'empreses i treballadors.

...I en els pobles i comarques

Tot seguit el document anota unes constatacions que s'han pogut recollir sobre l'impacte de la crisi en alguns pobles i comarques.

Quan una crisi pren un embolum tan gran com el que s'està patint, les seves repercussions van molt més enllà de les persones i famílies que els ha tocat de ple. L'ambient general d'un poble o fins i tot d'una comarca en participa plenament, veient-se afectat el seu tarannà i el seu bon fer. La desmoralització general plana en l'ambient, entre joves, adults i gent gran. Es perd l'estima pel valor del treball, precisament en unes contrades on aquesta estima era molt viva. Es fomenta l'individualisme buscant cadascú la seva solució per aconseguir el màxim en el subsidi d'atur o espavilant-se a buscar d'altres camins de subsistència.

També plana en l'ambient una mena de fatalisme o de resignació forçosa. El tancament d'una nova empresa ja no és notícia ni provoca cap mena de reacció. Sembla que se n'ha perdut la capacitat. Compta, per damunt de tot, viure el moment present. En el futur, alguns prefereixen no pensar-hi. I els qui s'hi atreueixen, el miren amb por.

¿Què dir-hi? ¿Què fer-hi?

Davant de la constatació dels fets i les seves repercussions, el Consell sent la necessitat de manifestar-se i d'actuar. Per això considera que, en primer lloc, cal fer conèixer la gravetat d'aquesta situació i fer-ne prendre consciència. Cal desconfiar de solucions simplistes. El turisme, per exemple, pot ser un paliatiu, però no pas la gran i única resposta de tots els problemes. Les solucions passen per la recuperació del sentit i la dignitat del treball, amb els seus drets i els seus deures, els quals en cap cas no són fàcils.

Cal fer adonar a tothom que ningú no és estrany al problema i cal reclamar, defensar i promoure la solidaritat, perquè aquestes solucions exigeixen una convergència d'esforços de tots els individus i de tots els estaments socials.

En aquest sentit, consideren que totes les administracions —Govern central, Generalitat, Consells Comarcals, Ajuntaments— tenen una responsabilitat crucial en la superació de la crisi, mitjançant la seva actuació. Aquesta actuació hauria d'anar orientada a:

—Esperonar la recerca de noves professions i noves tecnologies.

—Proporcionar la formació professional no sols en els centres d'ensenyament, sinó també en les mateixes empreses.

—Fomentar, pels mitjans

al màxim les potencialitats;

—jovenívola: que interpel·la la creativitat de les noves generacions i els obre pas real;

—cívica madura: que —pel que fa als nivells administratius— els coneix, urgeix, usa, critica i,

"Cal fer adonar a tothom que ningú no és estrany al problema i cal reclamar, defensar i promoure la solidaritat, perquè aquestes solucions exigeixen una convergència d'esforços de tots els individus i de tots els estaments socials"

d'opinió, l'esperit social dels ciutadans.

El paper dels ciutadans

No tot s'ha d'esperar de les administracions. Fidels al geni del nostre poble (que s'ho ha guanyat tot primordialment amb el seu treball i estalvi) i a l'estructura de l'economia (que té com a protagonistes bàsics el treball i l'empresa, en un clima de col·laboració i participació), el Consell pensa que els ciutadans i llurs organitzacions han d'afrontar la crisi amb una disposició:

via inseriment, renova sense limitar-se a la mera recepció passiva;

—posada al dia: que se situa, en la mesura que sigui possible, en el nou nivell tecnològic, preparant-s'hi, usant-lo i, eventualment, incrementant-lo.

Les actuacions dels cristians

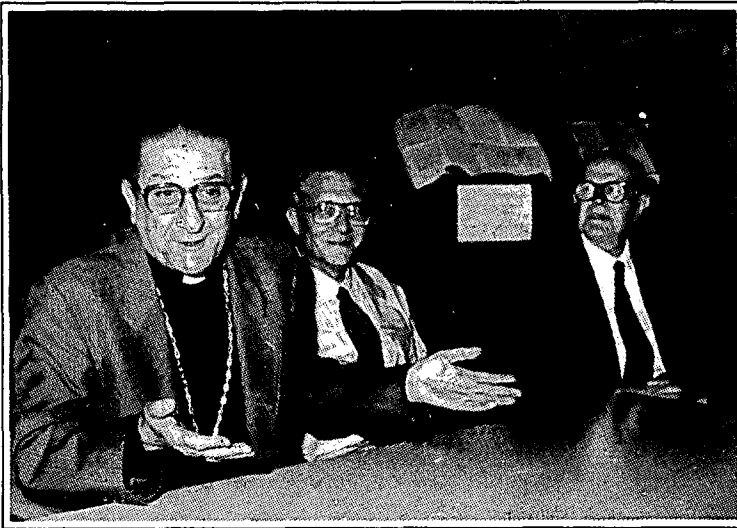
Finalment, consideren que, en la recerca de solucions, els creients també han de tenir una actuació decidida i clara:

En primer lloc, prendre consciència d'aquesta situació i donar-la a conèixer a través de tots els mitjans que tenen a l'abast: les publicacions pròpies, els diversos grups de reflexió i d'acció, la catequesi, la litúrgia, les classes de religió, les escoles de F.P. i els col·legis de l'Església.

Tenint en compte la doctrina social de l'Església i, sobretot la vida i el missatge de Jesús, volen denunciar l'esperit competitiu i individualista que impera en les nostres estructures socials i que genera unes injustícies molt greus, així com ser al costat dels més afectats per la crisi (joves, aturats...), fer camí amb ells i descobrir amb ells que el Regne de Déu també inclou l'esforç pel treball, per la justícia, per la solidaritat. És per això que volen animar tothom a no abandonar l'esperit d'iniciativa per a trobar noves alternatives de treball o, si més no, per adherir-se a les que vagin sorgint. Tant els diferents grups de cristians com d'altres institucions eclesials estaran sempre a punt per acollir i compartir aquestes diferents i sempre possibles iniciatives.

El document acaba dient: "Com a creients en Jesucrist, pensem que només estant atents, d'una manera concreta i decidida, a les necessitats de tots els homes, especialment dels desvalguts, podrem ser signe de l'amor de Déu en el món.

● C.C.

—Dotar aquestes comarques d'infraestructures (vies de comunicacions adequades, polígons industrials, etc.)

—Facilitar-hi la radicació d'indústries i empreses per tal de promoure la creació de nous llocs de treball.

—Promoure la reconversió i/o modernització de les empreses.

—Vetllar, eficaçment, perquè no es desequilibri el país amb el desdoblament de les comarques.

—Propiciar la creació d'indústries auxiliars o connectades en les zones agrícoles perquè el jovent no es vegi obligat a emigrar.

—Fornir de recursos la nostra societat perquè l'economia submergida pugui aflorar i, de mal menor, passi a ser un bé.

—coratjosa: que no es deixa abatre per les dificultats;

—intel·ligent: que n'esbrina les causes i n'estudia les solucions a l'abast;

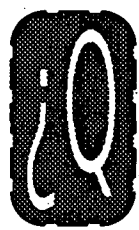
—creativa: que posa en joc els mitjans disponibles i n'origina de nous;

—esforçada: que no defuig, si cal, les hores suplementàries de treball i l'aportació generosa del capital a disposició;

—solidària: que planteja vies de sortida des del marc del bé comú, anteposant a l'avantatge individualista.

—cooperadora: que coordina les iniciatives i els esforços per mitjà del diàleg i de les institucions "ad hoc";

—realista: que parteix dels recursos ja existents i n'augmenta

Què diríeu si algú us truqués per a una enquesta telefònica i us demanés la vostra opinió sobre el suïcidi? ¿Respondríeu immediatament "no em sembla bé"? O potser diríeu: "Home, caldria aclarir el que enteneu per suïcidi: ¿us referiu a un adolescent que es mata perquè la seva promesa l'ha deixat, o a una anciana que pateix horriblement i prefereix posar fi a la seva vida abans de continuar sola a un asil? Depèn molt de les circumstàncies". O sigui, ¿consideraríeu el tema d'una manera teòrica, o pensaríeu immediatament en la persona en qüestió? ¿Heu sentit alguna vegada la temptació de suïcidar-vos?

Visió de túnel

¿Per què se suïcida la gent? El meu interès per comprendre l'actitud del suïcida va portar-me, fa uns anys, a treballar amb els Samaritans, una entitat dedicada a prevenir el suïcidi. Durant el període de formació, vaig adonar-me que tenia algunes idees equivocades sobre el suïcidi. Per exemple, una persona que es planteja el suïcidi no és necessàriament un malalt mental: està passant una crisi. Una pena, la solitud, una malaltia o una experiència traumàtica li ha causat tant de dolor, que la mort li sembla l'únic alleujament.

La vulnerabilitat d'aquestes persones pot ser encara més gran si no tenen el recurs de la fe religiosa, de la seva família, o d'amics íntims, i per tant poden sentir-se aïllats, o estar-ho de fet. Els suïcides, especialment els adolescents, freqüentment adquireixen una *visió de túnel*: Cada nova ferida limita més i més la seva perspectiva, i el seu horitzó emocional es va estrenyent, van perdent esperances i es convencen que no els resta altre remei que una *sortida*. La missió dels Samaritans és proporcionar-los el que anomenen "fer-se amics": un suïcida pot trucar-los —o visitar-los— a qualsevol hora del dia o de la nit, per parlar dels seus problemes i demanar ajuda.

Els voluntaris que atenen els telèfons, com jo vaig fer, treballen en torns de quatre hores a la setmana i una nit al mes. No recordo que el telèfon estigués mai més de deu minuts sense trucar, i cal aprendre, com una lliçó molt important, a fer malabarismes amb diverses trucades. Havíem de valorar el més ràpidament possible el risc de suïcidi, i fer esperar algú uns minuts per tal d'atendre un cas més urgent. I això era possible perquè moltes de les persones que trucaven estaven deprimides o soles, però no eren suïcides.

Val la pena viure

Durant el temps que vaig estar amb els Samaritans vaig arribar a tenir un gran respecte per les persones que lluiten per sobreposar-se a la malaltia mental o a la depressió. Vaig poder comprovar l'eficàcia que pot comportar el fet d'escoltar-los amablement.

En una ocasió estava parlant amb un home tan enfonsat per un dolorós trencament sentimental, que volia suïcidar-se. Alhora, s'odiava a si mateix per aquest desig, ja que la seva religió li ho prohibia. S'havia situat en un cercle viciós de desesperació, dut al caire del suïcidi per una gairebé necessitat, de castigar-se a si mateix precisament per haver-se desesperat.

Quan vaig preguntar-li què sentiria si escoltés una altra persona en la seva mateixa situació, va dir-me que sentiria compassió. Em sembla, i espero que sigui així, que començà a adonar-se que havia passat un gran calvari, i que per recuperar-se li calia ser el seu propi amic, de manera que no se sentís temptat altra vegada d'anar contra les seves conviccions religioses.

Mentre escoltava les explicacions de les persones que volien suïcidar-se, jo mirava de fer-los veure, sense parlar de Déu ni de religió —cosa que no havíem de fer si ells no en parlaven abans—, que creia que la vida valia la pena per si mateixa, i que esperava que ells també s'aferressin en aquesta convicció. Algunes vegades era tot el que jo podia dir, ja que les circumstàncies d'alguns semblaven tan desesperades que, honradament, jo no podia trobar cap altra raó per tal que s'aferressin a la vida.

Mort barata i indolora

Em plauria poder dir que en la nostra societat la profunda convicció del valor de la vida és un factor que ajuda els suïcides a voler continuar vivint, o que la majoria de la gent pensa que no ens correspon a nosaltres decidir entre la vida i la mort. Per desgràcia, això cada dia és menys cert.

A *The Savage God*, un llibre sobre el suïcidi escrit el 1971 per A. Alvarez (que intentà suïcidar-se quan era jove), hi ha un passatge que em sembla estremidorament profètic. Parlant dels artistes i escriptors que han intentat suïcidar-se, Alvarez esmenta un personatge de Dostoievsky: "El Kirilov de Dostoievsky

Si s'accepta com una opció legítima, l'eutanàsia, en principi només per a agonitzants, acabarà estenent-se als invàlids, als malalts mentals, als subnormals

digué que només hi ha dos motius que impedeixen que tots ens suïcidem: el dolor i la por a l'altre món. En el suïcidi, com en molts altres terrenys, s'ha produït un progrés tecnològic decisiu que ha posat a l'abast de tothom una mort barata i relativament indolora (les medicines modernes i el gas ciutat)... Ja tenim una suïcidiologia; l'única cosa que ens manca de moment, per sort, és una justificació filosòfica completa de l'acte en si. I, sens dubte, arribarà".

La por a l'altre món, hi compti o no en la vida privada de la gent, no cal dir que no hi té cap lloc en el pensament secularitzat actual. I amb els moviments a favor de l'eutanàsia i del "dret de morir", una manera "indolora" de morir *sembla* que sigui una possibilitat, o almenys hi ha gent disposada a proporcionar-la.

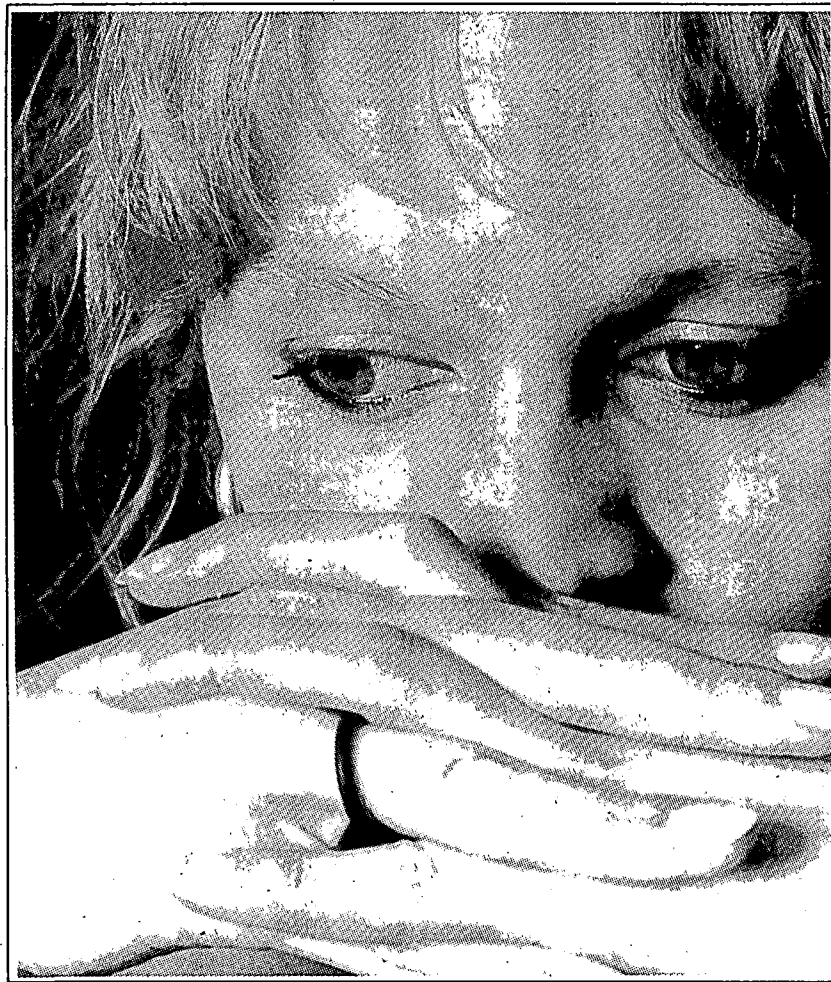
N'hi ha prou de recordar el cas del "Doctor Mort", Kevorkian, i la seva famosa màquina. Janet Adkins tenia només 54 anys i encara es trobava bé, però la idea d'haver de viure amb la malaltia d'Alzheimer, que hom sospitava que tenia, la desesperava. Ella no

estava preparada per matar-se per si mateixa, però contractà algú perquè l'ajudés, i li encarregà que li proporcionés una fi indolora. El Dr. Kevorkian, per la seva banda, volia provar el seu invent: una màquina que el "pacient" podia activar per si mateix. Tot prement un botonet, el pacient rep per via intra venosa una dosi de tiopental que l'adorm, i tot seguit una dosi letal de clorur potàsic. Janet Adkins era membre de la Hemlock Society (*N. de la R.*: "Societat de la Cícuta"), que advoca per la "eutanàsia activa voluntària per als malalts terminals". Havia sentit a parlar

En la propaganda a favor de l'eutanàsia es presenta el suïcidi com una opció personal. Però aquesta "ètica de l'elecció" no és consistent, ja que no s'aplica a tots els casos. A més, com va poder comprovar l'autora d'aquest article (1) mentre va treballar en una organització d'ajuda a suïcides potencials, els qui pensen matar-se són persones en estat de crisi. Per tant, no estan en condicions de prendre una decisió ponderada i totalment lliure. Legalitzar l'ajuda al suïcida comporta, doncs, obrir la porta als abusos, en aquest cas sempre irremediabls.

En el pendent vers

El suïcidi de l'e

menyspreu de la vida

i l'«ètica ecció»

del Dr. Kevorkian i s'hi posà en contacte. El mes de juny passat viatjà a Michigan, on el suïcidi i l'assistència al suïcidi són legals, per fer servir la seva màquina i morir dins la tronada furgoneta de Kevorkian.

Un pendent lliscós

Sembla clar que el suïcidi es reivindicarà ben d'hora com un dret i com una opció legítima, amb la qual cosa tindrem la "justificació teòrica completa" que deia Alvarez fa vint anys. Això ja s'ha esdevingut amb la campanya per a la legalització de l'eutanàsia, que tot sovint és poc més que un suïcidi assistit. A la nostra societat, li sembla que els malalts terminals o incapacitats tenen prou motius per optar per la mort.

Però, si s'accepta aquesta filosofia, ¿no ens anirem escorrent per un pendent lliscós, que estendrà a poc a poc l'eutanàsia de la malaltia terminal a la invalidesa, de la malaltia corporal a la mental i a la subnormalitat? ¿No es veurà l'eutanàsia i la promoció del suïcidi com la solució per als qui pateixen depressions incapacitants? Tothom qui conegui la naturalesa de la depressió, pot argumentar que l'angúnia i el dolor psíquic són tan terribles i tan desesperants com les malalties físiques, i potser més i tot.

No totes les opcions es permeten

Oficialment, les organitzacions pro-eutanàsia només ajuden els malalts terminals. Com ha passat amb d'altres qüestions referents a la vida, però, els arguments a favor del dret a morir poden començar a lliscar pel pendent. En un principi, l'avortament s'havia de legalitzar només per als casos excepcionals, i l'infanticidi era una cosa inimaginable. Avui, hom avorta per qualsevol motiu i l'infanticidi és una cosa corrent. Els partidaris de l'eutanàsia afirmen que es pot legalitzar "amb un

control molt estricte"; si s'arriba a legalitzar, els controls es relaxaran ràpidament. Milers de persones moren cada any de càncer i de malalties circulatories, i també per suïcidi; però si els partidaris del dret de morir se'n surten, es farà ben poca cosa per prevenir o "guarir" el suïcidi.

N'hi ha que s'oposen a la pena de mort, se suposa que a causa del valor de la vida, i tanmateix estan a favor de l'avortament. Potser allò que importa no és tant el valor de la vida com qui pren la decisió. Els avortistes creuen que el dret d'una dona per avortar és més important que el dret del seu fill a la vida. En molts casos, també pensen que l'Estat no ha de donar una injecció letal a un condemnat, perquè la mort és un càstig massa cruel per a qui és un producte d'una societat malalta, i encara podria reformar-se. Janet Adkins va escollir ella mateixa la injecció letal, i el Dr. Kevorkian decidí ajudar-la, i ara a tots dos se'ls lloa pel seu coratge i visió de futur. El valor de la vida es torna, doncs, com més va més arbitrari: depèn completament d'una elecció, i de qui la fa.

Aquesta glorificació de la "ètica de l'elecció" ignora el fet evident que la gent sovint pren decisions perjudicials per a si mateix, per als altres, o per a la societat. El fet de protegir com sigui la "llibertat d'elecció" no sembla que ofereixi gaire protecció a l'individu mateix. Delimitar les possibilitats d'elecció de la gent és una de les necessitats més evidents de tota societat: jo no puc triar la possibilitat d'engegar un tret a altri, ni la de conduir per l'autopista a 160 per hora.

Potser la diferència no consisteix en el fet que avui s'apreciï més la llibertat d'elecció. Ben estranya ha estat l'ocasió que hem permès que la gent faci coses "mal fetes". El que ha canviat és la nostra manera de valorar les opcions; amb uns altres mots, els partidaris de la llibertat d'elecció donen suport a l'avortament perquè no el consideren com una cosa dolenta, sinó com un bé positiu. I els partidaris de l'eutanàsia i del suïcidi assistit veuen la "mort dolça" i el fet de llevar-se la vida com una cosa bona (per als altres, si més no). No hi ha partidaris de la llibertat d'elecció per als abusos deshonestos, l'incest o el fet de fumar als avions, perquè la societat considera que aquestes opcions són dolentes i fan mal als altres. Alguns pensem que l'avortament és dolent i que fa mal —mata— d'altres; tanmateix, hom espera que ens manifestem com a "personalment en contra", però públicament a favor de la llibertat d'elecció.

Decisió sense retorn

L'home sempre ha tingut "llibertat d'elecció": la possibilitat d'exercir el lliure albir per triar el bé o el mal. Avui, quan es parla d'opcions sobre la vida i la mort, solem fer servir el mateix llenguatge que si estiguéssim enraonant d'escollir cotxe, casa o feina. Ens imaginem un individu tranquil i objectiu fent una elecció racional entre diverses al-

ternatives. L'única moralitat que es considera és la que es fonamenta en la personal apreciació del bé per part de l'individu que sigui.

Però, els éssers humans som vulnerables a les pressions exteriors: fins la compra d'un detergent va afectada per estratègies concebudes per influir-nos, que és així com actua la publicitat. El

*"El valor de la vida es
torna com més va
més arbitrari: depèn
d'una elecció, i
de qui la fa"*

suïcidi i l'avortament comporten una presa de decisions en un moment de crisi. Una persona en un moment de crisi és tremendament subjectiva i influenciable, la qual cosa el mena sovint a prendre una decisió errada. O, si no se'ns permet dir "errada", una decisió de la qual se'n penedirà després. Però, és clar, el suïcidi és justament la decisió de la qual ningú no se'n pot penedir, en acabat.

Als Estats Units, el fet que l'avortament sigui legal i assequible ha portat allò que abans era un recurs extrem i desesperat, a veure's ara com un fet normal, acceptable i fins i tot trivial. Ja no és una cosa a la qual hom acut només per raons més serioses. I el "dret constitucional" de les dones a enllestir l'embaràs d'una manera tan eficient, ha fet augmentar les relacions sexuals indiscriminades, i ha contribuït al crim i als abusos, perquè ha rebaixat el valor de la vida. Treure el tabú del suïcidi i fer que això sigui una opció acceptable, fóra —m'ho sembla— escórrer-se fins al fons del pendent. És com relegar la vàlua objectiva de la vida a l'estimació subjectiva d'un individu, la qual cosa solia ser pròpia només dels criminals.

Vivim a una època en la qual, paradoxalment, estem ben preparats per combatre el suïcidi. Aquest tema abans no acostumava a tractar-se més que amb silenci i vergonya, fins que, ben sovint, ja era massa tard. Ara, el possible suïcida pot trobar ajuda encontinent, i consol i comprensió. Podem ajudar els desesperats més que no ens pensem, només afirmant que la seva vida, pel sol fet de ser humans, té una vàlua i una dignitat intrínseques, siguin les que siguin les circumstàncies. Els qui ofereixen l'opció de la mort compadits dels qui pateixen, no s'adonen que la mort per desesperació és la negació definitiva d'aquesta dignitat que la "llibertat d'elecció" pretén promoure.

■ Maria McFadden

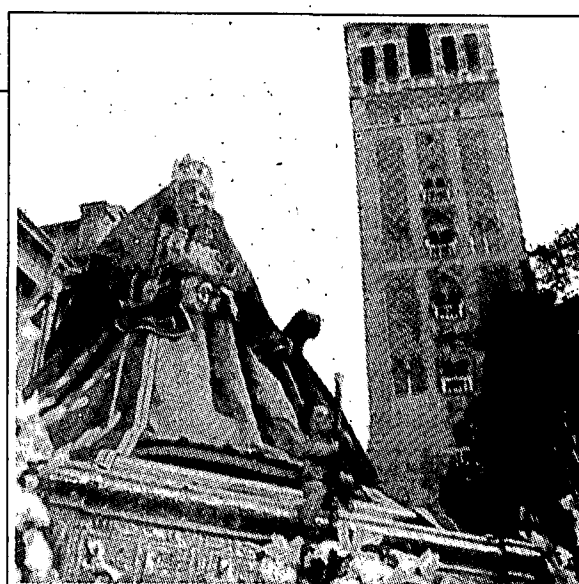
(1) Traducció parcial de l'original, publicada a *The Human Life Review* (Hivern 1991).

El president entrant i el sortint, junts després que Clinton jurés el càrrec

El nou president USA exhibeix en la festa de la presa de possessió les seves dots com a saxofonista

La imatge de la Virgen de los Reyes, patrona de Sevilla, sortí al carrer en processó de rogatives demanant la pluja

19, dimarts

Washington: manca un dia pel relleu presidencial

Demà serà el gran dia per a Bill Clinton: prendrà possessió de la presidència de la República més important del món, en aquest moment. El seu antecessor li deixa una herència de problemes de difícil solució i pels quals li caldrà, més que la força militar, un desplegament diplomàtic de gran categoria, que per si sol pot acreditar-lo de cara a la història, o enfonsar-lo per sempre.

Washington: tercer atac a posicions iraquianes

Els Estats Units i els seus aliats, Gran Bretanya i França, han llançat un tercer atac per forçar la submissió del règim iraquí al dictat de les Nacions Unides. Aquesta vegada els objectius eren al sud i al nord del país. Però no sembla pas que Saddam Hussein i els seus col·laboradors estiguin disposats a cedir a cop de bombardejos. Aquesta vegada les incursions han costat 21 morts i molts ferits, a més de la destrucció de bona part de les defenses antiaèries. Per altra banda, i referent al mateix problema, Rússia ha demanat una reunió del Consell de Seguretat per tal de "reexaminar la situació"...

Bogotá: Escobar declara la guerra al govern de Colòmbia

El cap del narcotràfic de Medellín, Pablo Escobar, ha declarat la guerra al govern colombià. Escobar, en la clandestinitat des que va evadir-se de la presó d'Envigado, ha fet saber al fiscal general de l'Estat que ell mateix dirigirà les operacions d'un nou grup narcoguerriller que ha format. En la carta feta a mans del fiscal general afirma que els mètodes no han canviat perquè "els policies criminals i corruptes són els mateixos", i amenaça amb múltiples atacs a ambaixades i al mateix fiscal general.

20, dimecres

Nova York: debat al Consell de Seguretat sobre l'Iraq

El Consell de Seguretat de l'ONU ha posat a debat la crisi amb l'Iraq, i les represàlies dutes a terme pels aliats des de dimecres, 13 de gener. Segons Washington i els seus aliats, han considerat que podien actuar militarment sense necessitat de cap altra resolució de l'ONU, basant-se en les violacions dels textos legals existents. A més, abans del primer raid, el C. de S. havia advertit diverses vegades Bagdad. Però Rússia, que vol mostrar-se independent en la qüestió, i els països àrabs, reclamen el mateix tracte d'exigir el compliment de les resolucions de l'ONU a Iugoslàvia i sobretot a Israel. L'acció contra Saddam Hussein, en general, és aprovada, però es reclama el compliment de les resolucions de l'ONU als altres punts en conflicte.

Pale (Bòsnia): avui el 'Parlament serbi' decideix

Des d'ahir, l'anomenat 'Parlament de la República sèrbia de Bòsnia' discuteix si aprova o no el pla de pau elaborat a Ginebra. Karadzic recomana que s'aprovi urgentment perquè el termini donat per Ginebra s'està acabant, i si no s'aprova hi haurà intervenció militar internacional.

Bonn: remodelació del govern alemany

El canceller Kohl ha nomenat Günter Rexrodt, del partit liberal, ministre d'Economia en substitució de Jürgen Möllemann, que va dimitir per estar implicat en un escàndol d'abús d'influències; Jochen Borchert, de CDU, ministre d'Agricultura agrònom, en substitució d'Ignaz Kiechle, que demanà el retir després de 10 anys exercint el càrrec; Matthias Wissman, de 43 anys, ministre d'Investigació Científica, cartera que ocupava des del 1982 Heinz Rieseherber; i finalment el ministeri de correus serà ocupat per Wolfgang Böttch del partit CSU.

21, dijous

Washington: Clinton ja és president efectiu dels Estats Units

El relleu a la Casa Blanca ja s'ha realitzat: George Bush ha lliurat els seus poders al nou president Bill Clinton, per més detalls William Jefferson Clinton, que inicià el seu mandat seguint rigorosament la tradició festiva enmig de l'entusiasme popular. Però, naturalment, ara és l'hora de la veritat, i ben aviat el nou president constatarà la diferència entre ser governador d'un dels cinquanta Estats de la Unió, a governar-los tots, a ser el cap de l'actualment nació més important del món. I en pocs dies serà anècdota, i res més, que tot un president USA obsequi els seus invitats amb una exhibició personal de saxo... Perquè els diversos Saddams que bivaquegen d'ací i d'allà ja procuraran que no dormi tranquil. Són moltíssims els qui han posat en Clinton les seves esperances. Que Déu vulgui que no se sentin defraudats.

Viena: el 'sí' dels serbis de Bòsnia

Ahir, com a BONA NOTÍCIA deiem que a última hora el 'Parlament' de la República sèrbia de Bòsnia havia ratificat l'acord de Ginebra. Però la ratificació no és exempta de reticències i de reserves. Perquè amb el 'sí', els serbis proclamen el seu dret a l'autodeterminació, i tot podria ser que només acceptessin el pla de pau per allunyar l'anunciada intervenció militar de la CE. Les negociacions sobre la divisió territorial s'obriran dissabte vinent a Ginebra.

22, divendres

Washington: ja han començat les crítiques al nou president

Menys de 24 hores després de la presa de possessió del nou president, la premsa ja ha trobat motiu per fer-lo blanc de les seves crítiques. Cal que Clinton es faci càrrec que això durarà mentre sigui a la Casa Blanca. De moment, els mateixos periòdics que li donaren suport durant la campanya electoral, ja posaven en dubte la viabilitat del seu programa de govern. De moment, les crítiques han estat per haver nomenat fiscal general (ministre de Justícia) l'advocada Zoe Baird que, segons sembla, havia violat "tècnicament" la llei en una qüestió referent a la Seguretat Social i havia contractat un matrimoni d'immigrants il·legals per tenir cura del seu fill... una petita història. Però després d'explicacions i malgrat la transgressió, el Senat va aprovar la designació de la nova fiscal.

Ginebra: denúncies d'AI, per violacions a Bòsnia

Amnistia Internacional (AI) va denunciar ahir a la Conferència sobre l'ex-Iugoslàvia, les violacions sistemàtiques de dones a Bòsnia, sobretot les musulmanes, i altres atemptats contra els drets humans que els bel·ligerants cometen en el conflicte de Bòsnia-Herzegovina. En aquesta qüestió s'assenyala que són unes 20.000 les víctimes d'abusos sexuals.

Ginebra: Vance i Owen no volen el "sí" condicionat de Karadzic

Els copresidents de la Conferència de Ginebra, han comunicat al líder dels serbis de Bòsnia, Karadzic, que volen una acceptació clara i sense reserves del pla constitucional. Karadzic havia insinuat que Bòsnia no firmaria definitivament els acords de Ginebra fins que el seu poble s'hi pronunciï en referèndum.

BONA NOTÍCIA • BONA NOTÍCIA • BONA NOTÍCIA • BONA NOTÍCIA • BONA NOTÍCIA • BONA NOTÍCIA • BONA NOTÍCIA • BONA

> Complerta la seva missió d'ajuda humanitària, el primer contingent, de 237 soldats nord-americans, ha abandonat Somàlia... Tant de bo puguin fer-ho la resta!

> A última hora, els serbis de Bòsnia han aprovat el pla de pau elaborat a Ginebra. Encara que sigui per guanyar temps... sigui com sigui, és bona notícia.

> Avui s'ha commemorat a Bonn, amb assistència del president de França, Mitterrand i del canceller alemany, Kohl, el trentè aniversari de la firma del tractat d'aliança franco-alemany firmat el 22 de gener de 1963 per Charles De Gaulle i Konrad Adenauer. ¡Que duri!

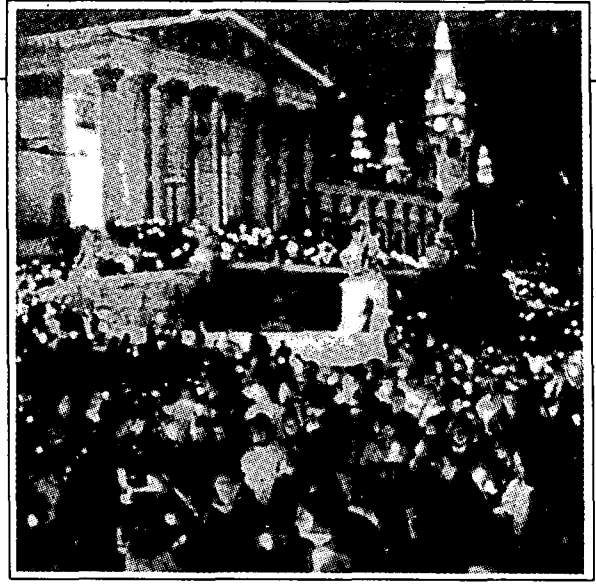
> Prop de 400 refugiats bosnians van arribar al port de Cartagena a bord del vaixell de la marina, "Aragón". Aquest contingent és la tercera part dels refugiats que el govern espanyol admetrà.

El president de la Xunta gallega, Fraga Iribarne, pelegrina amb el seu govern i altres alts funcionaris, al sepulcre de l'Apòstol per guanyar el jubileu de l'Any Sant

Una somali atén el seu pare moribund en un hospital d'Ogai

A Viena es concentrà una manifestació de 200.000 persones per protestar contra la xenofòbia i el racisme

23, dissabte

Viena: ofensiva croata per recuperar Krajina

Després d'un any de calma, inesperadament, els croats han llançat una ofensiva militar, amb tancs i artilleria contra els serbis de Krajina, aconseguint endinsar-se uns tres quilòmetres més enllà de la línia d'alto-el-foc acordada per l'ONU. Aquesta ofensiva croata posa en perill les negociacions que avui es reprenen a Ginebra per la pau a Bòsnia.

Washington: primer contratemps seriós de Clinton

Després d'haver estat acceptada pel Senat, la nova fiscal general Zoe Baird ha presentat la seva renúncia del càrrec, que el president s'ha vist obligat a acceptar. Però el cas és que la transgressió comesa per Baird és una transgressió que cometen gairebé totes les mares de família acomodades que necessiten ajut domèstic. Són moltes les que recorren a les *migra* per resoldre el seu problema casolà... Però aquest *pecat* no és acceptable que el cometi una fiscal general dels Estats Units, o sigui, el ministre de Justícia.

Moscou: cimera de caps d'Estat de la CEI

Ahir es va celebrar a Minsk la cimera de caps d'Estat i de govern de la CEI (Comunitat d'Estats Independents), successora de l'antiga URSS, amb no gaire bons resultats, ja que només 7 dels 11 membres de la comunitat varen firmar la Constitució comuna. Ucraïna, Turkmènia i Moldàvia, són les repúbliques que volen que la col·laboració se centri o es limiti a l'àmbit econòmic. Així, afers com l'acord sobre l'armament nuclear va quedar sense control unificat. L'ambient general és que els problemes hauran de resoldre's gradualment i a base d'acords bilaterals.

24, diumenge

Ginebra: retrocés en les converses de pau pels Balcans

La lluita represa al sector de Krajina amb l'ofensiva dels croats per recuperar unes posicions que havien caigut en mans dels serbis fa més d'un any, marca un evident retrocés en les converses de pau a Ginebra. Prou que havia costat que els serbis de Bòsnia ratifiquessin els acords de divisió territorial, encara que fos amb reserves, ara l'ofensiva croata ho ha desfet tot virtualment. Perquè ara és el president serbi Slobodan Milosevic qui reclama la intervenció del Consell de Seguretat... I una vegada més queda acreditat allò que els Balcans són un vesper. Sigui com sigui, és unànime la condemna internacional per l'acció dels croats.

Bagdad: atac iraquiana a avions USA

Ahir l'artilleria antiaèria iraquiana, a última hora, va disparar contra avions nord-americans que sobrevolaven la zona d'exclusió aèria del sud del país, malgrat que Bagdad havia reafirmat l'alto-el-foc unilateral. A més, fonts properes a Saddam Hussein s'han permès recomanar al nou president USA, Clinton, que "no jugui amb foc". A part dels incidents aeris i verbals, els inspectors de les Nacions Unides han aconseguit entrar al post d'Al-Mothanna (a 130 km al nord-est de Bagdad), que ja havien inspeccionat divendres, per preparar la represa de la destrucció de les armes químiques iraquianes.

Washington: les relacions amb Rússia

El president Bill Clinton va conversar telefònicament amb el president de Rússia, Boris Ieltsin, i acordaren reunir-se en data i lloc que es decidirà posteriorment. Mentrestant, el nou secretari d'Estat americà, i el ministre d'Afers estrangers rus, es reuniran per preparar la reunió cimera anunciada, i al mateix temps els afers de col·laboració en curs entre les dues potències.

25, dilluns

Viena: el batibull balcànic

Ahir va continuar l'ofensiva croata a Krajina, enfosquint el futur de les negociacions de pau a Ginebra que continuen tractant sobre el traçat definitiu del mapa de Bòsnia i Hercegovina. El forçat optimisme dels copresidents, Vance i Owen, es desbordà davant el combats en el front reobert de Krajina, i per la reacció sèrbia que amenaça amb el bombardeig de la capital croata, Zagreb.

Nova York: Bagdad nega els seus atacs a avions USA

El Pentàgon afirmava aquest cap de setmana que l'Iraq havia trencat per tres vegades el seu autoproclamat alto-el-foc disparant dissabte contra tres avions nord-americans que volaven per sota del paral·lel 32. Però Bagdad nega l'acusació dels Estats Units i reafirma que la seva política de no agressió continua vigent. Mentrestant el grup d'inspectors de les Nacions Unides que visiten l'Iraq aquesta setmana declarà dissabte que "de moment no tenim queixes de l'Iraq, i fins ara la cooperació és bona".

Rabat: l'anti-fonamentalisme del govern algerià

El govern algerià està decidit a castigar durament l'integrisme islàmic al qual acusa d'atemptar contra la seguretat de l'Estat. Ha estat confirmada pel Tribunal Suprem la pena de mort contra dotze integristes processats per l'atac al post fronterer de Guemmar. Es calcula que la llista de condemnats a mort arriba a dos-cents, i l'opinió pública se sent commoguda per això. D'altra banda, els integristes islàmics estan disposats a lluitar per la causa, i més des que Ali Belhadj, un dels seus líders empresonats ha aconseguit que es fes pública una carta en la qual es proclama i s'incita a la guerra santa contra el govern.

De Somàlia a Bòsnia

Aquesta setmana una delegació de la Comunitat Europea encapçalada pel comissari Manuel Marín visita Somàlia. És la segona expedició en pocs mesos a aquest país africà destrossat per la guerra i la misèria.

Europa, de fet, és qui més diners hi ha destinat en ajuda humanitària, i qui primer hi va practicar el difícil exercici diplomàtic per pacificar el país i permetre la nutrició de la població.

Abans de la intervenció militar nord-americana tones d'aliments provinents de l'ajuda internacional es podrien a les bodegues dels vaixells ancorats al port de Mogadiscio, la capital de Somàlia. Les milícies locals enfrontades entre si impedièren la descàrrega d'aquest aliment mentre milers de persones s'anaven morint de fam.

Els països europeus van iniciar un llarg, frustrant i frustrat procés de reflexió interna sobre una acció armada per trencar el setge de la gana.

A la fi, com ja és habitual, els Estats Units —en mans d'una sola decisió i no pas de 12— s'hi van avançar. A través d'una acció tan contundent com esperpèntica els marines nord-americans van desembarcar a Somàlia davant de les càmeres de televisió i d'una població espantada.

El resultat va ser ràpid. L'aliment va començar a arribar a les parts més castigades del país, i les diverses faccions enfrontades s'han vist més forçades a respectar treves més imposades que no pas volgudes.

Ara la Comunitat Europea intenta rellançar la seva influència a la zona. Però torna a ser massa tard pels interessos de Brussel·les de presentar-se davant del món com a una unitat internacional.

L'opinió pública també veu alertada la incapacitat de la Comunitat per coordinar-se davant de la crisi iugoslava, i les veus més crítiques adverteixen del pessimisme en què cauria Europa si els Estats Units s'hi tornen a avançar i envien els seus soldats a Bòsnia Hercegovina.

Des de Brussel·les, ja s'ha dit obertament que cal una intervenció europea per tallar la guerra als Balcans.

■ Jordi Roigé i Solé

NOTÍCIA • BONA NOTÍCIA • BONA NOTÍCIA • BONA NOTÍCIA • BONA NOTÍCIA • BONA NOTÍCIA

> El comandament nord-americà de l'operació "Restablir l'Esperança" a Somàlia, creu que ja és prou madura per passar a mans de l'ONU per la seva continuació...

> Els governs d'Israel i del Líban han donat llum verda per l'evacuació de 17 deportats palestins fonamentalistes que estan greument malalts. Sembla que es vulgui resoldre aquest problema de gota en gota.

> Més de 200.000 persones varen manifestar-se ahir a Viena per protestar contra la xenofòbia i el racisme proclamat pel liberal Joerg Haider, considerat ultra dretà.

A finals del 1982 la premsa europea donava la notícia que s'havien identificat els senyals d'una moneda sobre l'ull dret de la figura del rostre que es veu al Llençol Sant. Aquests senyals no són tan clars que es puguin veure a simple vista; com a màxim, després del descobriment de la "tridimensionalitat" de la imatge, es pogué detectar que un objecte rodó, com un botó, havia estat col·locat sobre cada ull. El descobriment de la tridimensionalitat va ser fet el 1976 per J. Jackson i E. Jumper de la NASA.

Només amb una anàlisi pacient d'avaluació objectiva diferencial de la intensitat de color groguenc-vermellós es descobriren les marques d'unes lletres i el dibuix d'un gaiato o bastó encorbat en la part superior, com s'indica a la fig. 1; després amb l'ajuda de numismàtics es pogué identificar l'amonedament de la peça causant de l'empremta. Es tracta d'un "lituus" de l'Imperi Romà encunyat a Jerusalem per Ponç Pilat sota el comandament de Tiberi Cèsar. Se'n conserven exemplars amb l'any d'encunyament al revers (16, 17 i 18 de Tiberi, que se

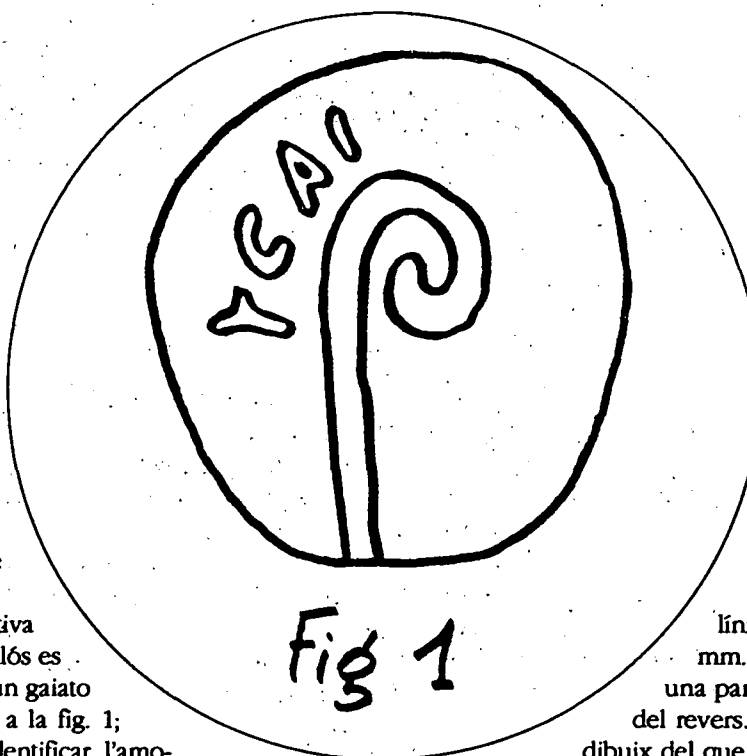

Fig 1

"pontifex maximus" que connectava el poble amb els déus. Al voltant del gaiato hi havia la inscripció en grec: TIBEPIOY KAICAPOC (= de TIBERI CÈSAR).

Al Llençol Sant només s'ha identificat el gaiato i quatre lletres de la inscripció: Y CAI. Es veu que l'encunyador va posar una C llatina en comptes d'una K grega en l'amonedament corresponent a l'any de la moneda que posaren al Llençol Sant (fig. 1).

El numismàtic F. Chiesa va regalar a l'autor d'aquestes línies un "lituus" dels encunyats a Jerusalem (diàmetre 15 mm., pes 1,88 gr.). A la fig. 2 es pot veure el gaiato i també una part de la inscripció TIB AROC a l'envers, i també el ram del revers. Com que la fotografia és poc clara hi hem posat el dibuix del que s'hi veu.

La majoria dels emperadors romans eren deïficats després de la seva mort pels seus súbdits. Quan moria un emperador es feia un temple i s'hi col·locava una estàtua d'ell en record. Tiberi Cèsar, en vida, va tenir molta obsessió a mostrar-se com

Importància de l'empremta d'una moneda al Llençol Sant de Torí

situen entre els 29 i 32 de l'era cristiana). Aquesta descoberta es va portar a cap el 1979 per obra de les investigacions d'uns quants científics, entre els quals R. Halarik i F. Filas.

L'avaluació objectiva diferencial de la intensitat de color és semblant a l'operació de traçar les corbes de nivell en els mapes geogràfics, les quals donen una idea de la forma de les crestes de les muntanyes. El qualificatiu d'"objectiva" significa que la diferenciació de la intensitat es fa amb instruments fotomètrics i no amb l'apreciació subjectiva de l'observador.

En temps de l'Imperi Romà la moneda era símbol de poder. Tiberi Cèsar que va governar entre el 17 i el 32 de l'era cristiana, tenia un compte especial de les finances de l'Imperi. El sistema monetari estava molt ben estructurat; esquemàticament seguia a aquest temps aquesta sèrie:

L'"àureus" (moneda d'or) valia 25 denaris
el denari (moneda de plata) valia 10 assos
l'as (moneda de bronze) valia 4 quadrants i
el quadrant (també de bronze) era la moneda més petita.

Ara bé de la moneda més petita, el quadrant, que valia una mil·lèsima part d'un "àureus" s'encunyaven unes peces que no presentaven la imatge del rostre del Cèsar sinó només el símbol del seu poder: el gaiato o bàcul (que primitivament havia estat símbol del poder dels sacerdots endevins que feien auspicis). Per aquesta imatge que presentaven aquestes monedes prengueren vulgarment el nom de "lituus" (que vol dir gaiato en llatí).

Tiberi Cèsar volia mostrar amb les monedes que ell era el

a "pontifex maximus". I ara curiosament podem constatar que Tiberi Cèsar va ser dels pocs emperadors que no va ser recordat pels seus súbdits després de mort; però després de gairebé 2.000 anys podem observar el símbol de "pontifex maximus" a l'ull dret de la imatge del Sant Llençol, i de manera segura, encara que només visible a través de la tecnologia actual. L'actual bàcul pastoral dels bisbes cristians, que fan servir per significar la seva acció pastoral; i s'hi adiu amb propietat, és un símbol pres dels emperadors romans que s'apropriaven una funció que pròpiament no era pastoral.

L'evangeli de Marc (12,42) menciona el quadrant: "S'hi presentà una vídua pobra i va tirar-hi dues peces menudes, que fan un quadrant". I l'evangeli de Lluc (21,2) diu així: "Va veure també una vídua pobra que hi tirava dues peces menudes". És interessant constatar que l'Autor dels respectius evangelis ha tingut interès per deixar escrit aquest episodi de l'"òbol de la vídua" consistent en dues monedes de l'ínfim valor, precisament la mateixa quantitat necessària per complir amb el ritus funerari jueu de col·locar dues monedes sobre els ulls del difunt.

La importància del descobriment de l'empremta d'una moneda és sorprenent. El seu abast és extraordinari. Els descobridors se n'alegraren molt per haver conseguit una datació precisa del Llençol Sant. Tanmateix encara podem afirmar que la contribució arqueològica i científica d'aquest descobriment, amb un principi quasi intrascendent, no ha acabat.

La importància del descobriment de l'empremta d'una moneda és sorprenent. El seu abast és extraordinari. Els descobridors se n'alegraren molt per haver conseguit una datació precisa del Llençol Sant. Tanmateix encara podem afirmar que la contribució arqueològica i científica d'aquest descobriment, amb un principi quasi intrascendent, no ha acabat.

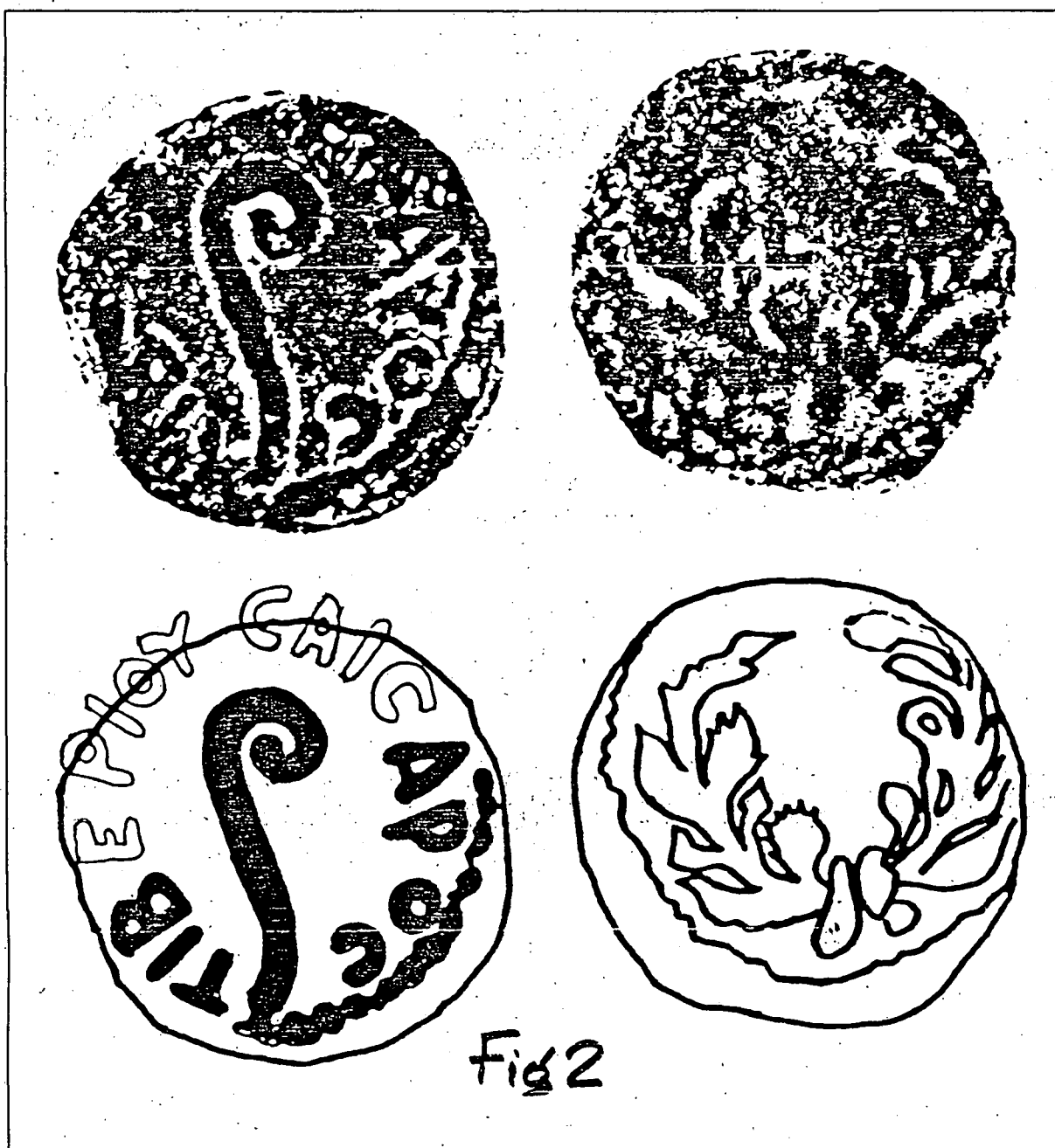

Fig 2

“Un poble pobre i humil”

■ Pere Tena

Un dels temes que més apassionen o inquieten a moltes persones és el del futur de l'Església: ¿vers on va l'Església? ¿té realment futur? ¿quina és la política de l'Església? ¿com serà l'Església l'any 2000? I tantes d'altres preguntes...

La mateixa experiència personal és interessant en aquest sentit. No són pas poques les persones que, quan es troben amb algú que està al Vaticà, es mostren interessades per conèixer hipotètiques planificacions d'influència social.

Les lectures del quart diumenge ordinari del cicle A —les que escoltarem el diumenge vinent— constitueixen una resposta i, fins cert punt, un repte a aquestes preguntes i a aquesta manera de pensar i plantejar el tema Església.

La resta d'Israel

La història de l'Església no té una edat d'or, per la senzilla i profunda raó que la identitat profunda de l'Església no es realitza a nivell de la rellevància històrica dels esdeveniments. Si es vol una manera de dir això mateix més expressivament, es pot senzillament llegir les benaventurances. Res d'allò que s'anuncia com a font de felicitat és rellevant socialment, i la mateixa felicitat que es promet escapa a les dimensions del món present.

Això permet a l'Església tenir moments de la seva història en els quals, mentre al seu voltant augmentaven les dificultats pel seu reconeixement social, en realitat s'estava testimoniant en els fidels el sentit profund de l'Evangeli. L'Església dels primers segles no fou, certament, infecunda en testimonis. Els bisbes i

escriptors que anomenem “Pares de l'Església” no foren, en gran majoria, personatges influents socialment.

Per això alguns plantegen el problema de la incomptabilitat entre la rellevància social i la identitat de l'Església. Com més rellevància social té l'Església, diuen, més perill corre de perdre o oblidar la seva identitat i viceversa. L'experiència dels nostres dies ens mostra aquestes actituds en la societat. Si el Papa és interpellat per l'ambaixador de l'Iraq a intervenir en el conflicte del Golf Pèrsic, això sembla donar una gran rellevància a l'Església. Però si el mateix Papa reafirma el respecte per la vida, o exhorta a la fe o a l'esperança cristianes, és considerat fora del context de la societat actual, o senzillament no constitueix notícia. El que esdevé amb el Papa, al més alt nivell representatiu, esdevé amb l'Església a tot arreu.

Les benaurances no constitueixen una exhortació a procurar rellevància pels deixebles de Crist. I sant Pau és molt clar i constata sobre això: “Fixeu-vos en la vostra assemblea, no hi ha en ella gaires savis en coses humanes, ni gaires poderosos, ni gaires aristòcrates...” El disseny de Déu sobre aquesta condició del seu poble ja ve de l'Antic Testament: no tenen futur els reis d'Israel i de Judà, i el mateix Temple serà destruït; només “deixaré enmig teu —Jerusalem— un

poble pobre i humil, que confiarà en el nom del Senyor”.

Estic convençut que el Senyor no vol, amb aquesta continuïtat de disseny, indicar-nos el camí de l'amagatall. El que vol és indicar-nos el camí de la felicitat futura indestructible. Del testimoni de la identitat en pot brotar, i brota, una forma de rellevància que no és la que pot identificar-se amb els poders del món.

L'Església de l'any 2000

A l'any 1970, quan l'Església a Europa percebia les grans sacsejades d'un canvi social mentre ella mateixa estava en procés de reformes institucionals, l'aleshores professor teòleg Ratzinger, en una emissió radiofònica sobre el tema “Quin aspecte tindrà l'Església de l'any 2000”, feia aquestes reflexions, que constitueixen, vint anys després, una profecia i un estímul:

“De l'Església d'avui (estem al 1970) sortirà també una Església que ha perdut molt... En minvar el nombre dels seus adeptes, perdrà molts dels seus privilegis en la societat... Però en tots aquests canvis que es poden conjecturar, l'Església haurà de trobar novament i amb tota decisió el que és essencial seu, el que sempre ha estat el seu centre: la fe en el Déu trinitari,

en Jesucrist el Fill de Déu fet home, l'assistència de l'Esperit que perdura fins a la fi dels temps... Serà una Església interioritzada, sense reclamar el seu mandat polític i coquetejant tan poc amb l'esquerra com amb la dreta. Serà una situació difícil... L'empobrirà, la transformarà en una Església dels petits...

Però després de la prova d'aquests esquinçaments brotarà una gran força d'una Església interioritzada i simplificada. Perquè els homes d'un món total i plenament planificat, seran extraordinàriament solitaris. Quan Déu hagi desaparegut totalment per a ells, experimentaran la seva total i horrible pobresa. I aleshores descobriran la petita comunitat dels creients com quelcom completament nou. Com una esperança que els surt al pas, com una resposta que sempre han cercat entre el que és ocult... Ja no serà mai més el poder dominant en la mesura que ho ha estat fins fa poc. (Nota: estem a l'any 1970). Però florirà novament i serà visible als homes com pàtria que els dona vida i esperança més enllà de la mort” (J. Ratzinger, Fe y futuro, Sígueme, Salamanca 1972, pp. 76-77).

■ Pere Tena és sots-secretari de la Sagrada Congregació per al Culte Diví

Cicle litúrgic “A” — Diumenge quart durant l'any

LECTURES BÍBLIQUES

Lectura primera

So 2:3;3:12-13

Lectura de la profecia de Sofonies

Busqueu el Senyor, tots els humils del país que compliu els seus preceptes; busqueu la bondat, busqueu la humilitat. Potser així quedareu protegits el dia rigorós del Senyor.

Deixaré en el teu país un poble humil i pobre. La resta d'Israel buscarà refugi en el nom del Senyor. No faran injustícies ni mentiran, no tindran una llengua enganyadora. Podran pasturar i reposar sense que els inquieti ningú.

Salm responsorial 145:7,8-9a,9bc-10 (R.: Mt 5:3)

El Senyor fa justícia als oprimits,
dóna pa als qui tenen fam.
El Senyor deslliura els presos.

R. *Feliços els pobres en l'esperit:
el Regne del cel és per a ells.*

El Senyor dona la vista als cecs,

el Senyor redreça els vençuts.
El Senyor estima els justos;
el Senyor guarda els forasters. R.

El Senyor manté les viudes i els orfes,
i capgira els camins dels injustos.
El Senyor regna per sempre,
és el teu Déu Sió, per tots els segles. R.

Lectura segona

1C 1:26-31

Lectura de la primera carta de sant Pau als cristians de Corint

Germans, mireu qui sou els qui heu estat cridats: als ulls dels homes, sou pocs els instruits, sou pocs els poderosos o de família noble. Déu, per confondre els savis, ha escollit els qui el món té per ignorants; per confondre els forts, ha escollit els qui el món té per dèbils i els qui, als ulls del món, són gent de classe baixa, gent de qui ningú no fa cas; per destituir els qui són alguna cosa, ha escollit els qui no valen per a res; així ningú no pot gloriar-se davant Déu. Però vosaltres, per obra de Déu, teniu en Jesucrist tot el que sou, ja que Déu ha fet d'ell la nostra saviesa, la nostra justícia, la nostra santedat i la nostra redempció, perquè, tal com diu l'Escriptura, “Si algú es glòria, s'haurà de gloriar

del Senyor”.

Al·leluia

Mt 5:12a

Alegreu-vos i feu festa,
perquè la vostra recompensa és gran en el cel.

Evangeli

Mt 5:1-12a

Lectura de l'evangeli segons sant Mateu

En aquell temps, en veure Jesús les multituds, pujà a la muntanya, s'assegué i els deixebles se li acostaren. Llavors es posà a parlar i els instruïa dient:

“Feliços els pobres en l'esperit: el Regne del cel és per a ells. Feliços els qui estan de dol: vindrà el dia que seran consolats. Feliços els humils: són ells qui posseiran el país. Feliços els qui tenen fam i set de ser justos: vindrà el dia que seran saciats. Feliços els compassius: Déu els compadirà. Feliços els nets de cor: són ells els qui veuran Déu. Feliços els qui posen pau: Déu els reconeixerà com a fills. Feliços els perseguits pel fet de ser justos: el Regne del cel és per a ells. Feliços vosaltres quan, per causa meua, us ofendran, us perseguiran i escamparan contra vosaltres tota mena de calúmnies: alegreu-vos-en i feu festa, perquè la vostra recompensa és gran en el cel”.

CALENDARI DE LA SETMANA

Lectures de la missa, santoral i altres celebracions
(cicle dominical: A; ferial: I)

SETMANA 4 DURANT L'ANY
(salteri: setmana 4)

GENER:

31. Diumenge 4 durant l'any: *verd.* Lectures: So 2:3, 3:12-13 (Salm 145); 1C 1:26-31; Mt 5:1-12a.

Bisbat d'Urgell: aniversari de l'ordenació episcopal del Dr. Joan Martí i Alanis, bisbe.

ALTRES CELEBRACIONS: Sant Joan Bosco, prevere (de Torí, fundador de les Congregacions Salesianes, patró del cinema). Santa Marcel·la, viuda.

FEBRER:

1. Dilluns. Del dia: *verd.* Lectures: He 11:32-40 (Salm 30); Mc 5:1-20.

ALTRES CELEBRACIONS: Sant Cecili, bisbe de Granada i màrtir; santa Brígida d'Escòcia, verge; beates Maria-Anna Vaillot i Otilia Baumgarten, religioses (païlles).

2. Dimarts. Festa de la Presentació del Senyor (antigament: Purificació de Maria, i popularment: la candelera, pel ritu de la llum): *blanc.* Lectures: Mt 3:1-4, o bé He 2:14-18 (Salm 23); Lc 2:22-40.

CELEBRACIONS PARTICULARS: Mare de Déu patrona dels cerers i dels electricistes; altres advocacions marianes: Candelària (Valls), Candelària (Tenerife), Calle (Palència)...; sant Corneli, bisbe.

Festes majors: l'Ametlla de Mar, Bot, Cabassers, Calafell, Calldetenes, Enviny, l'Espluga Calba, Esponellà, la Fatarella, la Garriga, Lavern, Palau-saverdera, la Pobla de Mafumet, Sant Julià de Vilatorrada i Valls.

3. Dimecres. Del dia: *verd.* Lectures: He 12:4-7.11-15 (Salm 102); Mc 6:1-6.

MEMÒRIES LLIURES: Sant Blai, bisbe (de Sebaste) i màrtir (patró del mal de coll) (*vermell*); sant Anscari (Òscar), bisbe (d'Hamburg, evangelitzador d'Escandinàvia) (*blanc*).

ALTRES CELEBRACIONS: Beata Claudina Thévenet, verge (fundadora de les religioses de Jesús-Maria); sant Francesc Blanco i companys, màrtirs (al Japó); beat Esteve Bellesini, prevere (agustinà); beat Joaquim de Siena, religiós (servita).

Festes majors: Alcanó, l'Aleixar, Algerri, Almatret, Botarell, Castellnou de Seana, la Floresta, el Palau d'Anglesola, Tivissa i Vila-sacra.

4. Dijous. Del dia: *verd.* Lectures: He 12:18-19.21-24 (Salm 47); Mc 6:7-13.

ALTRES CELEBRACIONS: Sant Andreu Corsini, bisbe (carmelita); sant Joan de Brito, prevere, i beats Rodolf Acquaviva, prevere, i companys, Francesc Pacheco, Carles Spínola, prevere, i companys, Jaume Berthieu, prevere, i Lleó-Ignasi Magin, prevere, i companys, màrtirs (jesuïtes); santa Joana de Valois (princesa francesa i fundadora); santa Caterina Ricci, verge (dominicana); sant Josep de Leonessa, prevere (caputxí).

5. Divendres. Memòria de santa Àgata (o Àgueda), verge i màrtir (siciliana): *vermell.* Lectures del dia: He 13:1-8 (Salm 26); Mc 6:14-29.

ALTRES CELEBRACIONS: Santa Calamanda, verge i màrtir (patrona de Calaf).

Dia de devoció especial al sagrat Cor de Jesús.

Festes majors: Calaf i Campmany.

6. Dissabte. Memòria de sant Pau Miki, prevere, i companys, màrtirs (franciscans, al Japó): *vermell.* Lectures del dia: He 13:15-17.20-21 (Salm 22); Mc 6:30-34. Vespres de demà.

ALTRES CELEBRACIONS: Sants Pere Baptista, Martí de l'Ascensió i Francesc de Sant Miquel, màrtirs (franciscans, companys de Pau Miki); santa Dorotea, verge i màrtir (a Capadócia, patrona dels floricultors); sant Amand, bisbe; festa del sant Misteri de Cervera.

Festes majors: Cervera i Molins de Rei.

LA BÍBLIA A L'ABAST

"Busqueu la bondat, busqueu la humilitat"

(So 2:3;3:12-13)

■ Josep M. Aragonès

Sofonies

En el leccionari de la missa dominical apareix avui una perícopa del llibre del profeta Sofonies. Tornarem a trobar-lo en el cicle C —tercer diumenge d'Advent— en l'anomenat càntic de la Filla de Sió —3:14-18— un text que segueix immediatament al d'avui. Sofonies actua a Jerusalem entre els anys 639-630 més o menys, en temps del rei Josies (639-609). Eren temps difícils, boirosos —Sofonies significa justament: Jahveh amaga—, en els quals Judà necessitava una reforma seriosa tant en la vida política, com en la social i religiosa. El profeta ataca la idolatria en el culte, les injustícies, el materialisme, la indiferència religiosa, els abusos de les autoritats, els ultratges dels estrangers contra el poble de Déu. Però Sofonies no s'atura en la condemna i s'hi rabeja, sinó que després d'anunciar al poble amenaces i càstigs, com els que Déu infligirà a tot el món, profetitza la salvació de Déu. Sofonies no és un catastrofista, profeta de desventures, sinó l'herald de Déu que estimula el poble a fer una lectura dels signes dels temps desgraciats en clau de conversió i d'esperança en la força salvadora de Jahveh. Busqueu el Senyor, tots els humils del país que compliu els seus preceptes; busqueu la bondat, busqueu la humilitat. Potser així quedareu protegits el dia rigorós del Senyor (2:3). El profeta busca que la gent de Jerusalem aprengui a escarmentar després de veure què ha fet Jahveh a les nacions impietoses. No es pot abusar de la situació de ser poble escollit. El mateix que Jahveh fa amb els pagans ho farà amb el poble jueu. Si el poble no es converteix arribarà també per a ell "el dia" del judici i del càstig. Ara, però, encara és temps hàbil per a l'esmena i la conversió en recerca de la bondat del Senyor.

"El dia rigorós del Senyor"

Al final del v. 2:3 de la nostra perícopa llegim aquesta expressió. Una i altra vegada Sofonias anuncia; s'atansa el dia del Senyor. Serà el dia de judicar les nacions, el món, i Jerusalem no s'escaparà pas d'aquest dia rigorós —"dies irae"—dia del furor—, com si Déu, que és presentat segons la imatge d'un monarca irat, amagués la seva bondat i misericòrdia. Davant d'un Senyor així enfurit, els que tindran la pitjor sort seran els orgullosos, els superbs, els suficients que no han volgut necessitar res ni ningú, els injustos i opressors d'homes i pobles, menyspreadors de la llei de Déu. En canvi els humils, els qui busquen Déu, els qui saben, perquè ho han experimentat en la seva vida, que no tenen res i ho necessiten tot, els pobres en definitiva, aquell dia quedaran protegits.

Els "anavim"

Qui són aquests pobres? Hi ha una versió socio-econòmica del pobre: el qui està mancat de béns materials i ha de viure al dia, sempre atrapat per les necessitats del moment. És la víctima de la injustícia

i de l'egoisme imperants en el món. La víctima, doncs, del pecat del món que s'ha fet amo i senyor de vides i d'hisendes. Fóra una ironia cruel predicar felicitat i resignació a aquesta gent, intentant convence'ls que es mantinguin passius, soferts, tot esperant un regne de Déu que vindrà després de la mort, quan ni la riquesa ni la pobresa significaran res. Sofonies ens dona una imatge teològica dels pobres. Són, diu, els humils del país que compleixen els preceptes de Jahveh i busquen la bondat i la humilitat (2:3). Així treu el concepte de pobresa del context social i econòmic i el situa entre les virtuts cabdals que han d'arrelar en el cor de l'home veritablement pietós. No tenir diners, o tenir-ne molts, pot ser igualment una desgràcia i causa d'infelicitat. Puix l'autèntica felicitat està en quedar protegits el dia rigorós del Senyor (2:3).

El profeta contempla el seu poble, que és a punt d'estimar-se pel camí de l'apostasia. És un poble que es creu suficient, que no es preocupa poc ni gaire de Jahveh i la seva llei. Per això també és un niu de totes les injustícies i opressions. Portat pel principi que no hi ha més Déu que el poder i el diner que el proporciona, es deixa encegar per l'orgull. És llavors que el profeta s'hi encara i li recorda que hi ha un dia del Senyor, el dia de la justícia i el càstig. Cal, doncs, que el poble canviï de mentalitat i busqui en el seu cor els camins de la humilitat i de l'obediència a Jahveh. En un mot, que se senti pobre, desvalgut, i busqui refugi en el nom del Senyor (3:12), perquè la salvació —el futur del poble d'Israel i de tots els pobles— és un do de Déu, que cal acollir amb humilitat i disponibilitat, amb el cor ben buit d'egoismes i de suficiències. Una realitat que sols accepta una minoria —la resta d'Israel— un poble humil i pobre, que no té res, que no pot res, al qual ningú no dona cap mena d'importància, ni compta per a res. Per això busca el Senyor i confia en ell, perquè ell és tot el seu patrimoni, l'únic que el coneix i el crida pel seu nom. Són els pobres, els "anavim". És amb aquesta resta que el Senyor reconstrueix el país. I ho fa, no a la manera prepotent, opressora, dels altres pobles, que era el somni de molts, sinó segons l'estil del nou poble del Senyor. Són la minoria dels qui tenen fam i set de ser justos, els compassius, els qui posen pau, en definitiva: els humils, que tenen tota la seva esperança posada únicament en Jahveh, el Déu que salva. Aquests són els qui aconseguiran la vertadera felicitat. Sofonies ho diu als seus contemporanis —i a través de les seves paraules, l'Esperit també ens ho diu a nosaltres— amb uns mots que constitueixen un magnífic retrat del que ha d'ésser tot cristià: Un poble humil i pobre... que buscarà refugi en el nom del Senyor. No faran injustícies ni mentiran, no tindran una llengua enganyadora. Podran pasturar i resposar sense que els inquieti ningú (3:12-13). Paraules que Jesús menarà a la seva plenitud i elevarà al rang de codi de la vida cristiana, Bona nova de la salvació, ens les benaurances que llegim avui en l'evangelí.

■ Josep M. Aragonès és Rector de Torrelavit

QUE SIGUIN ABATUDES LES BARRERES DE L'ODI

Hem vingut aquí avui, fent-nos càrrec dels grans pecats del nostre temps, del nostre continent. La guerra actual als Balcans constitueix un particular acumulament de pecats. Éssers humans fan ús d'instruments de destrucció per occir i exterminar els seus semblants. Quines terribles experiències de guerra —particularment Europa— ha conegut el segle XX! Ha estat un segle marcat per l'odi i pel profund menyspreu en el respecte a la humanitat, odi i menyspreu que no renuncia a cap mitjà ni mètode per anorrear i exterminar l'altre. S'ha violat el precepte diví de l'amor moltes vegades i de diverses maneres, fins a arribar finalment a preguntar-se amb espant si l'home europeu seria capaç d'aixecar-se de nou d'aquell abisme on l'havia llançat una follia cobdícia de poder i de domini —a costa dels altres: d'altres homes, altres nacions.

Una tan tràgica experiència sembla desgraciadament renèixer d'alguna manera aquests darrers anys; això continua propagant-se precisament a la península

balcànica.

Aquesta és la raó per la qual tot Europa s'uneix en la pregària; és per això que hem vingut a Assís a invocar Déu per mitjà de Crist: "Abateu les barreres de l'odi... obriu el camí envers la concòrdia i la pau". (...)

El Pare li diu: "Jo, Jahvè, et crido en la justícia i t'agafo de la mà; et guardo i et faig aliança del poble, llum de les nacions..." (Is 42,6).

Mireu: els pobles, les nacions d'aquella terra, implicada en l'horrible actual conflicte en els Balcans, constitueixen una comunitat unida entre ells per tants lligams inscrits no solament en les memòries del passat, sinó també en la comuna esperança d'un futur millor basat sobre els valors de la justícia i de la pau. Cada una d'aquestes nacions representa un bé particular, una confirmació de la multiforme riquesa donada pel Creador a l'home i a tota la humanitat.

A més, cada nació té dret a l'autodeterminació com a

comunitat. Es tracta d'un dret que pot realitzar-se ja sigui en una pròpia sobirania política, sigui mitjançant una federació o confederació amb altres nacions. ¿Podria salvar-se una o altra modalitat entre les nacions de l'ex-Iugoslàvia? És difícil d'excloure-ho. Però la guerra desencadenada sembla haver allunyat aquesta possibilitat.

I la guerra continua ara com ara. Humanament parlant, sembla difícil entreveure'n la fi. I tanmateix: "Sanabiles fecit Deus nationes..." (cfr. Sa 1,14: Vulg.). (...)

Que siguin abatudes les barreres de l'odi!

Oh Déu de la Pau! Redreça els camins dels homes, perquè sàpiguen novament viure entre ells com a veïns, com a germans i germanes, "Fills del Pare en el Fill Unigènit" (cfr. Ef 1,4-5): en Crist Jesús la nostra autèntica pau.

Joan Pau II

(Fragments de l'homília pronunciada el diumenge 10 de gener a la basílica d'Assís)

Quan un grup de persones, empeses per circumstàncies injustes, dramàtiques i violentes, abandonen el propi país i es converteixen en refugiats, aleshores la vida i la manera de veure la vida es transforma. Per damunt del dolor fan un salt endavant, de proporcions, en principi, incalculables.

"Hem hagut de suportar interrogatoris interminables, acusats de guerrillers, quan senzillament erem catequistes —explica Rosa, refugiada guatemalenc a la zona de Comalapa (estat de Xiapes, Mèxic)—. Ens han obligat a presenciar com

torturaven la nostra gent, arrencant-los la pell a tires i violant les dones. Hem vist com cremaven les nostres collites i ens mataven els animals. L'exèrcit ens va prendre els fills i els va fer anar contra la seva família. S'han succeït els cops d'Estat durant 30 anys i Guatemala cada vegada anava a pitjor..." Aquestes paraules van quedar gravades a aquesta redactora, durant la seva estada entre els refugiats guatemalencs. I per ella han estat sempre un repte colpidor.

Fa dotze anys que viuen refugiats a Mèxic i han patit molt, perquè els indis, lluny de la seva terra, perden la pròpia identitat i la seva raó de ser. Ara, per fi segons informacions d'última hora, poden iniciar el retorn al seu país. Entre dubtes, pors i esperances tornen a casa.

Guatemala, un país oblidat

En els inicis dels anys 80 van arribar notícies que els generals Romero Lucas García i Ríos Montt practicaven a Guatemala la política de "terres arrasades", que significava que a una aldea entrava l'exèrcit i ho arrasava tot: terra, animals i persones... Van ser arrasades 440 aldees.

A poc a poc, les notícies sobre aquest país als mitjans de comunicació es van anar dispersant. Poques veus de la comunitat internacional, entre elles les d'Adolfo Pérez Esquivel (Premi Nobel de la Pau 1980), del bisbe Pere Casaldàliga o de Rigoberta Menchú (Premi Nobel de la Pau 1992) es van aixecar per denunciar el genocidi que estava patint aquest petit país centramerica. I el silenci, es va imposar.

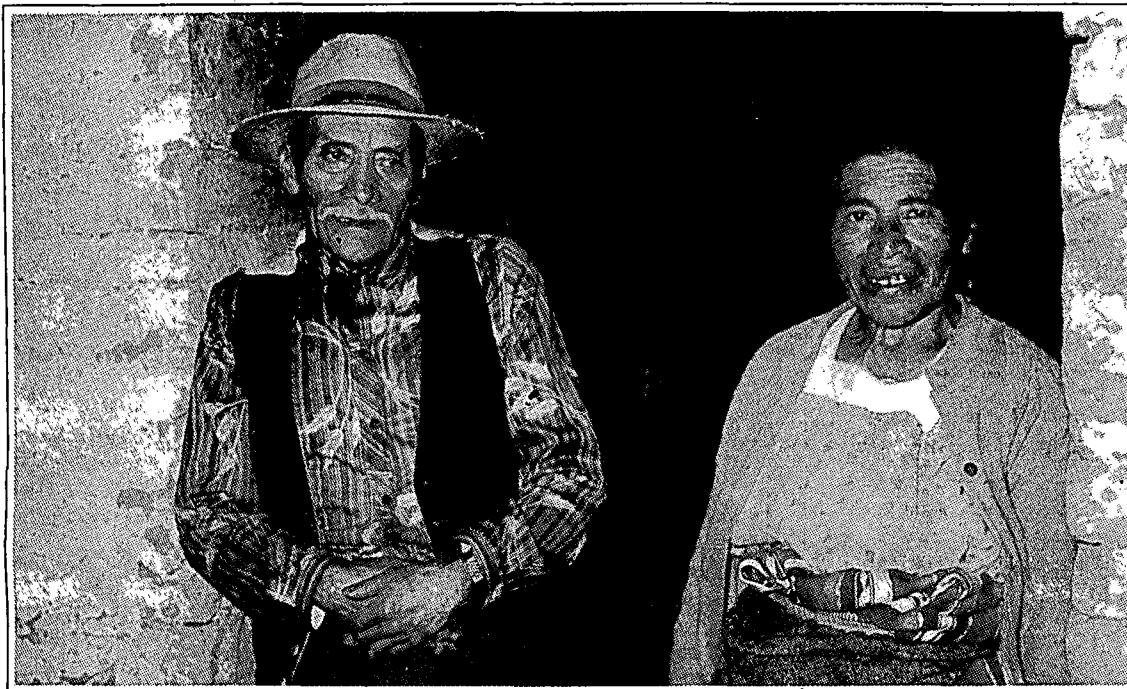
Tanmateix, a partir d'aquest silenci, moltes persones, dins i fora de Guatemala, van començar a treballar i encara treballen pel respecte dels drets humans. Davant una situació injusta es van cercar noves respostes de llibertat i d'autenticitat. Els 45.000 refugiats guatemalencs a Xiapes, organitzats en Comissions Permanents de Representació, van dedicar-se, amb el suport de l'Església, l'ACNUR, diversos ONGs, el govern mexicà i els camperols xiapenyis, a preparar un retorn col·lectiu, que fos, també, un avenç per al seu país.

Ser refugiat per sobreviure, sobreviure per retornar

El 1981 arribaren unes poques famílies de guatemalencs a Mèxic, que varen ser acollides pels camperols. De seguida, el bisbe Samuel Ruiz de la diòcesi de San Cristóbal de las Casas, va comprendre que arribarien molt més refugiats, ja que la realitat és tornava més i més difícil a Guatemala. I es va coordinar un sistema d'acollida que va tenir el suport de l'ACNUR (Alt Comissionat de les Nacions Unides per als Refugiats) i en un altre nivell del govern mexicà.

Després de catorze anys a Xiapes (Mèxic)

Els refugiats guatemalencs tornen a casa

Poques veus de la comunitat internacional es van aixecar per denunciar el genocidi d'aquest petit país centramerica

Els campaments dels refugiats s'assentaren de manera dispersa per les planes i les muntanyes de la frontera mexicana amb Guatemala. Els poblats s'agrupaven segons les ètnies de descendència maia: Jacaltecs, quitxés, mames i canjobals... les quals van començar a treballar per mantenir viu el record de les seves tradicions, les llengües pròpies i el sentit de la vida, arrelat a la mare terra i a la milpa (blat de moro).

Explica una llegenda maia, que les diverses ètnies es van crear fa milers d'anys, quan un déu va escampar blat de moro per la regió centramerica.

En el temps de refugi els guatemalencs van recuperar l'orgull de ser indígenes, mentre a l'interior del seu país, es feia el mateix en la clandestinitat. L'educació dels infants dins i fora de Guatemala, encara que fos d'amagat, es dirigia a consolidar aquest sentiment tan important i, en canvi, tan esborrat des de l'època colonial.

A Xiapes, els refugiats aprenien nocions de salut, assessorats per l'Hospital General de Co-

mitan, l'Institut Mexicà de la Seguretat Social i l'Institut Nacional de Nutrició, i inicien l'alfabetització d'adults i la formació de catequistes. Lentament, es despertava en les dones la consciència de la seva dignitat i condicions de dones. Aprenen a llegir i a escriu-

"El 1981 arribaren unes poques famílies de guatemalencs a Mèxic que varen ser acollides pels camperols. De seguida, el bisbe Samuel Ruiz de la diòcesi de San Cristóbal de las Casas, va comprendre que arribarien molts més refugiats i es va coordinar un sistema d'acollida"

re, algunes són promotores de salut i mestres d'EGB, altres són catequistes. I arriba un moment que s'atreveixen a parlar en les assemblees populars dels campaments. I el 14 d'agost de 1990 funden l'organització "Mamá Maquim" que defensa els drets de la dona, establerts en els tractats internacionals i preserva la cultura maia, per preservar la pròpia identitat. I com diu Norman Mo-

rales, promotor de salut del campament de Nuevo Porvenir: **Estem aprenent a valorar la dona com a persona amb capacitat de decidir i de prendre iniciatives, no sols com algú que és la mare dels nostres fills, encara que costa oblidar la nostra tradicional prepotència".**

Paral·lelament, moltes dones a Guatemala van començar a participar activament en la vida social i a favor dels drets humans: Maria Anay, Yolanda Aguilar, Juana Tum, Myrna Mack, Juana Cedillo, Sebastiana Mendoza, Menchy Azmitia i Rosario Godoy, per citar unes poques de més conegudes; es van lliurar a aixecar

l'ànim del poble guatemalenc i a denunciar a les institucions nacionals i internacionals els abusos perpetrats, sobretot per part de l'exèrcit, per fer desistir els camperols de les seves reivindicacions de terres i de justícia.

Unes Jornades per la Vida i per la Pau

Després de les eleccions de

1988, Vinicio Cerezo, aleshores president de Guatemala, va convidar els refugiats a retornar. Però aquests van decidir que abans negociarien les condicions del retorn, ja que les notícies sobre el país no eren gaire tranquil·litzadores: l'exèrcit continuava assassinant la població civil i obligant els camperols a concentrar-se a les "aldeas modelo", equivalents a camps de concentració.

Davant d'aquesta realitat, els diversos sectors del país van promoure les "Jornades per la Vida i per la Pau", des d'un autèntic ecumenisme per construir la vida i la pau enmig de la mort i la violència i per donar suport a les negociacions pacífiques del Diàleg Nacional de Reconciliació format per entitats civils, eclesials, governamentals, l'exèrcit i la guerrilla. I a la fi s'arribà a un acord de pau.

Quan l'anunci de l'acord arribà als refugiats guatemalencs a Xiapes, començaren a organitzar-se, aquells que volien, per retornar conjuntament al seu país. Estan plens d'esperança i confien en les promeses de respecte i llibertat del govern, així com de tenir un tros de terra per reiniciar la seva vida a Guatemala. Es preveu que al llarg de l'any 1993 diversos grups de guatemalencs, sota la vigilància de voluntariat internacional, tornin a la seva pàtria. Chil Mirtenbaum, d'ACNUR Comitan reflexiona sobre aquest retorn: **"La gent no està conscienciada del drama que suposa ser refugiat. Normalment la seva situació es considera com quelcom negatiu, i obliden que qualsevol pot convertir-se en refugiat..."**

I de moment, per aquests refugiats que decideixen tornar sembla possible que els arribi una alba. No és que no tinguin dubtes ni pors, sinó que els vencen, perquè hi ha un desig, en l'indí més fort que la pròpia vida, que és retornar a la seva terra, retornar a la terra promesa.

■ Núria Oriol Palarea

Residència Geriàtrica BON VIURE

Estem a Horta, en una torre amb jardí, alimentació adequada, calefacció, ascensor, sala repòs, control sanitari i teràpia humana. Estades per sempre, i per convalescències. Poques places. Tel. 427 44 53.

Religió i política a dos països amb majoria catòlica

El nou govern irlandès haurà d'afrontar temes ètics conflictius

Irlanda i Polònia, dos països d'arrelada tradició catòlica, afronten aquests dies un debat similar sobre la relació entre religió i política. A Polònia es tracta de veure si la nova democràcia es construirà al marge de les creences religioses del poble. A Irlanda, en una democràcia consolidada, es discuteixen una sèrie de qüestions ètiques en les quals fins fa pocs anys hi havia una pràctica unanimitat. En una Europa secularitzada, aquestes "dues excepcions" molesten, encara que reflecteixin el sentiment de la major part d'irlandesos i polonesos.

DUBLÍN.— El 27 de setembre de 1992 constituí pels catòlics irlandesos un clar recordatori de la posició presa pels seus avantpassats en defensa de la fe. Aquest dia el Papa beatificà disset bisbes, sacerdots i laics martiritzats entre 1579 i 1654. Aquesta persecució religiosa continuà durant tot el segle XVIII, amb promulgació de lleis que impedièren als catòlics intervenir en la vida pública o política, i els prohibien des d'adquirir terres fins a exercir la docència; els bisbes i els sacerdots foren expulsats del país i se'ls prohibí tornar sota pena de mort.

Després de 1800 la situació començà a canviar, i l'any 1829 el catòlics pogueren votar per primera vegada. Durant els segles de persecució, l'Església fou la principal autoritat reconeguda pels irlandesos. Sovint, els sacerdots eren els únics que rebien una educació completa, i així dugueren a terme un paper clau en la marxa vers la independència. Tanmateix, a l'època en què Irlanda se separà de la Gran Bretanya, l'any 1922, la intervenció del clergat en afers polítics era mínima.

Un Estat aconfessional

Els portaveus protestants, que representen menys d'un 5% de la població, han acusat des del començament l'Estat irlandès de ser "confessional", de reflectir només la moral catòlica en temes com la indissolubilitat del matrimoni, específicament en la Constitució a través d'un plebiscit el 1937. Aquestes crítiques són esgrimides encara actualment, especialment pels protestants d'Irlanda del Nord, encara que també se'n fan ressò polítics, escriptors i periodistes liberals de la República.

Tanmateix, l'Església catòlica a Irlanda no és una Església oficial, ni les seves relacions amb l'Estat mai no han estat regulades per mitjà d'un Concordat. En efecte, la Constitució estableix concretament que l'Estat no donarà suport a cap religió, i un article que reconeixia l'especial posició de l'Església catòlica fou suprimit de la Carta Magna després d'un referèndum l'any 1972.

Hi ha de fet una completa separació de poders entre l'Església i l'Estat, molt més clara que a la Gran Bretanya, per exemple. Malgrat això, s'ha arribat a dir que els bisbes catòlics tenen una influència excessiva sobre la legislació civil. Que no

és així, ho prova l'estudi més complet sobre la qüestió publicat fins ara: *Church and State in Modern Ireland 1923-1979*, del professor John Whyte. Aquest autor trobà un total de 16 disposicions legals aprovades entre aquests anys, sobre les quals hi havia proves que algun bisbe fou consultat o hi féu observacions. El nombre de disposicions promulgades pel Parlament durant aquest període fou d'unes 1.800.

Durant els darrers vint anys, la Conferència Episcopal ha recalcat, en les seves nombroses manifestacions públiques, que la pregunta clau que cal fer-se en relació a qualsevol proposta legislativa no és si el

projecte és conforme amb la doctrina moral catòlica, sinó més aviat quines conseqüències pot tenir per a la societat.

Iniciatives de catòlics com a ciutadans

El punt de reflexió en la història moderna irlandesa es produí el 1981-83. Aquest punt assenyalà l'inici real de la batalla entre el laïcisme i els valors catòlics. El tema en qüestió era un intent de garantir protecció al nen no nascut. Un grup de laics catòlics, preocupats per la propaganda de l'avortament a altres països, decidiren que el procediment més eficaç per assolir aquesta protecció era incloure-la en la Constitució. Encara que la campanya rebé el suport de l'Església catòlica, foren laics, més que eclesiàstics, els qui la dirigiren i dugueren a terme amb èxit.

L'esmena constitucional fou aprovada per majoria de dos a u el 7 de setembre del 1983; però alhora era clar que es produïen importants canvis en la societat. Per una banda, havia sorgit una nova força política en forma d'un laicat catòlic decidit a fer ús de tots els recursos legals per frenar l'avanç del laïcisme. És una força unida, decidida i segura d'ella mateixa, totalment independent dels bisbes.

Per altra banda, la campanya del 1983 donà lloc a la formació d'una coalició circumstancial de laïcs, protestants i catòlics liberals, que, amb el suport dels mitjans de comunicació i de gran nombre de polítics, es proposaven arraconar els valors tradicionals.

El primer d'aquests atacs tingué lloc quan el govern liberal de Garret FitzGerald intentà suprimir la prohibició constitucional del divorci. El referèndum se celebrà el 26 de juny de 1986, i la proposta fou derrotada per un 63% contra un 36%. La campanya antidivorci fou iniciada i dirigida per laics catòlics, amb independència dels bisbes. La majoria dels seus dirigents havia pres part en la campanya pro-vida de 1983.

El referèndum sobre l'avortament

La següent confrontació important tingué lloc el 1992, a rel d'una sentència del Tribunal Suprem que privava de valor la protecció constitucional del nen no nascut i obria la porta a la legalització de l'avortament sense condicions. En conseqüència, el govern decidí plantejar en referèndum tres qüestions relacionades: la legalització de l'avortament en certs casos restringits; la litud de viatjar a l'estranger per avortar; i la de rebre informació sobre l'avortament a l'estranger.

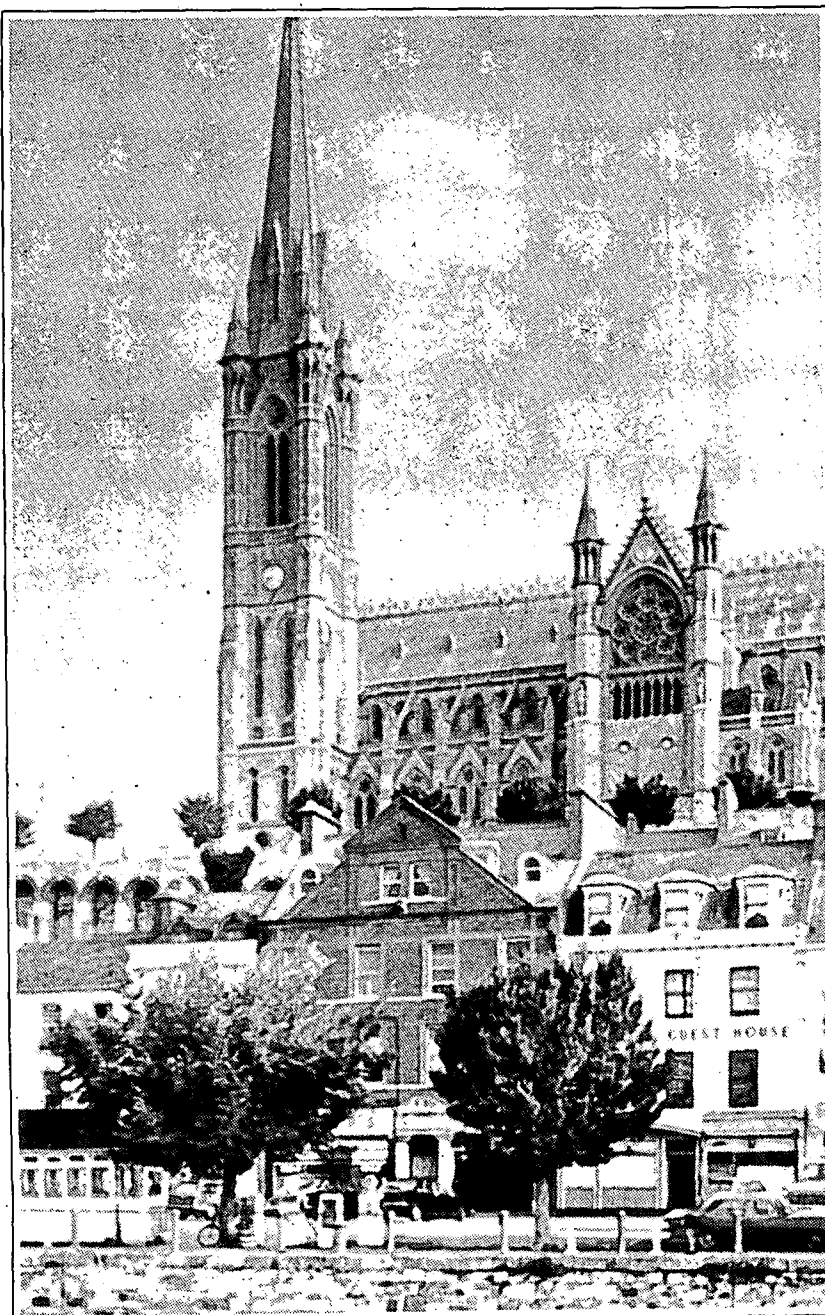
Això va seguir un període de considerable confusió. La Conferència Episcopal va indicar en una declaració que es podia votar en consciència sí o no a la primera qüestió, sempre que el motiu del

"Enfront a les tendències secularitzadores, han sorgit iniciatives ciutadanes de laics catòlics, que actuen amb autonomia"

vot fos un total rebuig de l'avortament.

El moviment pro-vida, dirigit una vegada més per catòlics laics, molts dels quals havien intervingut ja en les campanyes de 1983 al 1986, es manifestà contrari a les tres qüestions. Un mes abans de la votació, les enquestes indicaven que el "sí" guanyaria en les tres qüestions. Tanmateix, quan dues setmanes abans, l'arquebisbe de Dublín, Dr. Desmond Connell, publicà una declaració en la qual deia que en consciència ell no podia votar a favor de cap de les tres qüestions. Tres bisbes més adoptaren la mateixa posició, mentre altres reiteraven el seu suport al pronunciament de la Conferència Episcopal.

El referèndum del 27 de novembre passat, s'aprovà el dret d'avortar a l'estranger (62% contra 38%) i el de rebre informació sobre l'avortament (61% contra 40%).

Catedral gòtica de Cobh, Irlanda

Tanmateix, la primera i principal qüestió, la legalització de l'avortament en certes condicions, fou derrotada (65% contra 35%). En aquest rebuig coincidiren tant els oposats a l'avortament com un sector ara clarament definit a favor de l'avortament que considerava massa restrictiva la proposta del govern.

La lleialtat d'un càrrec públic

La declaració de l'arquebisbe Connell fou una contribució important per al rebuig de la legalització de l'avortament. Molts

irlandesos consideren que els bisbes poden pronunciar-se públicament, amb el mateix dret que altres ciutadans, sobre els afers en els quals l'Església té un legítim interès, especialment quan hi ha importants aspectes socials i morals. En canvi, els sectors laïcistes, com l'organització "Campanya per a la separació de l'Església i l'Estat" fundada el 1987, critica fonament qualsevol intervenció de l'Església en debats nacionals.

Un altre esdeveniment que provocà molta polèmica sobre el paper dels catòlics en la vida pública fou una decisió sense precedents adoptada pel govern el mes d'abril passat: la destitució del jutge Rory

O'Hanlon com a president de la Comissió de reformes legals, per haver-se declarat públicament contrari a l'avortament.

Davant del nou govern

Com a conseqüència de les eleccions generals del 27 de novembre, que no donaren majoria a cap partit, s'estan ultimant les negociacions entre el principal partit de centre (Fianna Fáil) i el partit laborista per formar un govern de coalició. Sembla clar que el programa de govern inclourà mesures secularitzadores, com l'admissió de l'avortament en determinades condicions, la legalització

de l'homosexualitat, un referèndum a començaments del 1994 per treure la clàusula constitucional que prohibeix el divorci, i una política educativa amb criteris laïcistes.

Si no fos per l'experiència adquirida i per les victòries dels últims deu anys, podria donar la impressió que els defensors dels valors catòlics estan mal preparats per a les batalles que s'acosten. Però alguns han adoptat el lema de Theodore Roosevelt: "Quan la marxa es fa difícil, allò que és difícil es posa en marxa".

■ Paul Harman

(Aceprensa)

Polònia: com conciliar la naixent democràcia i la tradició catòlica

VARSOVIA.— Tres anys després de la caiguda del comunisme, Polònia assisteix a un dur debat entre les tendències laïcistes i els que volen evitar que la naixent democràcia es desarregli de la tradició catòlica nacional. Últimament la Conferència Episcopal ha criticat en diversos comunicats les posicions secularitzadores promogudes per important mitjans de premsa. El mateix cardenal Josef Glemp, en el seu missatge de Nadal, denunciava "la moda d'empastifar allò que és sant", que s'havia imposat en el diari *Gazeta Wyborcza*, un periòdic fundat el maig del 1989 i que ara és el de més gran tiratge de Polònia.

Campanyes a la premsa

En general, els mitjans de comunicació importants afavoreixen la secularització, potser inconscientment a vegades. Però també hi ha un grup, en el qual es troben els ex-comunistes i altres tendències, que consideren l'Església com a enemic ideològic, l'autèntic perill que cal combatre.

En el camp dels mitjans de comunicació, l'Església vol reaccionar. "És cert que posar en marxa un periòdic o una agència de caràcter catòlic crea certs problemes: per exemple, com adaptar-se veritablement a la fita de l'evangelització i no servir certs a criteris polítics; però és possible", deia recentment el cardenal Macharski de Cracòvia a aquest corresponent. Amb aquest objectiu, el proper dia 21 es posarà a la venda el diari *Słowo-Dziennik Katolicki* (Paraula-Diari Catòlic), que serà el primer diari oficialment catòlic a la Polònia de després de la guerra. Aquesta decisió fou presa pel Consell d'Administració de l'Associació Pax, després d'una sèrie de negociacions amb els representants de l'Església.

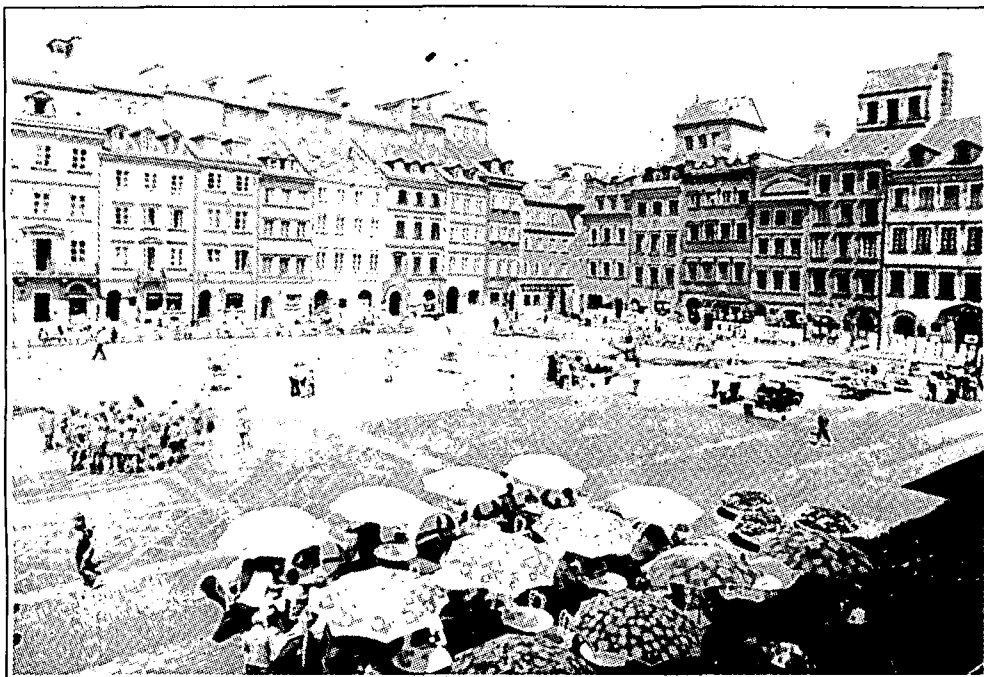
La nova llei de l'avortament

Quant a la defensa de la vida concebuda, encara no s'ha dit l'última paraula. El Sejm (Congrés dels Diputats) aprovà el passat dia 7 un projecte de llei que permet l'avortament en tres casos extrems (risc per a la salut o la vida de la mare, malformacions del fetus, embaràs com a conseqüència de violació o incest), en contra el projecte original, que era radi-

calment antiavortista. El projecte ara passarà al Senat, que probablement el rebutjarà. Aquesta Cambra està dominada per persones més aviat afins a la ZChN (la Unió Cristiano-Nacional), que s'oposa, sense excepcions, a l'avortament.

Les modificacions introduïdes han dis-

Halat, en una conferència de premsa el passat mes d'octubre, feia campanya a favor de la utilització d'anticonceptius i preservatius. La roda de premsa havia estat organitzada per representants de l'empresa de preservatius Unimil (Cracòvia). Per Halat, l'important era que "la

Varsòvia, Plaça del Mercat

gustat a la ZChN, ja que desfiguren el caràcter unitari de defensa de la vida que tenia el projecte original, redactat per aquest partit polític. Tanmateix, el que s'ha aprovat és considerablement millor que la llei encara vigent de l'època comunista, que pràcticament permet l'avortament a la carta. És significatiu que la premsa de Varsòvia destaqués, el dia 8, que l'avortament seria, a partir d'ara, prohibit. El punt de comparació era llei proabvortista del 1956.

Estratègia laïcista

S'ha posat de moda, per desacreditar els enemics polítics, imputar-los que volen servir-se de l'Església. A vegades potser sí, però en la majoria dels casos el què hi ha és l'intent de marginar els catòlics. Alguns parlamentaris propaguen que l'Església vol "clericalitzar" l'Estat, dominar a Polònia. I, amb aquest pretext, defensen un model d'Estat laïcista, on allò que no concorda amb la seva mentalitat és titllat d'ingerència clerical.

El vice-ministre de Salut, Zbigniew

gent té dret al pecat", i que la missió del Ministeri era "informar sobre la manera d'evitar la SIDA", "on comprar preservatius", com usar-los", etc.

Una fe arrelada

Malgrat tot, continua havent un sincer interès per conservar les arrels catòliques de la nació. I això a tots els nivells. Recentment, el Congrés de Diputats ha acceptat una esmena del Senat a la llei de radiotelevisió, segons la qual els programes han de respectar els valors cristians. És discutible fins a quin punt aquesta clàusula es pot dur o no a la pràctica. Però el cert és que reflecteix la sensibilitat polonesa.

Com també reflecteix el sentir nacional el fet que s'estigui preparant un concordat entre Polònia i la Santa Seu. Krzysztof Skubiszewski, ministre d'Afers Estrangers, ha declarat que espera que el concordat es firmi aquest any. És de suposar que s'estipulin, entre altres coses, el reconeixement d'efectes civils al

matrimoni canònic, i que les institucions eclesiàstiques obtinguin automàticament personalitat jurídica.

En els tres anys transcorreguts des de la caiguda del comunisme hi ha hagut moltes novetats, però no tantes com perquè el polonès mitjà oblidí que l'esforç per viure conforme la llei de Déu ha fet forta la identitat personal i nacional.

I no es tracta d'una tradició superada. Encara a la Polònia actual es possible, com ha esdevingut recentment, que l'empresa Benetton hagi de retirar dels carrers un anunci en el qual un capellà i una monja es besen, a causa de les moltes protestes que havia provocat. Estem en un país, passant a altra dimensió, en el qual es veuen cues davant els confessionaris, misses plenes de gom a gom, seminaris

"S'ha posat de moda, per desacreditar els enemics polítics, imputar-los que volen servir-se de l'Església"

plens i un nombre mantingut de vocacions, malgrat els "tres anys de vida a l'estil occidental", com alguns diuen. Un país en el qual un grup de diputats, encapçalats pel president del Congrés, ha demanat permís a l'Episcopat per muntar una capella a l'edifici del Sejm; un país en el qual el president Walesa, deixant ara al marge els seus encerts o desencerts, afirma públicament que mai no signarà una llei a favor de l'avortament, ni convocarà un referèndum sobre la mateixa matèria; un país, finalment, on la mateixa *Gazeta Wyborcza*, malgrat tot, hi ha redactors que es declaren catòlics i que publiquen articles, també sobre l'Església, que difícilment podrien llegir-se a periòdics de característiques semblants d'Alemanya o d'Espanya, per exemple.

En aquest context, s'entén que hi hagi polítics que no oblidin les seves conviccions cristianes a l'hora d'actuar en la vida pública. Seria violentar els fets dir que tots aquests diputats "volien instrumentalitzar l'Església". Hi ha molt d'actuació sincera, que també compta amb un considerable suport social.

■ José Grau

(Aceprensa)

Es vol obrir la causa de beatificació

Catequistes africans

El continent africà compta amb un nodrit grup de catequistes dedicats de ple a la difusió de l'Evangeli entre el seu poble. Sense ells seria gairebé impossible mantenir viva la fe en les comunitats cristianes. Molts d'ells, com l'equato-guineà José Si Esono, han deixat una profunda empremta com a animadors de parròquies rurals. Ja s'han començat a donar els primers passos per incoar la seva causa de beatificació.

De tots és conegut el transcendental paper que juguen els catequistes dels poblats africans en l'extensió de l'Evangeli. Tot i ser figures ja clàssiques en l'evangelització d'Àfrica, resulta, tanmateix, complicat trobar models concrets que inspirin d'alguna manera als qui, amb molta força de voluntat, es preparen per tan delicada tasca. Però models sí que n'hi ha, si més no de nadius africans que hagin destacat en determinades facetes de l'apostolat. El problema rau en què gairebé no són coneguts fora d'un reduïtíssim cercle d'admiradors propers. És molt d'agrair per això l'interès que, després de molts anys d'oblit, han començat a mostrar els bisbes equato-guineans per una d'aquestes figures: José Si Esono, catequista "fang" mort fa

de l'activitat catequística del seu pare: el poblat d'Ebazok. En el cementiri de Nkue, precisament, junt amb nombrosos missioners, és enterrat José Si Esono des del 24 d'abril de 1941. Aquesta missió —la primera a l'interior del bosc guineà continental, constituïda el 1924— fou permanent punt de trobada del bon catequista amb els claretians espanyols, responsables per aquella època de la missió catòlica a Guinea Equatorial.

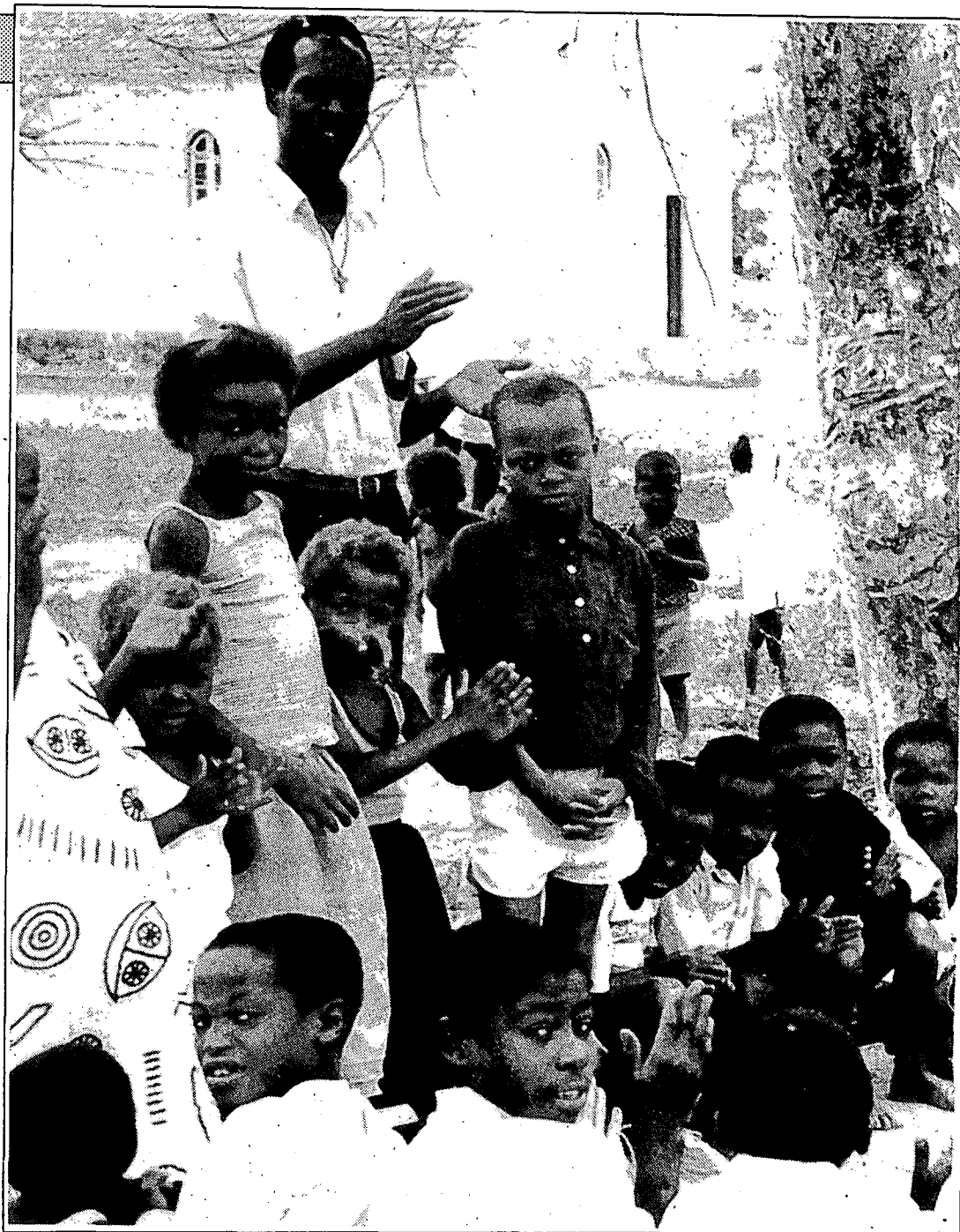
Intensa activitat apostòlica

Toda la vida de Si Esono va transcórrer a la comarca equato-guineana que en l'actualitat limitaria un triangle, en els vèrtexs del qual hi haurien les tres capitals de districte següents:

Micomeseng, Añisok i Niefang, prop de la desembocadura de l'afluent Bonó al gran riu Benito (Wolo). Pobles d'aquesta regió que apareixeran en la seva biografia seran Mabewolo —on va passar la seva joventut—, Nkoanem —on van morir

els seus pares i es va casar— i, sobretot, Ebazok —on neixeria la seva filla Constantina, poblat que assistirà com a testimoni d'excepció a tota l'activitat apostòlica de José Si—. Pocs pobles del contorn es lliurarien, no obstant, de la fogosa presència del catequista d'Ebazok.

Sembla que viatges com el narrat abans foren molt freqüents en cert moment de la seva vida. Una vegada iniciats els tràmits per al casament, calia reunir com més aviat el dot acostumat per aquest motiu viatjava. La seva esposa es deia Abui Osá i va morir jove, sense batejar, encara que coneixent les noves inclinacions religioses del seu marit. Del matrimoni naixerien tres filles, però només la tercera sobreviuria a la infantesa. El nom que va rebre la tercera nena —Adugu (engany)— descriu amb nitidesa l'amarga experiència que sofriren els seus pares amb les dues nenes mor-

Un bon nombre de catequistes es dediquen a la difusió de l'Evangeli

tes. Algú ha destacat el fet que exclusivament se li conegui una única esposa, en un ambient on la poligàmia era freqüent. Ateïent a la seva edat i atès que la seva esposa li donava descendència no resulta tan desacostumat. El nombre d'esposes era indicatiu de riquesa i prestigi

social; el normal era que augmentés amb l'edat. No tindria res de particular, per tant, que un jove sense diners ni poder tingués una sola esposa.

Coneixem algunes de les habilitats que distinguien Si Esono: artesanía del banús, construcció de trampes, perruque-

ria. Es comenta també que ballava bé. Però on realment destacava de manera sorprenent era en la lluita tradicional (mesing), arribant a estar entre els millors lluitadors de la seva comarca.

■ Josean Villalabeitia

MOLTS HAN DEIXAT UNA PROFUNDA EMPREMTA COM A ANIMADORS DE PARRÒQUIES RURALS

poc més de cinquanta anys amb ben guanyada fama d'incansable i fins una mica intransigent apòstol de la fe cristiana, quan aquesta gairebé havia nascut a la seva terra. Es desitja obrir la seva causa de beatificació i ja hi ha una modesta comissió treballant-hi. Tanmateix, és sabut que els bisbes del país comentaren l'afer amb el Sant Pare durant la seva darrera visita "ad limina".

Però, ¿qui va ser José Si Esono? ¿Per què suscita tant d'interès la seva figura? Per desemmascarar una mica aquesta i altres qüestions, hem conversat amb algunes persones que el conegueren o tenen d'ell referències molt properes; en especial amb la seva filla, la Germana Constantina Adugu Si, Missionera de Maria Immaculada —congregació nativa fundada a principis de segle—, que viu els seus darrers anys retirada a la missió de Nkue —actualment parròquia—, a 9 quilòmetres del que fou centre

Xina: Tres milions de Bibles

En els tres darrers anys han estat publicat tres milions d'exemplars de la Bíblia, mentre que des del 1949 a la República Popular Xina no s'aconseguia trobar-ne cap. Ho ha afirmat Mons. Tong, l'autoritat cristiana no catòlica més coneguda en aquest país asiàtic. La Bíblia ha pogut arribar a un gran nombre de cristians, d'intel·lectuals i d'amants de la cultura en general.

Rwanda: Missioner mort

François Cardinal, de 50 anys, missioner canadenc dels Germans de la Instrucció Cristiana i director del centre de formació agrícola de Butamwa, a 30 quilòmetres de la capital, Kigali, ha estat mort per sis homes armats que havien entrat a la seva habitació. Tots sis vestien uniformes militars, i han estat identificats. Un d'ells pertany a la Coalició per a la Defensa de la República, una formació extremista "hutu", aliada del president Habyarimana, i ha estat engarjolat.

A primera vista, el mòbil del crim sembla que sigui el robatori dels estipendis guardats al centre, perquè la caixa que contenia els diners s'ha trobat buida. Tanmateix, el germà Robert Goneville, company de Cardinal, ha declarat que el germà François, el passat mes de juny,

li va dir que havia rebut amenaces de mort pel seu entestament a defensar els drets humans.

L'assassinat del germà François s'afegeix al de la germana Renée Poppa, morta el mes de gener de l'any passat, amb una novícia nativa, per membres del Front patriòtic de Rwanda, i al de la religiosa secular italiana Antonia Locatelli, morta el març del 92 per alguns militars, "acusada" d'haver denunciat la violenta repressió de les milícies de Habyarimana al poble, a la zona de Bugusera. Les víctimes havien estat més de 300.

El darrer 18 d'octubre, el periodista Straton Byabagamba, col·laborador de Ràdio Rwanda i del diari catòlic Kinyamateka, especialment crític amb el govern de Habyarimana, era assassinat a ganivetades a casa seva, a Kigali.

(Salm 18)

Evangelització **KERIGMA**

La més gran de les aventures

"Convido tots els joves del món a assumir la seva responsabilitat en la més gran de les aventures espirituals que la persona pot afrontar: Construir la vida humana dels individus i de la societat amb respecte per la vocació de l'home.

Que aquest any sigui per a cada u un any de profunds compromisos en favor de la pau i la justícia.

El desafiament de la pau és gran però gran és també la recompensa ja que en el vostre compromís en favor de la pau descobrireu el millor de vosaltres mateixos i el millor per a cada u dels altres. Vosaltres esteu creixent, i amb vosaltres està creixent la pau.

Joves: que totes les vostres accions siguin adoptades amb coratge i viscudes amb fidelitat i responsabilitat. Qualsevol que sigui el camí que seguïu, seguïu-lo amb esperança i confiança: esperança en el futur que amb l'ajuda de Déu podreu forjar; confiança en Déu que vetlla per vosaltres en tot el que dieu i feu".

JOAN PAU II

— Ja ho has sentit, comencem!
— Però què farem?
— EVANGELITZAR!!!
— I com?
— Ara, t'ho explico... (d'aquí 15 dies)

La força del Senyor es manifesta extraordinàriament en els joves que s'obren a l'Esperit

Una joventut que no passa mai

I.— El món d'avui vol adular el jovent oferint-li slogans, valors falsos, ídols i doctrines de tota mena, un veritable univers de diversions, espectacles i literatura on predomina la permissivitat moral, i tot de cara a una finalitat social, comercial i política. Amb missatges messiànics i promeses il·lusòries es pretén arribar a convertir-lo en producte d'exploació.

Difícilment gaires joves troben el seu lloc en la societat d'avui, i si poguessin, s'evadrien amb la mateixa facilitat amb què escapen de la casa paterna o trenquen amb les seves arrels més ancestrals.

Com a conseqüència, es presenta el fenomen d'un envelliment psicològic prematur, amb pèrdua d'il·lusió en el futur, ja que el panorama

que els presenta la societat moderna no els resulta gens prometedor.

II.— El que necessita el jove d'avui és que li ofereixin raons per viure, lluitar i tenir esperança: trobar el veritable sentit de la vida.

Nosaltres, els cristians, afirmem rotundament que per això és necessari presentar, clara i directament, Jesús, el Crist, únic Senyor i Salvador, amb tot el missatge de l'Evangeli i les seves exigències. El jove no pot ser veritablement feliç fins que no trobi Jesucrist i comenci a sentir-se estimat per Ell i a estimar-lo. Sols en Ell s'hi troben els tresors de la saviesa, la ciència, la pau i el goig que tots busquen.

III.— Als joves d'avui no se'ls ha de condemnar, perquè no són pitjors que els

adults d'avui, sinó, en part, un producte d'aquests.

Tampoc no se'ls ha de tenir por ni tractar-los amb paternalisme, sinó apropar-se a ells amb amor. Agraïen que se'ls parli clar, sense caure en el simplisme, amb la mateixa sinceritat que ells i partint dels seus problemes i angories.

Per representar-los el veritable rostre de Déu és necessari que els puguin reconèixer en les nostres comunitats i en cada un de nosaltres, que no els hi desfigurem. És el gran servei i testimoni que correspon als adults.

Es necessiten líders que els ofereixin seguretat, confiança, orientació i perspectives. Ajudar-los a descobrir la seva veritable vocació és potser la més bella tasca que es pot fer amb ells. No podem ignorar que a molts d'ells el Senyor els

dirigeix una crida específica per entregar-se a un servei generós als altres, per al sacerdoci, la vida consagrada o el treball a les missions. No escoltar ni seguir aquesta crida comporta anar trist per la vida (Mc. 10,22).

IV.— La força del Senyor que salva i transforma l'home es manifesta de forma extraordinària en aquells joves que s'obren a l'Esperit, i aleshores ens admirem de la generositat i capacitat d'entrega a què poden arribar.

Aquesta és la joventut que no passa. Que els nostres joves la puguin conservar com un estat del seu esperit més enllà d'una època de la vida.

■ **Luis Martín**

Sacerdot i missioner a El Paso, a la frontera dels EUA amb Mèxic

Feed-Back

My first word to you is WELCOME to "Veus Joves"! I think it will remind you of some things you already know —for example, that Christ Jesus is around and waiting for you. What about trying to contact Him? Christmas is a good time to start, because it was the beginning of your salvation.

I'll never forget the remark of a 17-years old youth: "¡Yo no sabía que vivir con Cristo es tan pera!" Do YOU know what it's like to live with Christ?

RECORDA QUE A BARCELONA, DIJOURS QUE VE TENIM UNA CITA A LA CATEDRAL. JESÚS ET VOL OFERIR LA SEVA AMISTAT, A LES 7.30, EL 4 DE FEBRER

Envia'ns avisos, felicitacions, fotografies... En dues línies pots dir molt!

Qüestions d'estètica musical

A l'entorn dels goigs (IV)

En posar títol a l'escrit, pensava en la boniquesa del "Cant dels ocells": Quina melodia més dolça i ben encertada!; i... anònima! Fa segles que sobreviu, tranquil·la, placèvolament acarada per tantes veus com l'han cantada i tants instruments que l'han reengendrat en la seva entranya.

Des que Pau Casals en féu "una creació universal", aquesta bella melodia, nascuda en terra catalana, s'ha anat constituint i ha estat admesa i reconeguda com una "obra-model", inspirada, de qualitats transcendents.

Recordo que un estiu, a Stes. Creus, en un homenatge a l'insigne vendrellenc, sonà l'exquisida melodia: El Pantocràtor i la Verge enallà en aquells instants: El claustrer cistercenc era un tast de la glòria. I, com glossà el comentarista "...només un avalotat i no gaire filharmònic rat-penat fendia l'aire venerable, mentre el brollador del claustrer harmonitzava el silenci amb plaent cantarella." No dubto que hi ha Goigs que emulen i s'apropen al "Cant dels ocells": Són composicions gestades amb tota cura i molt inspirades; m'atreveiria a dir "divines". Anònimes o no, llurs autors sabien molt bé què tenien entre mans; com calia galivar els recursos que la natura presta com a regals de l'Infinit: Són les creacions-fortuna, patrimoni irrenunciable de les cultures, "marca i senya d'un poble".

¿Heu entrat al bosc alguna vegada? Si aneu per bolets en primavera, ben segur que hi malencertareu; la tardor n'és el temps propici. L'ocellada novella ja se la campa; ignoren, però, l'aspror de l'hivern. No coblegen mai com en primavera; aquest és el temps per a la joia del cant: Refilen la cadenera, el frifrit, la merla i el pit-roig; la simfonia es reprèn amb la cogullada i el rossinyol, el sit i la mallerenga. Tota l'ocellada enjoia el bosc i el conreu, la coma i el pujol: Aquí hi sentis l'oriol, allà el cu-cut, el xot i el raspinnell; mai amb el pap buit, la gralla i el pardal. L'hortolà i picot, l'orenella i la falzilla: Un salm inestroncable...

El **prodigi** de cada dia: **El cant dels ocells**; de tants i tants com la mare n'enclo, en nodreix i en soterra. Ocells bellugadissos, inquietos, vius i vivents, eixorivits en majoria. Però també n'hi ha que no els veus pas gaire dotats: són ocells "passarells". No s'hi enfaden, ni en sofreixen cap depressió, ja que no en treuen res. Si la natura no els ha dotat per al cant, segur que els haurà embellit amb altres atributs. La creació, gran pedagoga: No tothom serveix per a l'art; no tothom sap desamagar la bellesa dels sons, la intangibilitat dels harmònics, la flexibilitat de

les corbes melòdiques, la solidesa de la fonamental, la vacil·lació de les terceres o la tendència de les sensibles, les sèptimes i els acords alterats. La fragilitat de les appoggiatures o el hieratisme de la quarta-i-sexta; el desmai de les terceres en algunes posicions. Les relacions entre els acords són un estudi de savis: No totes són recomanables: ¿Els **veïns** estan sempre en bona relació? Hi ha desavinences, sorolls estranys, sons que esdevenen durs, si tens l'oïda fina, avesada a la bellesa i a la correcció.

La composició no és pas un treball fàcil: Hi ha tants detalls, tans de colors en una obra! ¿Us heu fixat com hi ha **incisos** que els trobes com un os fora de lloc? Escodrinys una línia melòdica reposadament: Aquí neix, es desenvolupa, avança més o menys eixerida; i, de sobte, allò no encaixa en aquell pas: Observes un regust aliè a la "lògica" del moment. Ni amb pínecs pots col·locar cada nota al seu lloc: Hi ha massa nafra per aconseguir una guarició total; els "xiribecs", el desgavell sempre deixen rastre perquè el redreç global és inaconsegüible: Les cicatrius marquen un traç.

Costa, sens dubte, fer bona música. No tothom té les qualitats innates adients, sense un mínim de les quals... només s'aconsegueix "**posar notes**", embrutar paper, tot i creient-se un Beethoven, un Bach, un Victòria, un Messien o un Wagner. No fa gaire que un mossèn —a qui se li havia rebutjat una obra, "donec corrigatur"— em va dir: "És que això, un que en sap molt més que tu (la qual cosa vaig admetre totalment) i que s'ho ha llegit tot en música (de la qual cosa vaig dubtar absolutament) m'ha assegurat que **"això sembla de Wagner"**.

Pobre Wagner si la seva música hagués estat com la d'aquella peça (no arribava a "peceta") del mossèn! Per acabar la "dissonància perenne" vaig dir-li: "Potser sí que tenia raó el seu amic: Perquè precisament Wagner és un geni en l'òpera; però no és pas un **model per a la música d'església**."

Tot i ser un gran músic, Wagner mai no podrà ocupar el setial d'un Palestrina, d'un Lassus, d'un Morales o d'un Melchior de Robledo. Però encara és més difícil que "un passarell" arribi a entonar, tal com Déu mana, "El Cant dels Ocells".

■ Joan Grifoll i Guasch

El concurs és organitzat per la Fundació Serveis de Cultura Popular

Premien cinc videogrames fets a l'escola

La Fundació Serveis de Cultura Popular acaba de guardonar, en el Vè concurs de propostes de videogrames fets a l'escola, cinc treballs, d'entre quinze propostes presentades.

Els treballs premiats són: **L'adob de la pell**, presentat pels Maristes d'Igualada; **Els aliments en la publicitat**, presentat per l'Institut de Batxillerat Margarida Xirgú de l'Hospitalet de Llobregat; **El plànol de l'Aqualata**, presentat pels Maristes d'Igualada; **Revangelum**, presentat per Sunion, ICC, de Barcelona; i **Com ens divertim!**, presentat pel Centre de Recursos Pedagògics de Badalona.

El jurat del Vè concurs de propostes de videogrames fets a l'Escola ha estat format per Joan Ferrés, de l'Escola Universitària Blanquerna; Juan Jiménez Palacios, de l'Institut Municipal d'Investigació Psicològica Aplicada a l'Educació; Jordi Morat, del programa de mitjans Audio-visuals del Departament d'Ensenyament de la Generalitat de Catalunya, i Lluís Tuñí, de la Fundació Serveis de Cultura Popular.

● C.C.

Una iniciativa de la Fundació Bofill

Estudi sobre la immersió lingüística als Països Catalans

La Fundació Jaume Bofill, dedicada a l'estudi de les Ciències Socials, posarà en marxa durant aquest 1993 uns estudis sobre l'estat dels diversos programes d'immersió lingüística a Catalunya, País Valencià, les Illes Balears i Catalunya Nord. Aquesta recerca, coordinada per Josep Maria Artigal, també permetrà experimentar una graella d'anàlisi que servirà de base per a l'estudi dels diversos programes d'immersió existents a Europa en vistes a la creació d'un Institut Europeu d'Immersió Lingüística.

● C.C.

A càrrec de destacats especialistes

Publiquen un llibre de consideracions filosòfico-teològiques sobre bioètica

Un grup de destacats especialistes, entre els quals figura el cardenal Ratzinger, prefecte de la Sagrada Congregació per a la Doctrina de la Fe, ha publicat en edicions Rialp el llibre "Bioètica (Consideraciones filosòfico-teològiques sobre un tema actual)".

Altres autors d'aquest llibre són Reinhard Low, director fundador de l'Institut de filosofia de Hannover; Michael Masch, director de la casa "Sant Rafael", una comunitat terapèutica regentada pels dominics a Heiligkreutzal (Alemanya); Johannes-Gobertus Meran, metge assistent de medicina interna a

l'Escola Superior de Medicina de Hannover; Johannes Reiter, professor de Teologia Moral a la Universitat de Magúncia; i Ronert Spaeman, professor de Filosofia de la Universitat de Munic.

Àmbit disputat

En el pròleg, l'editor assenyala que "des de fa aproximadament vint anys, la bioètica és un àmbit de la filosofia pràctica singularment disputat, amb una presència cada vegada més gran a la vida pública. La medicina intensiva, els transplantaments d'òrgans, la fecundació artificial i l'enginyeria genètica exigeixen

una reflexió renovada entorn d'ella, en el camp de la medicina i biologia, l'home està autoritzat o ha de fer tot el que pot o persegueix".

El llibre reuneix diverses contribucions a l'ètica a l'horitzó cristià. El seu objectiu és abraçar l'extensió completa de la vida humana.

Després dels treballs introductoris d'antropologia s'examina la fecundació artificial, l'avortament, l'infanticidi, l'enginyeria genètica, la sida, l'ajut als disminuïts, el transplantament d'òrgans i l'assistència als moribunds. Els autors tracten el respectiu problema a

la seva manera tal com cadascú la considera més adequada.

Problemes desconeguts

D'altra banda, en un estudi preliminar titulat "Bioètica i dignitat humana", José Luis del Barco assenyala que la investigació amb éssers humans, els transplantaments d'òrgans, la manipulació del codi genètic, la fertilització in vitro, la prolongació artificial de la vida i altres possibilitats de la tècnica actual han suscitat problemes desconeguts fins ara. La necessitat d'explicar-los ha fet aparèixer la

bioètica.

Més endavant assenyala que encara que no es pugui expoliar l'ésser humà de la seva dignitat, hi ha la possibilitat d'impedir que la manifesti. Aquesta és una de les maneres de vulnerar-la. La impossibilitat de privar-ne l'home no impedeix lesionar-la.

Del Barco entén que almenys de tres maneres és possible atemptar contra la dignitat: no respectant-la, oposant-se a crear les condicions adequades perquè s'exerceixi sense traves i impedit que es manifesti.

● E.P.

LA SARDANA I LA DANSA

A la memòria de Josep Mª Bernat

S'ha constituït a Barcelona l'associació "Amics de Josep Maria Bernat", amb la finalitat de perpetuar la figura i obra d'aquest autor, mort l'any passat. La seva desaparició va produir un fort impacte en l'ambient sardanista, on s'havia guanyat moltíssimes amistats, fruit del seu treball per la sardana i també del seu tarannà obert a tothom.

Bernat va treballar intensament en moltes facetes de la sardana. Va començar com a dansaire, assumint la direcció de la colla LLIRIS BLAUS, però també va fer ràdio. Va ser comentarista, crític musical i assessor d'esbarts. Amb el temps totes aquestes activitats van quedar en el record i es va concentrar bàsicament en la composició. La seva primera sardana, "Un racó de claustre", ja va tenir molt èxit. Després va compondre sardanes de gran interès musical, obres de tema lliure per cobla, transcripcions per a cobla, i principalment la que es considera la primera simfonia escrita pel típic conjunt català, l'obra "Quatre temps en forma de simfonia".

L'entitat ara constituïda pretén que aquest treball rebi l'atenció que es mereix i ja treballa en diferents aspectes per arribar al fi pretès. El dia 5 de juny, al Palau de la Música Catalana, se celebrarà un concert d'homenatge, amb l'estrena a Barcelona de la seva obra pòstuma, "Un dia a La Noguera" i es preveu fer-hi també la presentació del primer disc monogràfic de Josep Maria Bernat, segona de les fites marcades. La tercera portarà a l'edició gràfica de la seva música.

"Amics de Josep Maria Bernat" ha establert el seu domicili al local social de l'Agrupació Cultura Folklorica Barcelona, cedit gentilmente però pensant també que l'Agrupació, com moltes altres entitats, era "casa seva". Evidentment és oberta la inscripció al grup de socis particulars o entitats. Per aquest motiu s'ha establert una quota anual de 2.000 pessetes, quantitat molt modesta ja que es desitja que el fet de considerar-se "Amic" de Josep Maria sigui un acte planer assequible a tothom. Les inscripcions poden fer-se telefonant al número 354.33.41, demanant per Núria Suriñach, o al 419.74.89, demanant per Regina Jovell; en els dos casos cal marcar el prefix 93 si es telefona des de fora de les comarques de Barcelona.

■ Josep Ventura

IX FÒRUM HOME I EVANGELI - HOME I EVANGELI IX FÒRUM
HOME I EVANGELI IX FÒRUM - IX FÒRUM HOME I EVANGELI

CONCILI CATALÀ

QUÈ HI APOSTEM, QUÈ N'ESPEREM

—27 i 28 DE FEBRER, a la Salle Bonanova, de Barcelona

—els assistents es repartiran en 21 SEMINARIS (per àmbits concrets de la vida social o eclesial) per a cercar respostes a les preguntes: què hi aportem, què n'esperem.

—ponències de JOAN BUSQUETS, rector del Seminari interdiocesà ("Una oportunitat de renovació per a l'Església de Catalunya"), i de GIUSEPPE ALBERIGO, director de l'Istituto per le Scienze Religiose de Bolonya ("Una Església en constant renovació").

—El Bisbe de Solsona, ANTONI DEIG, presidirà l'Eucaristia final. Al capvespre del dissabte, hi haurà una "Pregària de conversió".

—per a INSCRIPCIONS (indispensables per a l'assistència): Enric Granados, 2 - 08007 Barcelona (tel. (93) 454.96.55), del 8 al 25 de febrer, de dilluns a divendres, de 7 a 9 de la tarda. O a les delegacions de cada diòcesi.

CONCILI CATALÀ: QUÈ HI APOSTEM, QUÈ N'ESPEREM -
CONCILI CATALÀ: QUÈ HI APOSTEM, QUÈ N'ESPEREM -

Convocat per l'Agrupació per al Foment de la Cultura Catalana

Sisè certamen d'assaig breu

1. Els treballs hauran de ser inèdits, escrits en català, amb una extensió màxima de quinze folis a doble espai. Hauran de tractar sobre algun aspecte de la cultura catalana en qualsevol dels seus vessants.

2. Els treballs es presentaran per quintuplicat i acompanyats per un sobre tancat, a la part exterior del qual figurarà el títol del treball. A l'interior d'aquest sobre constaran les dades de l'autor: nom complet, domicili i telèfon.

3. Els treballs s'hauran d'adreçar a l'Agrupació per al Foment de la Cultura Catalana, apartat de correus 24.167, (08080 Barcelona). El termini d'admissió de treballs quedarà tancat el dia 10 de març de 1993.

4. El premi consisteix en una dotació de 100.000

pessetes i l'edició del treball guanyador. No podrà ser dividit, però podria no adjudicar-se en el cas que el jurat no observés en cap dels treballs presentats la qualitat mínima requerida.

5. El jurat estarà constituït per les persones següents: Mariàngela Cerdà, Ricard Creus, Josep Maria Pasqual, Xavier Pérez, Francesc Torralba i Maria Teresa Segarra, aquesta en qualitat de secretària.

6. L'atorgament del premi s'efectuarà en el transcurs d'un sopar que tindrà lloc el dissabte 27 de març de 1993 al restaurant Diagonal (Passeig de Sant Joan, 97-99, de Barcelona).

7. Els treballs presentats quedaran en possessió de l'entitat organitzadora. Aquesta, però, en retornarà una còpia als autors que ho sol·licitin.

XV Premi d'Educació "Josep Pallach"

Convoca:

Edicions CEAC, amb el copatrocini de la Diputació de Barcelona.

Lliurament dels treballs:

Edicions CEAC
C. Perú, 164. Tel. (93) 307 30 04
08020 Barcelona.

Resum de les bases:

Les obres que optin a aquest premi hauran de versar sobre un tema educatiu que sigui aplicable a l'àmbit cultural de la llengua catalana. Les obres, escrites en qualsevol idioma, hauran de ser inèdites.

Extensió: de 200 a 300 folis.

Els treballs es presentaran per duplicat, mecanografiats a doble espai i per una sola cara. Hi constarà el nom, cognoms i adreça de l'autor. Qui desitgi concursar sota pseudònim haurà d'adjuntar un sobre tancat on constaran les seves dades personals.

Els treballs també podran lliurar-se a la Diputació de Barcelona, Àrea d'Educació, c. del Comte d'Urgell, 187, Edifici del Relloger, 1ª planta, 08036 Barcelona.

Jurat:

Pilar Benejam, Octavi Fullat,

Mercè Galí, Alexandre Sanvicens, Miquel Siguan, Joan Triadó i Jaume Sarramona, que actuarà com a secretari.

Termini de presentació de treballs: 30.03.93.

Veredict: La decisió del Jurat serà feta pública en el termini màxim de dos mesos.

Dotació:

1.000.000 Ptes. L'obra premiada serà publicada en català. L'Editorial es reserva l'opció a editar també l'obra premiada en qualsevol altre idioma.

INGREDIENTS:

4 ous grans
200 gr. de farina
250 c.c. de llet
2 cullerades de sucre
una mica de sal
oli per fregir

CUINA

Flors de paella (per a 35 o 40 flors)

ELABORACIÓ: En un recipient fondo, bateu els ous fins que s'espumeixin, trebal·leu-los afegint-hi la farina en forma de pluja barrejada amb la sal, remeneu-la contínuament perquè no es formin grumolls, utilitzeu un batedor de mà per aconseguir una barreja perfecta. Tireu a poc a poc la llet amb el sucre diluït, ha de quedar una massa suau amb la consistència d'unes natilles.

Poseu abundant oli en una paella fonda, escalfeu-lo, quan sigui ben calent, mulleu el motlle en forma de flor, amb mànec llarg i puny de fusta, deixeu que es calenti bé, escoreu-lo i introduïu-lo en el bol

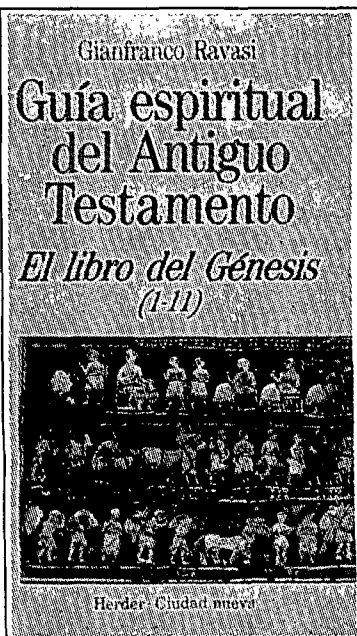
sense que la massa el lligui o cobreixi, poseu novament dins l'oli, l'oli bullirà de seguida i la flor es desenganxarà, ja estarà fregida. Retireu-la i passeu-la a una plàtera. Continúeu fent flors fins que la pasta s'acabi; tingueu cura de banyar el motlle amb l'oli calent cada vegada que feu una flor.

Abans que les flors es refredin espoleu-les amb sucre glas, amb mel o es poden cobrir els pètals amb alguna melmelada o natilles.

Nota: Si no és té motlle, es pot utilitzar una cullera; no seran tan boniques les flors de paella però seran també bones.

■ Mª Teresa Dasch

La Bíblia, un missatge d'esperança

Gianfranco Ravasi.
Guia espiritual del Antiguo Testamento.
Ed. Herder.

Amb aquest primer volum de G. Ravasi iniciem la col·lecció "Guia espiritual del Antiguo Testamento". Aquesta guia pretén fer emergir del text bíblic el codi de valors i les bases primeres fonamentals pactades entre Déu i l'home per poder viure en el cosmos. Hem de reinterpretar aquest pacte en el nostre món actual.

I pel que fa a aquest primer volum, cal preguntar-nos: ¿Podem els homes del fi del segon mil·lenni reflexionar sobre els nostres problemes exemplaritzats en la primera rebel·lió, el primer homicidi, la primera emigració, la primera lluita cultural entre nòmades i sedentaris... del Gènesi?

Sobre el fons còsmic de la creació entra en escena l'home. La seva meravellosa aventura, viscuda amb Déu, amb la dona i amb la terra, ésquinçada per un procés de culpa i desequilibri. Així és posa en marxa la immensa cadena de violències, opressions, transtorns ecològics, migracions, lluites racials. Però el seu punt final no és la desesperació, sino el floriment de l'esperança en la persona d'Abraham. Aquest comentari als onze capítols primers del Gènesi ens permet recórrer tot l'itinerari, des de la creació a la culpa, des de la maledicció fins l'aïllament de la benedicció.

Gianfranco Ravasi, nascut l'any 1942, és prefecte de la Biblioteca-Pinacoteca Ambrosiana de Milà, professor d'exègesi bíblica a la Facultat teològica d'Itàlia septentrional i membre de la Pontificia Comissió Bíblica.

● C.C.

Commemoració de la restauració de la Seu de Tarragona

Amb el títol **Missatges del IX Centenari i Pla Pastoral 92-93**, l'Arquebisbat de Tarragona ha editat un interessant opuscle, en el qual es troben recollits alguns dels textos més significatius de la commemoració del IX Centenari de la Restauració de la Seu Metropolitana de Tarragona.

A la primera part, s'hi poden trobar els missatges que els 11 arxipresbiterats de Tarragona van llegir a la catedral el dia 26 d'abril de l'any passat, així com també la resposta que els donà el Dr. Torfella.

A la segona part s'hi troba el missatge adreçat pel papa Joan Pau II amb motiu d'aquest novè centenari.

L'opuscle també conté el pla pastoral per al curs 92-93 elaborat pels diferents arxipresbiterats, delegacions i secretariats.

ARQUEBISBAT DE TARRAGONA

**MISSATGES
DEL IX CENTENARI
I PLA PASTORAL (92-93)**

■ N.M.

Els llibres de la Cuca Fera

Per engrescar els nens a llegir

"Els Llibres de la Cuca Fera", és una col·lecció pensada per facilitar als nens i a les nenes de parla catalana un aprenentatge de la lectura plaent i motivador.

Cada llibre presenta unes característiques comunes: una història divertida, un llenguatge clar i senzill, unes il·lustracions motivadores. Els llibres estan agrupats en tres sèries, segons el nivell dels lectors, ja que la dificultat del vocabulari és progressiva. Els de la primera sèrie tenen el text manuscrit.

En conjunt, aquests llibres constitueixen un material útil per al reforç de la lectura, d'ús flexible i diversificat, i serveixen tant per a l'escola en situacions individuals o col·lectives, com per a la llar.

Un ajut per estudiar la natura

Vida Visió és una nova col·lecció integrada per llibres de divulgació per al jovent, realitzats d'una manera innovadora. Presenta tot un seguit de fotografies, més grans que la realitat, que ens mostren els animals i les plantes amb un detall que mai no hauríem imaginat. Hi ha també, evidentment, indicacions per saber la mida real dels animals i les plantes que apareixen a les fotografies ampliades.

Aquests llibres responen a l'interès creixent dels nois i de les noies envers les relacions ecològiques i la vida d'animals i plantes. Preguntes com: per què els cavalls marins fan giravoltar els ulls?, on viuen les orquídes?, com és la llengua de les granotes o de les papallones?, com pica un escorpió? i d'altres relacionades amb l'entorn natural dels animals i les plantes del desert, de la selva, dels estanys o dels fons de corall, queden explicades i il·lustrades en aquests llibres, que representen una ajuda inestimable per estudiar la natura d'una manera nova i divertida.

V LA TELEVISIÓ I LA RÀDIO VEUS D'ESGLÉSIA A

Programació del 29 de gener al 4 de febrer del 1993

EMISSIONS A LA TELEVISIÓ

TV1

Dimarts 00.50 *Testimonio*

TV2

Dissabte 08.55 *Testimonio* (repetició).

10.30 *Ultimas preguntas*

Diumenge 08.45 *Tiempo de creer*

10.30 *La Missa*: amb la participació de la Coral del Remei d'Arenys de Munt (bisbat de Girona), sota la direcció d'Antoni Espiell i Saleta.

11.30 *Pueblo de Dios*

CANAL 33

Divendres 18.00 *Signes dels temps*: reportatge sobre el diàleg interreligiós "Cadena de Pau", 3a part (Filipines). Tertúlia sobre el mateix tema; recull informatiu; comentari evangèlic a càrrec d'Armand Puig, i agenda. (director: Francesc Romero)

Diumenge 12.05 *Signes dels temps* (repetició).

TELEVISIÓ DE MATARÓ (Canal 64)

Dv. 05-02 10.00 *Creure, avui*: Avui parlarem sobre el Tercer Món. Informatiu i agenda.

DI 08-02 14.00 *Creure, avui* (repetició).

EMISSIONS A LA RÀDIO

CADENA NOVA (Barcelona: FM 100)

Diumenge

08.30 *Informatiu religiós* (director: José Lazaro)

CATALUNYA MÚSICA (Barcelona: FM 101.5)

Diumenge

11.00 Retransmissió de la missa conventual de Montserrat.

CATALUNYA RÀDIO (Barcelona: FM 102.8)

Diumenge

15.05 *Paraules de vida*: conversa sobre un tema d'actualitat des de l'òptica de la fe (director: Francesc Romero).

COPE/RÀDIO MIRAMAR (OM 666)

Diumenge

09.00 Retransmissió per a Catalunya de la missa del dia, des de les Carmelites Descalces de Terrassa

RÀDIO 5 (RNE/ Catalunya, OM 1.503)

Diumenge

14.00 *Avui és el teu dia*: informacions i comentaris.

RÀDIO BARCELONA (OM 828)

Diumenge

21.30 *Objectiu, l'home*: entrevista amb la germana Maria Codinachs, claretiana, missionera al Paraguai. (director: Josep-Maria Alimbau)

RÀDIO BERGA (FM 95.7)

Diumenge

09.00 *Missatge d'Esperança*: informació religiosa de l'arxiprestat de Berga i comentari setmanal del bisbe de Solsona, Dr. Antoni Deig. (director: Albert Obradors)

RÀDIO MOLINS DE REI (FM 91.2)

Dimarts

19.30 *Obrim camins*: Programa de valors humans i cristians (director: Octavi Sánchez)

R.N.E. RÀDIO 1 (OM 738)

Diumenge

08.15 *La Misa en España*: des de Madrid

RÀDIO POPULAR DE LLEIDA (OM 1.224)

Dissabte

13.40 *Iglesia es noticia*: entrevista de caràcter humanístic-religiós i paraules del Sr. Bisbe.

RÀDIO SABADELL (OM 882)

Diumenge

09.00 Retransmissió de la missa per a tot Espanya des d'una Església diferent.

09.45 *Testimoni*: resum de notícies religioses de Sabadell, comarca i de Catalunya.

RÀDIO VATICANA (OM 1.530)

Cada dia

22.10 *Noticiero*

FETS I CRITERIS: missatge setmanal del Sr. Arquebisbe.

L'emeten:

Onda Cero Ràdio Tarragona (FM 91.0): dissabte 13,05h

Ràdio 5 (RNE/Cat, OM 1.503): dissabte 08,05h.

Ràdio Popular de Tarragona (OM 1.143): dissabte 13,50h

Ràdio Valls (FM 103.2): dissabte 09,05h.

Tarragona Ràdio (FM 102.6): dissabte 08,15h.

Ràdio Nova (Cadena Nova FM 93.5): dissabte 09,15h.

AVUI ÉS EL TEU DIA: informacions, comentaris i entrevistes

L'emeten:

Ràdio 5 (RNE/Cat, OM 1503): diumenge 14,02h

CAFÉ I PASTES: informacions, comentaris i entrevistes

L'emeten:

Tarragona Ràdio (FM 102.6): de dilluns a divendres 15,30h

PRODUCCIÓ DEL BISBAT DE GIRONA:

Departament de Ràdio: C/Albareda 15 pral 1a; 17004 Girona; Tel (972) 22.27.75; Fax: 20.18.55.

ESGLÉSIA VIVA (30 min.): diversos temes relacionats amb el món cristià i social. Seccions: *La paraula del bisbe* (carta dominical), *Rutes de la fe* (santuàries, esglésies i ermites), *Entrevista* (tema actual), *Els sants oblidats* (sants de la setmana) *La veu dels joves* (destinat als joves), *Noticiari* i *Comentari de l'evangeli*. Presentació: Angel Rodríguez.

L'emeten:

Cadena Cope de Figueres (OM 1269): diumenge 9.45 i 14.05h

Ona Jove de Riudellots (FM 101.2): diumenge 12.15h

Ràdio Arenys de Mar (FM 91.2): diumenge 9.30h

Ràdio Arenys de Munt (FM 107.0): diumenge 11.30h

Ràdio Banyoles (FM 107.3): diumenge 10.00h

Ràdio Besalú (FM 107.8): diumenge 11.00h

Ràdio Bisbal d'Empordà (FM 107.4): per confirmar

Ràdio Canet de Mar (FM 107.6): dissabte 10.30h

Ràdio Companyia de Cassà (FM 92.8): diumenge 9.30h

Ràdio Grup-Girona (FM 89.9): diumenge 8.00h

Ràdio La Vall (FM 107.6): per confirmar

Ràdio l'Escala (FM 107.6): divendres 16.00h

Ràdio les Planes d'Hostoles (FM 107.0): diumenge 9.05h

Ràdio Palafrugell (FM 107.8): diumenge 8.15h

Ràdio Malgrat de Mar (FM 92.7): per confirmar

Ràdio Pineda de Mar (FM 107.9): per confirmar

Ràdio Salt (FM 97.7): dissabte 8.30h

Ràdio Sant Joan les Fonts (FM 107.0): diumenge 9.00h

Ràdio Santa Coloma de Farners (FM 103.6): diumenge 9.00h

Ràdio Sarrià de Ter (FM 87.6): diumenge 10.00h

Ràdio Vall d'en Bas (FM 106.6): diumenge 9.30h

LA PARAULA DEL BISBE (5 min.): Carta dominical publicada en el "Full Parroquial".

L'emeten:

Ràdio Calella (FM 92.2): diumenge 11.05h

Ràdio Olot (FM 98.1): diumenge 8.55h

Ràdio Platja d'Aro (FM 106.6): dissabte 8.30h

Ràdio Tordera (FM 107.1): dissabte 9.50h (dins el programa parroquial local)

PRODUCCIÓ DEL BISBAT D'URGELL:

RESSÒ: entrevistes amb personatges o sobre fets diocesans.

L'emeten:

Ràdio Pirineu (Puigcerdà, FM 89.8): diumenge 09.30h.

Ràdio Seu (FM 107.2): diumenge-09.0 h

Ràdio Valira (FM 98.1): dissabte 12,30h.

Donarem notícia de les altres emissions tant per ràdio com per televisió, que ens siguin comunicades.

PROGRAMES EN DIVERSOS MITJANS

PRODUCCIÓ DE L'ARQUEBISBAT DE TARRAGONA:

ESGLÉSIA VIVA: informacions, comentaris i entrevistes

L'emeten:

Ràdio Popular de Tarragona (OM 1.143): de dilluns a divendres 19,3h. diumengeles 9,45 h.

Ràdio Valls (FM 103,2): diumenge 09.00h

Tarragona Ràdio (FM 102,6): dissabte 15,00h.

Calafell Ràdio (FM 107,7): diumenge 09,05h.

VARIS

NOVA RESIDÈNCIA 3a. edat, amb jardí, terrasses, hab. ind. i col·lectives, alimentació adequada, ambient familiar. Ref. Tel. 450 39 30

S'OFEREIX Sr. culte de 54 anys per dur comptabilitat o administració a particulars. Do de gentes per encarregat de comerç. També acompanyaria Sr. gran. Ref. i exp. Tel. 212 54 75 Sr. Alfonso de 14 a 17 h. o de 21 a 24 h.

JOVELLURE servei militar amb anglès, informàtica, estudis assessoria jurídica, comptabilitat s'ofereix tel. 426 96 90 de 2 a 4 tarda i 9-10 nit

ES LLOGA habitació peu metro Rocafort a Sra. formal amb informes. Tel. 284 27 79 d'11 a 16 i de 20 a 21 h.

SRTA. domini anglès, francès, català, castellà, nocions informàtica, comptabilitat cerca treball intensiu matins. Tel. 417 19 63

MATRIMONISOL, seriós, mitjana edat necessita Sra. entre 30 i 40 anys, per treball domèstic fix o també de 9 a 18 h. amb experiència i informes. No fumar. Truqueu al 202 11 27 de 9 a 13 h.

INFERMERA titulada 30 anys s'ofereix per a consulta mèdica, tenir cura malalts i infants a casa part. tel. 310 56 21 de 8 a 12 i de 21 a 23 h. informes

S'OFEREIX Sra. 30 anys per atendre i tenir cura persona tardes. Tel. 330 90 30

EN CASA particular es lloga l'habitació per a Sra. o nol. Zona Pgs. Maragall. Tel. 429 08 22.

ES VEN piano vertical de part. a part. Preu a convenir. Interessats truqueu al tel. 315 47 40 de 22 a 23 h.

MÚSICA d'orgue per a noces. Tel. 775 12 39

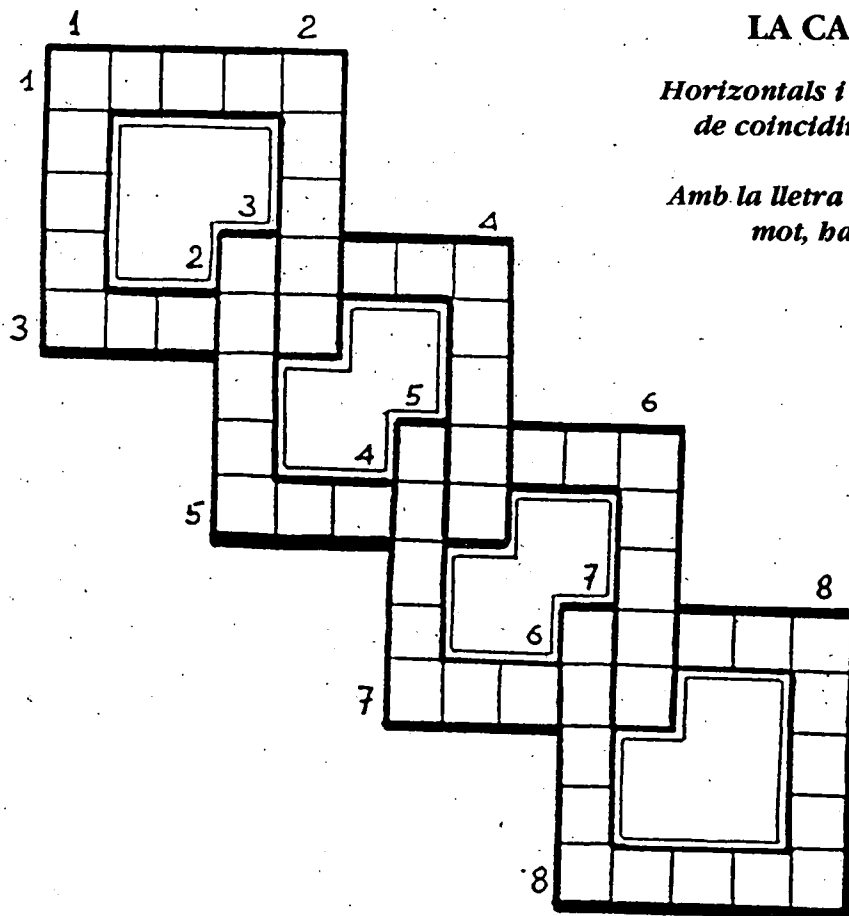
S'OFEREIX Sra. 44 anys per atendre i acompanyar persona sola anclada o malalta, tardes. Experiència i seriositat, amb referències. Tel. 212 54 75

TEAS

Taller Escola d'Arts
Sumptuàries
Centre d'educació especial
Dedicat a disminuïts
psíquics
A partir dels 16 anys
Taller especialitzat
Esmalt sobre metall-ceràmica
Tapís i catifa
Cultura General
Recuperació Física-Logopèdia
"CLUB-ESPLAI"
Assessorament psicològic i psicològic
Informació: 215 69 77
de 12 a 14 hores

ENCREUATS

per Rosa Collé

LA CADENA

Horizontals i verticals, han de coincidir les lletres de cada cruïlla. Amb la lletra que acaba un mot, ha de començar l'altre.

HORIZONTALS:

- 1- Tassa petita amb la qual hom sol menjar xocolata.
- 2- Persona de confiança.
- 3- Desig vehement.
- 4- Lloc ple de pins.
- 5- Individu d'un poble de Rússia.
- 6- Sentència antiga.
- 7- Treu de la vista.
- 8- Mes de l'any.

VERTICALS:

- 1- Malla.
- 2- Peça del joc d'escacs.
- 3- Sense problemes, content.
- 4- Cadascuna de les tres divinitats llatines que presidien el destí de l'home.
- 5- Per jugar, divertit.
- 6- Acció de rondar.
- 7- Antiga plaça grega.
- 8- Relatiu o pertanyent a la idea.

Solució

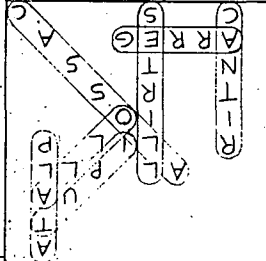
8- Abril.	8- Ideal.
7- Amaga.	7- Agora.
6- Adagi.	6- Ronda.
5- Cosac.	5- Parca.
4- Pinar.	4- Lúdic.
3- Anhel.	3- Felic.
2- Fidel.	2- Alfil.
1- Xicra.	1- Xarxa.

SOPA DE LLETRES

per Montserrat Albert

Bé, has decidit comprar ceràmica, i el lloc a on pots comprar-la, però ¿què compraràs? Són 7, i molt diferents

COSACTRIAL
ASIFIOICTL
SILICREUAV
CARALIPLLI
ARILILAPS
LISTIOCANI
LTIRESACI
ONEATSOSIA
RARREGLAAS
ACIOSAALSC

Tupí - Olla - Cassola - Plata - Càntir - Guerra - Setrill.

JEROGLÍFIC

per Núria Albert

ET POSEN MOLTES MULTES?

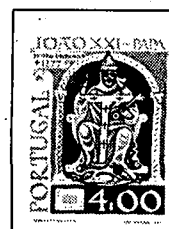
MENTMENT

Solució al 696

Est, I C, entre l'espasa i la paret
Estic entre l'espasa i la paret

FILATÈLIA

per Enric Graupera

JOAN XXI, papa

Nom que prengué Pere Julià, en ser elegit papa. El segell commemora el setè centenari de la seva mort, l'any 1977. Nasqué a Lisboa, el 1210. Filòsof i teòleg conegut com Petrus Hispanus. Estudià a París, i s'especialitzà en Medicina a Palerm i a Siena. Fou metge de Gregori X, bisbe de Bragança i cardenal de Túsculum. Quan morí Gregori X, fou elegit papa. El seu pontificat durà sis mesos. Es preocupà molt per la presència cristiana a Terra Santa. Morí a Viterbo, el 10 de maig del 1277.

Per a les comunitats cristianes de Catalunya

IMPORTANT NOVELTAT EDITORIAL

PREGUEM EL SENYOR

PREGÀRIES DELS FIDELS

Formularis preparats per Mn. Pere Farnés

Moltes de les pregàries d'aquest llibre provenen de formularis emprats per cristians que ens han precedit en una mateixa fe i en un idèntic amor a Jesucrist. Resulta expressiu que també hi figurin altres compostes de bell nou, perquè la tradició orant de l'Església abasta tots els temps.

Tant de bo que aquestes pregàries constitueixin un instrument eficaç perquè les comunitats cristianes de Catalunya puguin aconseguir cada dia millor el seu ofici del poble sacerdotal i no cessin de pregar pel nostre món.

(De la presentació de Mons. Ricard Me Carles, Arquebisbe de Barcelona)

De venda a llibreries

Format: 17 x 24 cms. 479 pàgines - Impres a dues tintes.

Preu: 3.500 ptes.

EDITORIAL REGINA, S. A.

Mallorca, 87 - 89 - 08029 Barcelona

ESCACS

per Jaume Mora

DIAGRAMA 466

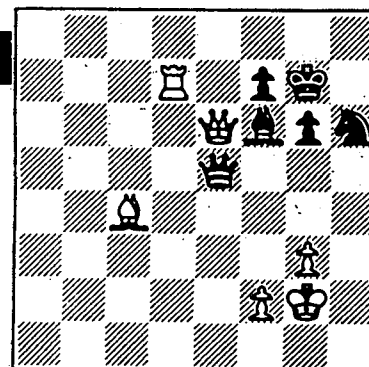
Blanques juguen i guanyen

¿Són sempre taules els finals amb alfil de diferent color?

Solució al diagrama 465

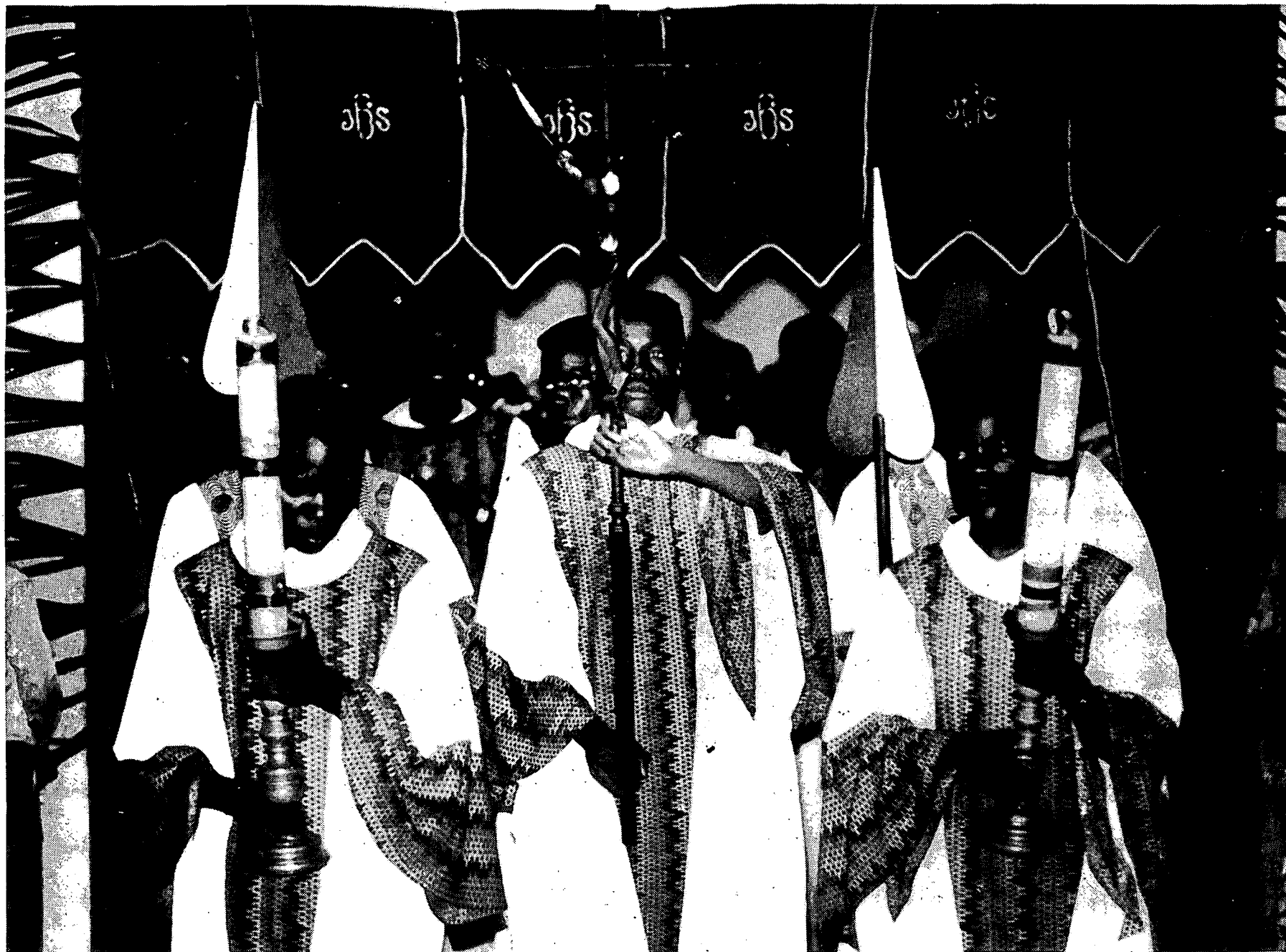
1 A3R T6T, 2 A4D TxP, 3 A5A i taules.

Si haguessin fet la natural R2A, T7T+, 2 R1A T6T, 3 R2A T6AR+, les negres guanyaven.

"Els Seminaristes de Missions també són Seminaristes nostres"

OBRA DEL CLERGAT NADIU

AL TERCER MÓN, prop de 82.000 seminaristes joves es preparen, en els Seminaris, per servir els seus pobles, ajudats per les OBRES MISSIONALS PONTIFÍCIES. També s'ajuda els noviciants femenins i masculins de Missions.

Enguany els nostres donatius van dirigits especialment als seminaris majors: "Bon Pastor" de Bengela (Angola); "Esperit Sant" d'Antioquia (Colòmbia); "Sant Josep" de Rangoon (Birmània) i "Nostra Senyora de Kandy" (Sri Lanka).

Està comprovat que l'ajuda als Seminaris és la millor inversió en favor del TERCER MÓN.

- UNA BECA de 300.000 ptes. facilita sis anys d'estudi.
- MITJA BECA de 150.000 ptes. facilita tres anys d'estudi.
- UN CURS SENCER per 50.000 ptes.

PER A INFORMACIÓ I DONATIUS: Dirigiu-vos a les Delegacions diocesanes de Missions de Catalunya:

08002 Barcelona
C/. Obispo Irurita, 5

17004 Girona
C/. Albareda, 15

43003 Tarragona
Pla del Palau, 2

25280 Solsona
Bisbat

25002 Lleida
Plaza de San José, 2º 1º

25007 Seu d'Urgell
Bisbat

08500 Vic
C/. Santa Maria, 1

43500 Tortosa
Bisbat

Quina sorti! ¿Quina?

Hi ha qui es pensa que la sort consisteix a aconseguir fama, diners... o tota una combinació de coses que ens puguin satisfer d'una manera fortuïta, plena i durable. Hi ha fins qui es deixa guiar per pronòstics de tota mena, i no s'està de dedicar esforços a perseguir la sort dia rera dia, en alguna de les moltes i reiterades formes establertes: jocs, travesses, etc.

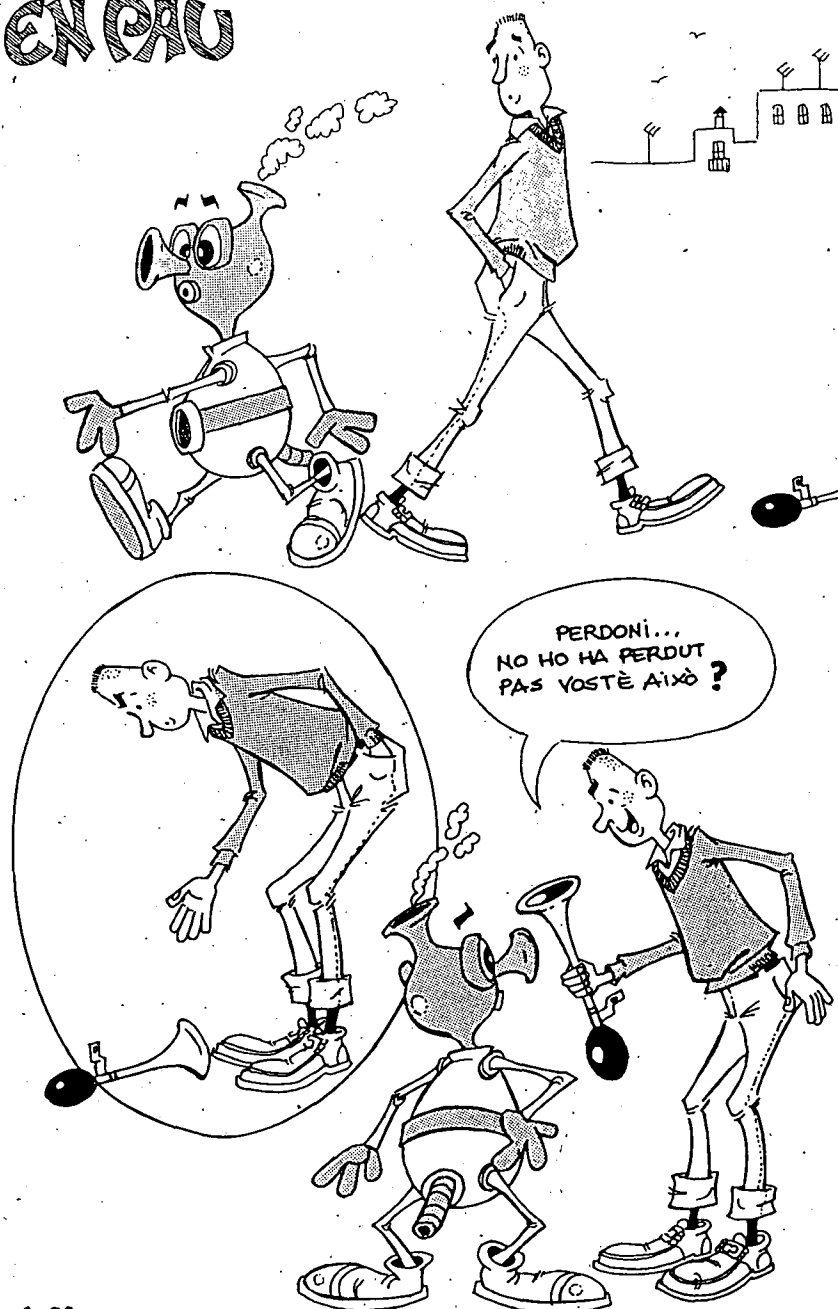
Es tracta, ben segur, d'una sort massa convencional, possessiva i, alhora, tan fantàstica, que és ben difícil que s'arribi mai a produir aquella determinada combinació de factors que la podria convertir en realitat.

La sort real no pot ser mai imaginativa, ni té res a veure amb l'evasió, i tampoc amb la insensibilitat del mesell, per contrast amb l'amargor de qui renega de trobar-se en una situació concreta de manca o de sofriment.

La sort, en definitiva, és aquesta situació mateixa i el camí que obre per tal de mitigar-la i superar-la, que és l'altra cara de la mateixa sort: contribuir a fer realitat l'alegria de compartir.

Si és per causa de Jesús, té la recompensa garantida!

EN PAU

Nº 89

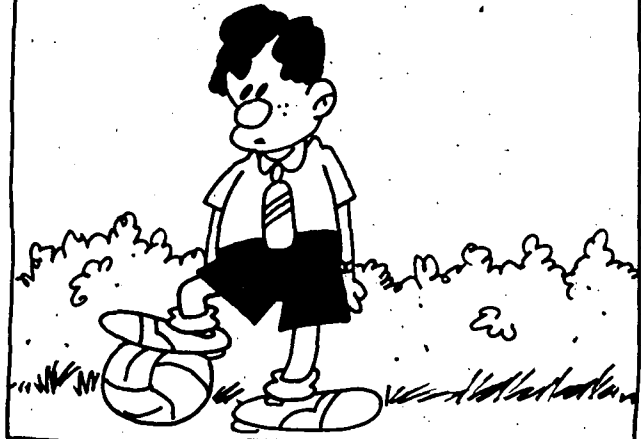
JOAN

EN PITU CALSAPEU

A L'HORA DE BERENAR EN PITU
SURT A JUGAR A PILOTA

ES FA TARD I HA D'ENTRAR A
CASA A FER ELS DEURES.

PERÒ ENCARA TÉ TEMPS DE FER
UNS XUTS.

ENCARA QUE JA ÉS TARD I
HAURIA D'ESTUDIAR PER DEMÀ.

POTSER JUGARIA CINC
MINUTS MÉS.

COMTE DITU, NO SIGUIS COM
"LA COBLA DE VILANANT QUE S'ELS
VA PER DE NIT AFINANT"

I NO VAN
TOCAR!

Busquem l'evangeli de diumenge: Evangeli segons sant Mateu, capítol 5, versets de l'1 al 12a (Mt 5:1-12a).

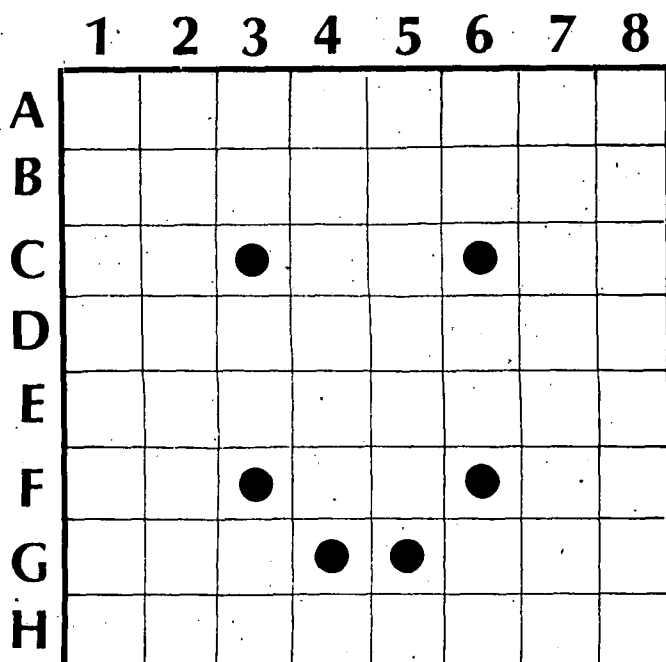
Reflexionem: 1. Jesús, quan parla, és per instruir-nos. Ell és la Paraula eterna que es fa present per tal de revelar Déu i de donar-ne a conèixer els designis a tothom qui vulgui escoltar-lo, i sobretot als seus "deixebles" i als qui, sabent que són durs d'oïda, s'acosten més a ell.

2. Avui, Jesús ens dona el codi de la felicitat. No és cap codi secret, i es pot resumir dient que la felicitat no consisteix pas a tenir, sinó a estar en disposició de rebre, sense cap nosa ni entrebanc, i a exercitar en tot cas, a imitació de Jesús mateix, la capacitat de donar.

3. El Regne del cel —a més de consol, equilibri, justícia, compassió i visió de Déu— i de de debò fills de Déu són la recompensa al compliment de les instruccions que dona Jesús. Mirem de rellegir de tant en tant el text d'aquest evangeli, serenament, sense pressa, i deixem que ens vagi impregnant.

■ El catequista

Encreuats

Horizontals:

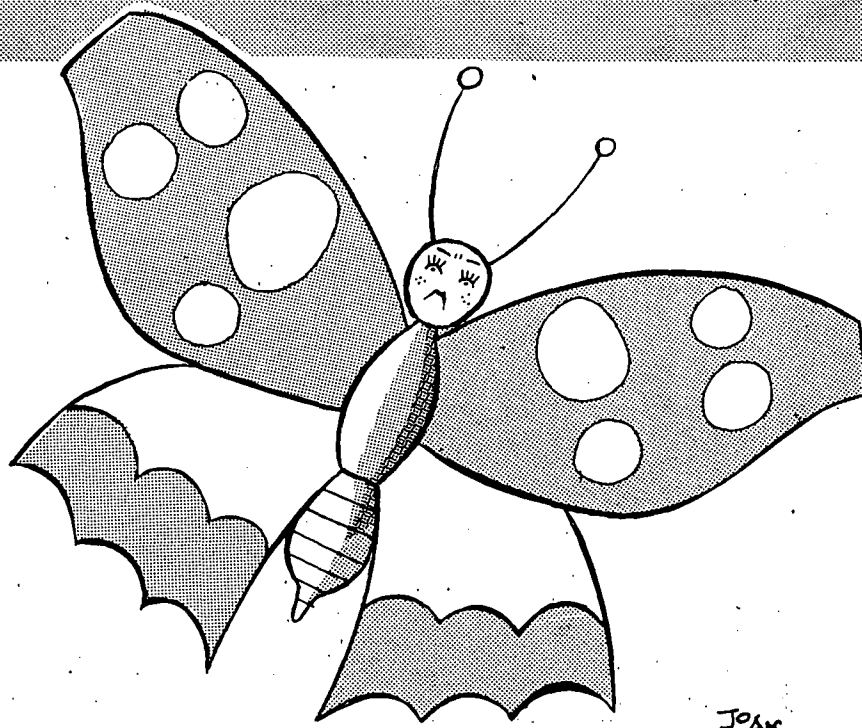
A- Filla del mas que no és pubilla. B- Rebaixar, descomptar. C- A.r., Animal plantígrad. Les nostres alfa i beta. Mitja moda. D- Suavitzar, endolcir. E- D'una determinada era de la Terra. F- A.r., negoció. Un aliment bàsic. Al mig de la pipa. G- Pla. Exclamació castellana d'admiració i aplaudiment. H- A.r., allisarà, afinarà.

Verticals:

1- Fadrina per casar. 2- Odia, detestar. 3- Mitja bala. A.r., negoció, A.r., campió. 4- A.r., aturarà. 5- Treballa. 6- A.r., pren, agafa. Afirmació. Nom de fonts masculí. 7- Irrisòria, grotesca. 8- A.r., triarà, dispersarà.

A- Caballera. B- Aborrit. C- SO. AB. Da. D- Amorosit. E- Dindica. F- ON. Pa. Ip. G- Ras. Olé. H. orantias. 1- Casadora. 2- Abominar. 3- Ba. On. SA. 4- àrara. 5- Labora. 6- et. Sl. Ot. 7- Rídicula. 8- drapapes

Solució

La papallona que no sabia somriure

Vet aquí que una vegada, temps era temps, en un país molt llunyà vivia una petita papallona que sempre estava trista. Mentre totes les altres papallones jugaven entre les flors, la petita Sisa, que així és com es deia, s'estava tota avorrida en un racó. De poca cosa servien els esforços de les seves germanes, la Sisa sempre estava la resta de les papallones i mai no participava en els seus jocs. La Sisa no tan sols sempre estava trista, sinó que a més sempre estava sola.

Heus aquí que una tarda que la Sisa havia sortit a passejar sola pel bosc, es va posar a ploure i, de sobte va sentir una veueta que deia:

—Corre, vine a aixoplugar-te aquí sota aquest bolet amb mi—, era una petita formiga la que havia parlat.

La Sisa s'hi va acostar sense gaire entusiasme i va començar a examinar la formiga. Era ben estrafolària, amb un barretet vermell i un mocador verd al coll. La formiga, tota riallera, va fer:

—Au va, que estàs tota xopa. Agafaràs un bon refredat. Em dic Mica, però els meus amics en diuen Miqueta, com et dius tu?. La formiga continuà parlant i parlant una bona estona, fins i tot va explicar-li acudits, però malgrat això, no va aconseguir que la Sisa s'alegrés una mica.

—Però nena, per què no somrius una mica? ¿No en saps?, si és molt fàcil, només has de pensar en

alguna cosa bonica —comença a explicar-li la Mica—; n'hi ha moltes, de coses boniques: el sol, la lluna, els estels, les flors, els amics...

—Jo no en tinc, d'amics...

—Oh, segur que sí! segur que les altres papallones t'estimen d'allò més, i segur que tenen moltes ganes de ser amigues teves. Jo mateixa vull ser la teva amiga.

—Tu vols ser la meva amiga? —preguntà la Sisa sorpresa— ¿i per què?

—Doncs perquè estàs molt trista i no m'agrada veure ningú tan trist.

—Jo sempre estic trista.

—No m'estranya si sempre estàs tan sola. No es pot ser feliç un tot sol —va dir la formiga—. Acostat a les altres papallones i juga amb elles, balla, cantà, parla amb elles, escolta-les, ajuda-les sempre que puguis, i ja veuràs que n'és de fàcil somriure.

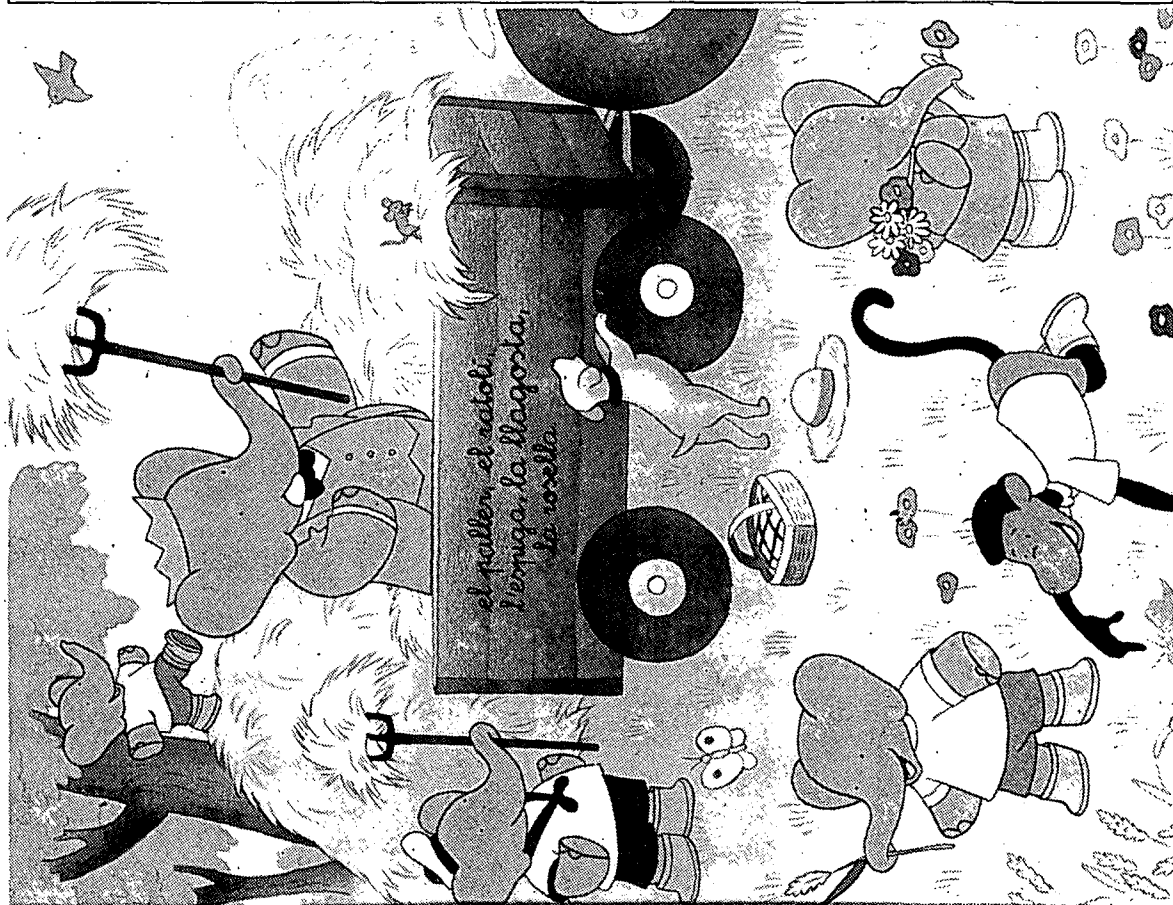
La Sisa estava una mica espantada, tot el que li acabava de dir la formiga l'havia atabalada. Amb molt poca traça va fer un petó a la formiga i tornà cap a casa. Havia tornat a sortir el sol i les papallones jugaven entre les flors. La Sisa dubtosa, va demanar per jugar, i, encara que sorpreses, les seves companyes es van alegrar molt.

Després d'aquell dia la Sisa va aprendre a somriure i mai més no tornarà a estar sola.

BABAR

i els seus amics a la masia

Basat en els personatges creats per Jean i Laurent de Brunhoff

Alexànder ja s'ha enfilat al

-Això punxa, però quina olor que fa!

-I ara, per què està inquiet, el gos?

-es demana Babar - Ah! Hi ha un

-la segadora no ho talla pas tot - crida Pom,

que ha pogut collir una

Zefir no para, de tan enjogarrat: vol

agafar una , però saltia massa de pressa.

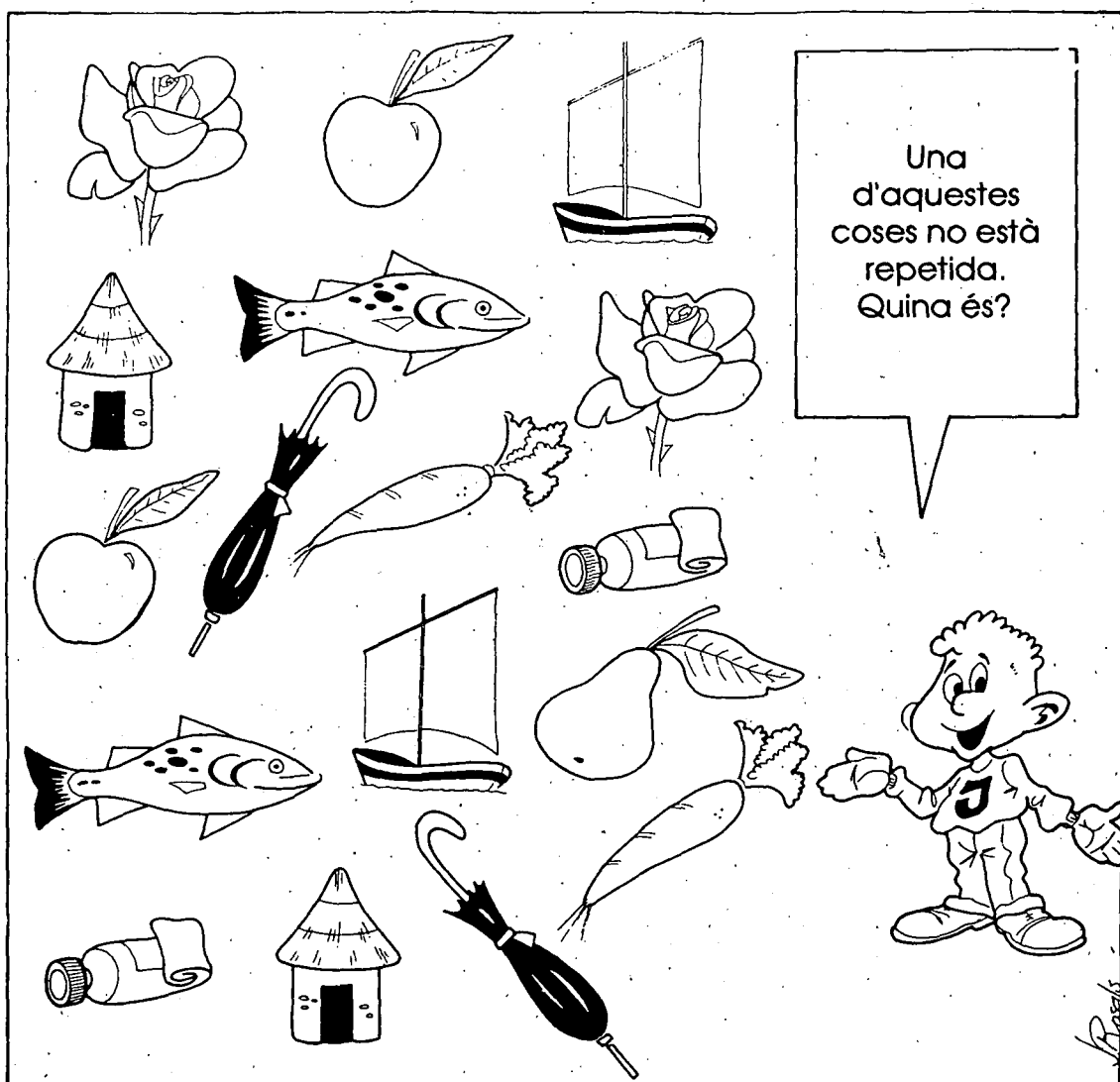
Flora torna a collir flors; li agraden molt.

Afegeix una al pom que ja té.

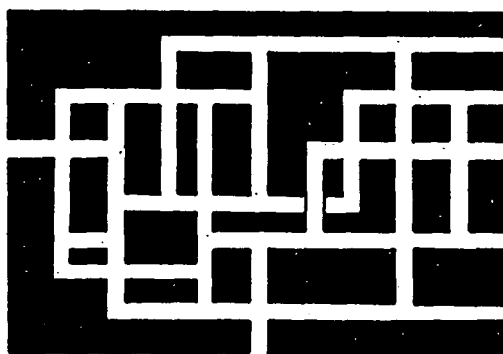
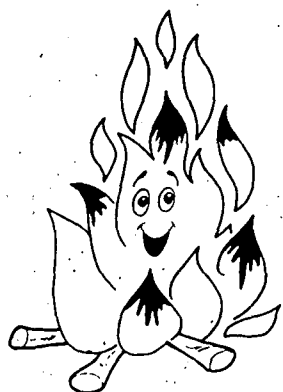
-Ja estem - diu Babar - anem per la fruita.

BABAR TORNA DE LA MA D'EDICIONS BEASCOA

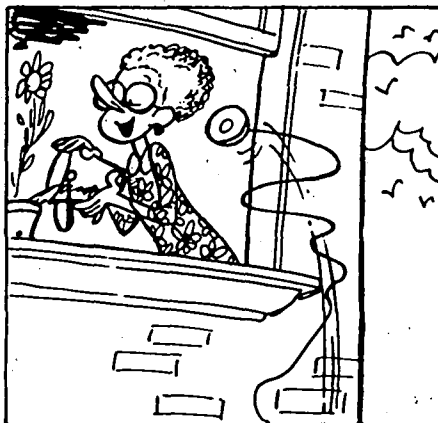
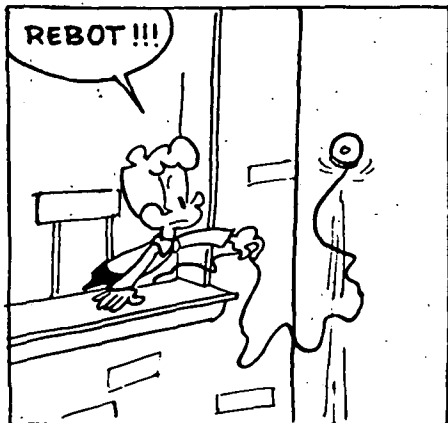
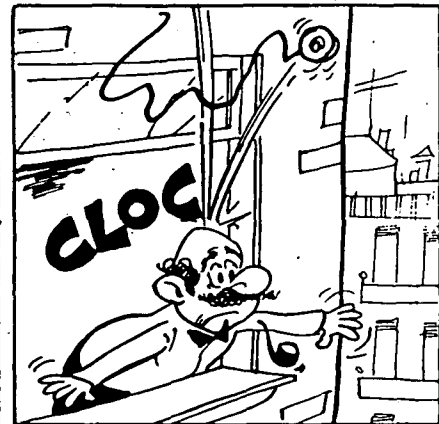
Miscel·lània

Per on ha de passar el bomber per arribar al foc?

EN QUIMET TRAPELLA

Cafari LORENÇ

